

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

**INFORMACJA O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU
W 2013 R.**

Warszawa, 29 stycznia 2014 r.

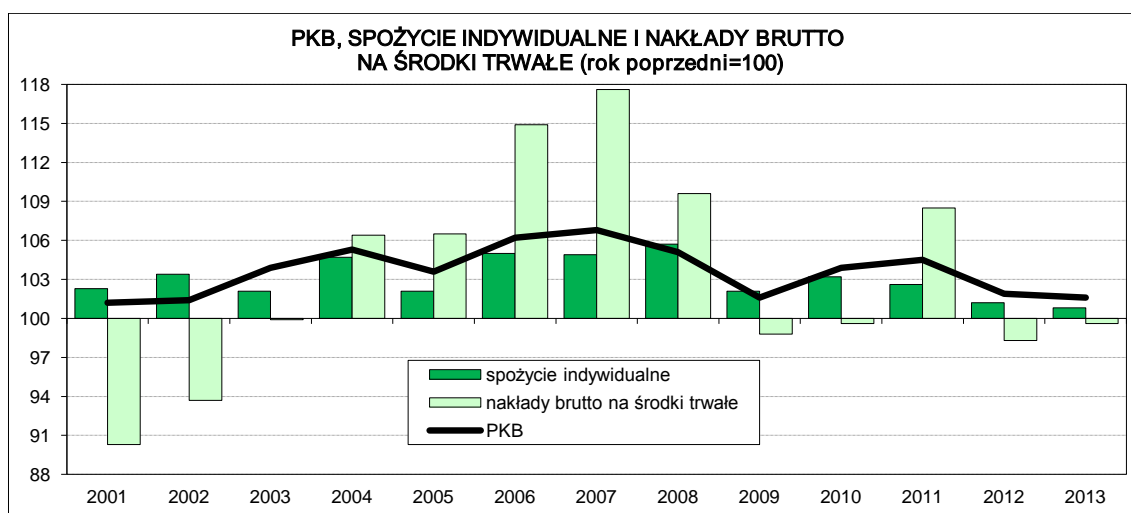
Spis treści

	strona
Wstęp.....	3
Dynamika realna produktu krajowego brutto w latach 2005-2013	6
Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju w latach 2005-2013	7
Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju według kwartałów.....	8
Sytuacja demograficzna Polski	9
Wychowanie i edukacja w roku szkolnym 2013/2014	18
Rynek pracy	21
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	27
Ceny.....	31
Rolnictwo.....	41
Przemysł	52
Budownictwo	58
Budownictwo mieszkaniowe	62
Rynek wewnętrzny	65
Transport.....	68
Łączność.....	71
Usługi biznesowe.....	72
Bilans płatniczy.....	73
Handel zagraniczny	75
Pieniądz.....	82
Giełdowy rynek papierów wartościowych.....	85
Ruch graniczny z krajami spoza strefy Schengen	89
Sytuacja gospodarcza na świecie i w wybranych krajach	91
Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju.....	98
Produkcja ważniejszych wyrobów przemysłowych.....	100
Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne.....	101

Wstęp

W kolejnych kwartałach 2013 r., przy nadal niekorzystnych uwarunkowaniach w gospodarce europejskiej, tempo wzrostu gospodarczego w Polsce stopniowo poprawiało się. Spowolnienie gospodarcze notowane w II połowie 2012 r. utrzymało się w I półroczu 2013 r. W IV kwartale w wielu obszarach obserwowano umocnienie pozytywnych tendencji, zapoczątkowanych w poprzednich miesiącach, jednak wzrost PKB w całym 2013 r. był nieco wolniejszy niż w 2012 r.

Według wstępnego szacunku, produkt krajowy brutto w 2013 r. zwiększył się realnie o 1,6% w skali roku (wobec wzrostu o 1,9% w 2012 r.). Spożycie ogółem było wyższe niż przed rokiem o 1,1% (w tym indywidualne – o 0,8%). Utrzymał się obserwowany w 2012 r. spadek akumulacji brutto (o 5,0%), w tym nakładów brutto na środki trwałe (o 0,4%). Popyt krajowy był nieco niższy niż przed rokiem (o 0,2%). Wstępnie ocenia się, że eksport netto, podobnie jak w dwóch poprzednich latach, miał dodatni wpływ na tempo wzrostu gospodarczego. Wartość dodana brutto w gospodarce narodowej zwiększyła się w skali roku o 1,5%. W największym stopniu wzrosła wartość dodana brutto w transporcie i gospodarce magazynowej (o 4,5%). Szybszy niż przed rokiem wzrost odnotowano w przemyśle oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (odpowiednio 2,9% i 1,7%). Znacznie niższa była natomiast wartość dodana brutto w budownictwie (o 9,0%).

Na rynku pracy w 2013 r. utrzymywała się trudna sytuacja, ale w IV kwartale uległa niewielkiemu złagodzeniu. Według szacunkowych danych, liczba pracujących w gospodarce narodowej w końcu 2013 r. była o 0,6% wyższa niż przed rokiem. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r. obniżyło się w porównaniu z poprzednim rokiem o 1,0%. Od maja tempo spadku stopniowo zwalniało, a w listopadzie i grudniu odnotowano nieznaczny wzrost przeciętnego zatrudnienia w skali roku. W 2013 r. utrzymywał się wysoki poziom bezrobocia. Napływ do bezrobocia w 2013 r. był

nieco większy niż w 2012 r., ale równocześnie zwiększyła się liczba skreśleń z ewidencji bezrobotnych, w szczególności z powodu podjęcia pracy. W końcu grudnia, przy niewielkim wzroście liczby zarejestrowanych bezrobotnych, stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie sprzed roku i wyniosła 13,4%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r. rosły wolniej niż w 2012 r. (2,9% wobec 3,4%), ale ich dynamika poprawiła się w II połowie roku. Przy niewielkim wzroście cen konsumpcyjnych, siła nabywcza płac w 2013 r. zwiększyła się o 2,0%, podczas gdy przed rokiem obserwowano jej nieznaczny spadek. Tempo wzrostu przeciętnych nominalnych emerytur i rent w obu systemach było zbliżone do notowanego w 2012 r. i szybsze niż wynagrodzeń. Znacznie zwiększyła się siła nabywcza tych świadczeń – w pozarolniczym systemie ubezpieczeń społecznych wzrosła o 4,4%, a rolników indywidualnych – o 5,1%.

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2013 r. był dużo słabszy niż w 2012 r. (0,9% wobec 3,7%) i niższy od zakładanego w ustawie budżetowej. Zwolniło tempo wzrostu cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem; spadły ceny w zakresie transportu. Ceny producentów w przemyśle oraz w budownictwie były niższe niż w 2012 r.

Produkcja sprzedana przemysłu ogółem, według wstępnych szacunków, w 2013 r. wzrosła o 2,1% (wobec wzrostu o 0,5% przed rokiem). W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób produkcja zwiększyła się o 2,2%, przy czym w II półroczu dynamika była wyższa niż w pierwszym. Wzrost notowano we wszystkich sekcjach z wyjątkiem wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę. Wśród głównych grupowań przemysłowych najszybciej rosła produkcja dóbr konsumpcyjnych oraz inwestycyjnych. W grudniu 2013 r. produkcja sprzedana przemysłu zwiększyła się w skali roku o 6,6% (po wyeliminowaniu sezonowości – o 5,2%).

Szacuje się, że produkcja budowlano-montażowa ogółem w 2013 r. była o ok. 11% niższa niż przed rokiem (wobec spadku o 6,3% w 2012 r.). W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób sprzedaż obniżyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 12,0%, ale w II połowie roku obserwowano ograniczenie skali spadku. W 2013 r. produkcja budowlano-montażowa była niższa niż przed rokiem we wszystkich działach budownictwa, a najgłębszy spadek wystąpił w przedsiębiorstwach wykonujących głównie roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej. W strukturze produkcji budowlano-montażowej zwiększył się w porównaniu z 2012 r. udział robót budowlanych specjalistycznych, a zmniejszył się – budowy obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz w niewielkim stopniu – budowy budynków. W grudniu 2013 r., przy korzystnych warunkach meteorologicznych, po raz pierwszy od ponad roku produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się w porównaniu z niskim poziomem sprzed roku (o 5,8%, a po wyeliminowaniu sezonowości o 0,4%).

Sprzedaż detaliczna, według wstępnych szacunków, w 2013 r. była wyższa niż przed rokiem o 1,6% (wobec wzrostu o 0,5% w 2012 r.). W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób wzrost wyniósł 2,5%, a dynamika sprzedaży w kolejnych

kwartałach poprawiała się. Spośród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem najwyższy wzrost w skali roku notowano w grupach pojazdy samochodowe, motocykle, części oraz pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach. W grudniu 2013 r. obserwowano przyspieszenie tempa wzrostu sprzedaży detalicznej – do 5,9%.

Globalna produkcja rolnicza w 2013 r., według wstępnych szacunków, zwiększyła się w porównaniu z 2012 r. o 1,5%. Wpłynął na to wzrost zarówno produkcji roślinnej (o 1,0%), jak i zwierzęcej (o 2,2%). Badanie przeprowadzone w końcu listopada 2013 r. wskazuje na ograniczenie skali spadku liczebności stada trzody chlewnej (do 1,2% w skali roku). Pogłowie bydła w końcu grudnia 2013 r. było o 1,4% większe niż przed rokiem, a wzrost liczebności obserwowano we wszystkich grupach wiekowo-użytkowych, z wyjątkiem krów. Na rynku rolnym w 2013 r. ceny większości produktów roślinnych kształtowały się na poziomie niższym niż przed rokiem, z wyjątkiem cen ziemniaków oraz cen pszenicy w obrocie targowiskowym. Wyższe niż w 2012 r. były natomiast ceny podstawowych produktów pochodzenia zwierzęcego, z wyjątkiem cen skupu żywca wołowego i prosiąt do dalszego chowu. W wyniku spadku cen produktów rolnych sprzedawanych przez rolników oraz wzrostu cen towarów i usług nabywanych przez producentów, wskaźnik „nożyc cen” w drugim z kolei roku ukształtował się na niekorzystnym poziomie i wyniósł 97,6.

W okresie styczeń-listopad 2013 r. dynamika obrotów towarowych handlu zagranicznego liczonych w złotych była niższa niż przed rokiem. W wyniku wzrostu eksportu i nieznacznego spadku importu wyraźnie poprawiło się ujemne saldo wymiany ogółem. W cenach stałych, w okresie dziesięciu miesięcy 2013 r., odnotowano wzrost w skali roku zarówno eksportu, jak i niewielki – importu. Wskaźnik terms of trade w okresie styczeń–październik 2013 r. kształtował się na korzystnym poziomie (102,1 wobec 98,0 przed rokiem).

Według badań przeprowadzonych w styczniu br., przedsiębiorstwa przetwórstwa przemysłowego po raz pierwszy od czerwca 2012 r. pozytywnie oceniają koniunkturę. W najbliższych trzech miesiącach prognozowane jest rozszerzanie portfela zamówień oraz produkcji (wobec ich ograniczania w grudniu 2013 r.), przy nadal negatywnych ocenach bieżących w tych obszarach. Mniej pesymistycznie niż przed miesiącem postrzegana jest bieżąca i przyszła sytuacja finansowa przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego. Podmioty budowlane oceniają koniunkturę negatywnie, ale lepiej niż w grudniu 2013 r., na co wpływają głównie mniej niekorzystne przewidywania dotyczące portfela zamówień, produkcji oraz sytuacji finansowej. Oceny bieżące w tym zakresie są jednak bardziej negatywne niż przed miesiącem. Pesymistyczne, ale lepsze niż w grudniu 2013 r., nastroje jednostek handlu detalicznego kształtują się m.in. pod wpływem mniej negatywnych ocen bieżącej sprzedaży oraz sytuacji finansowej, przy pogorszeniu niekorzystnych prognoz w tych obszarach. Poprawę ogólnego wskaźnika koniunktury obserwuje się w 9 spośród 11 badanych sekcji usług. Lepsze niż w grudniu 2013 r. są nastroje konsumentów.

Dynamika realna produktu krajowego brutto w latach 2005-2013^a

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ^b
	rok poprzedni=100								
Spżycie.....	102,7	105,2	104,6	106,1	102,0	103,4	101,6	101,0	101,1
w tym:									
indywidualne	102,1	105,0	104,9	105,7	102,1	103,2	102,6	101,2	100,8
Akumulacja brutto	101,4	116,1	124,3	104,0	88,5	109,3	111,2	95,8	95,0
w tym nakłady brutto na									
środki trwałe.....	106,5	114,9	117,6	109,6	98,8	99,6	108,5	98,3	99,6
Popyt krajowy	102,5	107,3	108,7	105,6	98,9	104,6	103,6	99,9	99,8
Produkt krajowy brutto	103,6	106,2	106,8	105,1	101,6	103,9	104,5	101,9	101,6
Wartość dodana brutto	103,3	106,0	106,7	105,1	101,8	103,7	104,5	101,9	101,5
w tym:									
przemysł.....	103,5	109,9	110,0	106,0	101,2	107,3	108,2	101,8	102,9
budownictwo	106,6	112,5	109,4	105,8	111,6	106,4	111,8	100,3	91,0
handel; naprawa pojazdów									
samochodowych	104,1	104,7	104,7	106,4	104,3	105,7	97,9	101,2	101,7
transport i gospodarka									
magazynowa.....	108,6	109,9	104,2	98,5	96,3	100,9	112,0	107,9	104,5

^a Ceny stałe średnioroczne roku poprzedniego.

^b Szacunek wstępny.

Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju w latach 2005–2013

Wyszczególnienie a – rok poprzedni=100	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ludność (w końcu okresu) w tys.....	38157	38125	38116	38136	38167	38530 ¹	38538 ¹	38533 ¹	38496 ^{1,2}
Pracujący w gospodarce narodowej (w końcu okresu) w tys.....	12891	13220	13771	14037	13782	14107	14233	14172	.
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ³ w tys.....	4769	4915	5146	5392	5327	5373	5544	5549	5494
a	x	103,0	104,7	104,8	98,8	100,8	103,2	100,1	99,0
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.....	9169	9151	9189	9257	9332	9244	9124	9027	8952
a	99,5	99,8	100,4	100,7	100,8	99,0	98,7	98,9	99,2
Liczba bezrobotnych (w końcu okresu) w tys.....	2773	2309	1747	1474	1893	1955	1983	2137	2158
a	92,4	83,3	75,6	84,4	128,4	103,3	101,4	107,8	101,0
Stopa bezrobocia (w końcu okresu) w %.....	17,6	14,8	11,2	9,5	12,1	12,4	12,5	13,4	13,4
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych									
rok/rok	102,1	101,0	102,5	104,2	103,5	102,6	104,3	103,7	100,9
grudzień/grudzień	100,7	101,4	104,0	103,3	103,5	103,1	104,6	102,4	100,7
Przeciętne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ³ w zł.....	2515,70	2643,78	2889,09	3185,75	3324,91	3434,62	3604,68	3728,36	3837,20
Przeciętne wynagrodzenie realne brutto w gospodarce narodowej.....	x	104,0	105,5	105,9	102,0	101,4	101,4	100,1	.
w tym:									
w sektorze przedsiębiorstw ³	x	104,2	106,8	106,1	101,1	100,8	100,9	99,8	102,0
Przeciętna realna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych.....	100,3	106,2	100,0	104,1	104,3	103,6	100,3	101,3	104,4 ²
Przeciętna miesięczna emerytura i renta realna brutto rolników indywidualnych.....	99,2	104,4	98,4	100,5	101,9	101,9	98,6	102,8	105,1 ²
Mieszkania oddane do użytkowania w tys.....	114,1	115,4	133,7	165,2	160,0	135,7	131,0	152,9	146,1
Globalna produkcja rolnicza (ceny stałe).....	95,7	98,8	105,9	103,2	102,4	97,3	102,2	99,1	101,5 ²
roślinna.....	88,1	94,8	108,9	108,3	103,0	90,6	105,9	99,4	101,0 ²
zwierzęca.....	105,2	102,6	102,9	97,1	101,7	105,0	97,9	98,6	102,2 ²
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe).....	x	111,6	110,7	103,6	95,5	109,0	107,5	100,5	102,2 ²
Produkcja budowlano-montażowa (ceny stałe).....	x	118,1	115,5	112,1	105,1	104,6	111,8	93,7	ok. 89,0 ²
Sprzedaż detaliczna (ceny stałe).....	97,6	107,2	107,6	105,0	101,7	99,0	103,2	100,5	101,6
Sprzedaż usług w transporcie (ceny stałe).....	x	118,1	112,1	102,7	85,2	105,1	111,4	104,3	ponad 103
Sprzedaż usług w łączności (ceny stałe).....	x	105,5	103,3	107,6	97,8	101,1	102,8	103,0	ponad 102
Rentowność obrotu brutto ⁴ w %.....	4,9	5,8	6,1	4,2	5,0	5,3	5,4	4,2	4,7 ⁵
Rentowność obrotu netto ⁴ w %.....	3,9	4,7	5,0	3,3	4,1	4,4	4,5	3,4	4,0 ⁵
Handel zagraniczny									
eksport w mln euro.....	71423,5	87925,9	101838,7	116243,8	98218,0	120373,1	136693,9	143456,1	141049,3 ⁶
import w mln euro.....	81169,7	100784,1	120389,5	142447,9	107528,9	134188,4	152568,4	154040,2	142681,5 ⁶
saldo w mln euro.....	-9746,2	-12858,2	-18550,8	-26204,1	-9310,9	-13815,3	-15874,5	-10584,1	-1632,2 ⁶
Budżet państwa									
dochody w mld zł.....	179,8	197,6	236,4	253,5	274,2	250,3	277,6	287,6	255,8 ⁶
wydatki w mld zł.....	208,1	222,7	252,3	277,9	298,0	294,9	302,7	318,0	294,4 ⁶
wynik w mld zł.....	-28,4	-25,1	-16,0	-24,3	-23,8	-44,6	-25,1	-30,4	-38,6 ⁶
PKB (ceny stałe).....	103,6	106,2	106,8	105,1	101,6	103,9	104,5	101,9	101,6 ⁷
spożycie ogółem.....	102,7	105,2	104,6	106,1	102,0	103,4	101,6	101,0	101,1 ⁷
spożycie indywidualne.....	102,1	105,0	104,9	105,7	102,1	103,2	102,6	101,2	100,8 ⁷
akumulacja brutto.....	101,4	116,1	124,3	104,0	88,5	109,3	111,2	95,8	95,0 ⁷
nakłady brutto na środki trwałe.....	106,5	114,9	117,6	109,6	98,8	99,6	108,5	98,3	99,6 ⁷
wartość dodana brutto.....	103,3	106,0	106,7	105,1	101,8	103,7	104,5	101,9	101,5 ⁷
przemysł.....	103,5	109,9	110,0	106,0	101,2	107,3	108,2	101,8	102,9 ⁷
budownictwo.....	106,6	112,5	109,4	105,8	111,6	106,4	111,8	100,3	91,0 ⁷
handel; naprawa pojazdów samochodowych.....	104,1	104,7	104,7	106,4	104,3	105,7	97,9	101,2	101,7 ⁷
transport i gospodarka magazynowa.....	108,6	109,9	104,2	98,5	96,3	100,9	112,0	107,9	104,5 ⁷

1 Dane opracowano na podstawie wyników NSP 2011.

2 Dane wstępne.

3 W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

4 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 49 osób.

5 Dane za okres styczeń–wrzesień.

6 Dane wstępne; za okres styczeń–listopad.

7 Szacunek wstępny.

Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju według kwartałów

Wyszczególnienie a – analogiczny okres poprzedniego roku=100 b – okres poprzedni=100	2012				2013			
	kwartały							
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Ludność (w końcu okresu) w tys.	38532	38534	38545	38533	38512	38502	38507	38496 ¹
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ² w tys.	5545	5546	5552	5551	5500	5481	5487	5509
a	100,6	100,3	100,0	99,4	99,2	98,8	98,8	99,2
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	9053	9034	9020	9002	8992	8968	8936	8914
a	98,7	98,8	98,9	99,4	99,3	99,3	99,1	99,0
Liczba bezrobotnych (w końcu okresu) w tys.	2141,9	1964,4	1979,0	2136,8	2314,5	2109,1	2083,1	2157,9
a	100,4	104,3	106,3	107,8	108,1	107,4	105,3	101,0
Stopa bezrobocia w % (w końcu okresu)	13,3	12,3	12,4	13,4	14,3	13,2	13,0	13,4
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych	104,1	104,0	103,9	102,9	101,3	100,5	101,1	100,7
b	101,7	101,3	99,5	100,4	100,2	100,4	100,0	100,0
Ceny produkcji sprzedanej przemysłu	106,1	104,7	102,8	99,9	99,2	98,0	98,9	98,7
Przeciętne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ² w zł	3664,16	3681,85	3689,81	3877,50	3740,79	3788,26	3813,25	4005,97
Przeciętne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw ²	101,3	99,1	99,0	100,0	100,8	102,4	102,3	102,6
Przeciętna realna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych.....	100,6	101,2	101,2	102,2	104,2	104,7	104,0	104,5
Przeciętna realna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych	100,2	103,3	103,3	104,4	106,2	105,2	104,4	104,9
Mieszkania oddane do użytkowania od początku roku w tys.	36,3	67,8	104,8	152,9	37,1	68,0	102,2	146,1
Produkcja sprzedana przemysłu ² (ceny stałe)	104,7	102,6	99,7	97,0	98,0	101,2	105,0	104,5
Produkcja budowlano-montażowa ² od początku roku (ceny stałe)	114,6	107,8	101,4	98,9	84,9	78,5	84,4	88,0
Sprzedaż detaliczna ² (ceny stałe).....	108,4	102,7	101,9	98,0	100,0	101,5	103,9	104,2
Sprzedaż usług w transporcie ² (ceny stałe).....	108,3	112,1	110,1	104,6	103,7	100,7	103,6	108,1
Sprzedaż usług w łączności ² (ceny stałe)	103,0	108,2	98,8	99,3	98,6	102,3	102,1	100,9
Rentowność obrotu brutto ³ w % (od początku roku)	5,0	4,8	4,6	4,2	4,0	4,7	4,7	.
Rentowność obrotu netto ³ w % (od początku roku) ..	4,1	4,0	3,8	3,4	3,2	4,0	4,0	.
Handel zagraniczny ¹ (od początku roku)								
eksport w mln euro	34486,8	69969,0	106250,4	143456,1	36989,0	75110,1	113783,3	141049,3 ⁴
import w mln euro	37853,3	76429,6	114215,7	154040,2	38242,7	76111,1	114859,5	1426815 ⁴
saldo w mln euro	-3366,5	-6460,6	-7965,3	-10584,1	-1253,7	-1001,0	-1076,2	-1632,2 ⁴
Budżet państwa (od początku roku)								
dochody w mln zł	63520,7	141720,8	213922,0	287595,1	61320,8	133732,9	204358,0	-255805,4 ⁴
wydatki w mln zł	86489,4	162806,4	235050,8	318001,9	85773,5	159606,5	234001,4	294374,4 ⁴
wynik w mln zł	-22968,6	-21085,6	-21128,9	-30406,7	-24452,7	-25873,7	-29643,4	-38569,1 ⁴
PKB (ceny stałe).....	103,5	102,4	101,3	100,7	100,5	100,8	101,9	.
spożycie indywidualne	102,2	101,7	100,7	100,3	100,0	100,2	101,0	.
nakłady brutto na środki trwałe	105,2	100,3	97,4	95,3	97,9	96,8	100,6	.

¹ Dane wstępne za 2013 r.

² W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

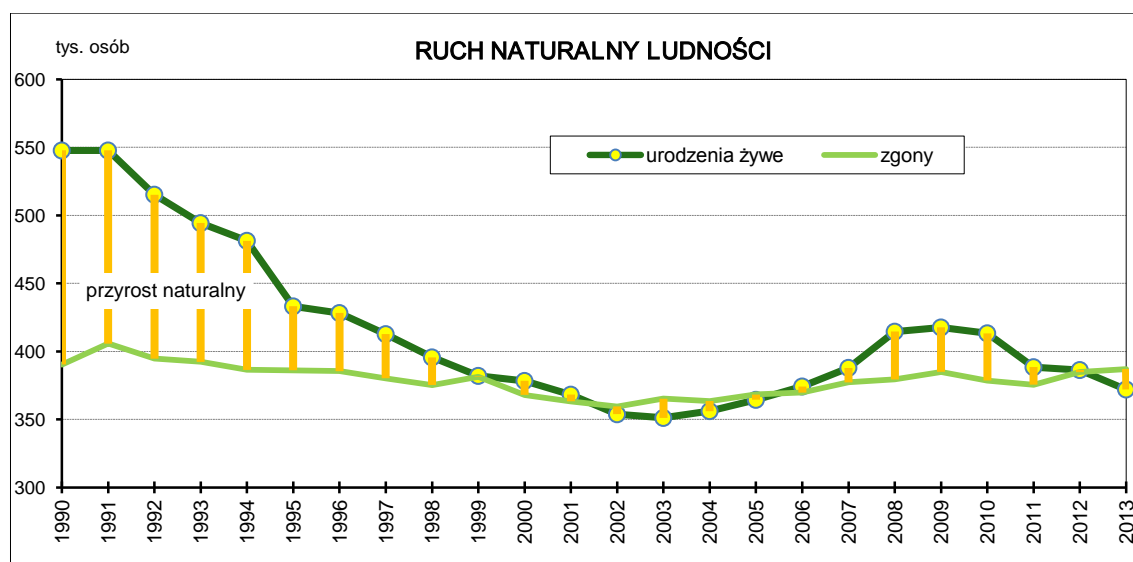
³ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 49 osób.

⁴ Dane za okres styczeń–listopad.

Sytuacja demograficzna Polski

Szacuje się, że w końcu 2013 r. **liczba ludności Polski** wyniosła 38496 tys., tj. o ok. 37 tys. mniej niż w końcu 2012 r. W drugim z kolei roku liczba ludności zmalała (po notowanym w latach 2008–2011 wzroście).

Według wstępnych danych, w 2013 r. odnotowano **ubytek naturalny ludności**. Liczba urodzeń była mniejsza od liczby zgonów o ok. 15 tys. osób. Ujemny współczynnik przyrostu naturalnego (liczony na 1000 ludności) wyniósł 0,4‰ (przed rokiem był dodatni, ale bliski 0‰, tj. podobnie jak w końcu 2000 r., natomiast na początku lat 90. XX w. wynosił ponad 4‰). Współczynnik przyrostu naturalnego na wsi jest wyższy niż w mieście. W 2012¹ r. kształtował się na dodatnim poziomie 0,7‰, podczas gdy w miastach był ujemny i wyniósł -0,4‰.

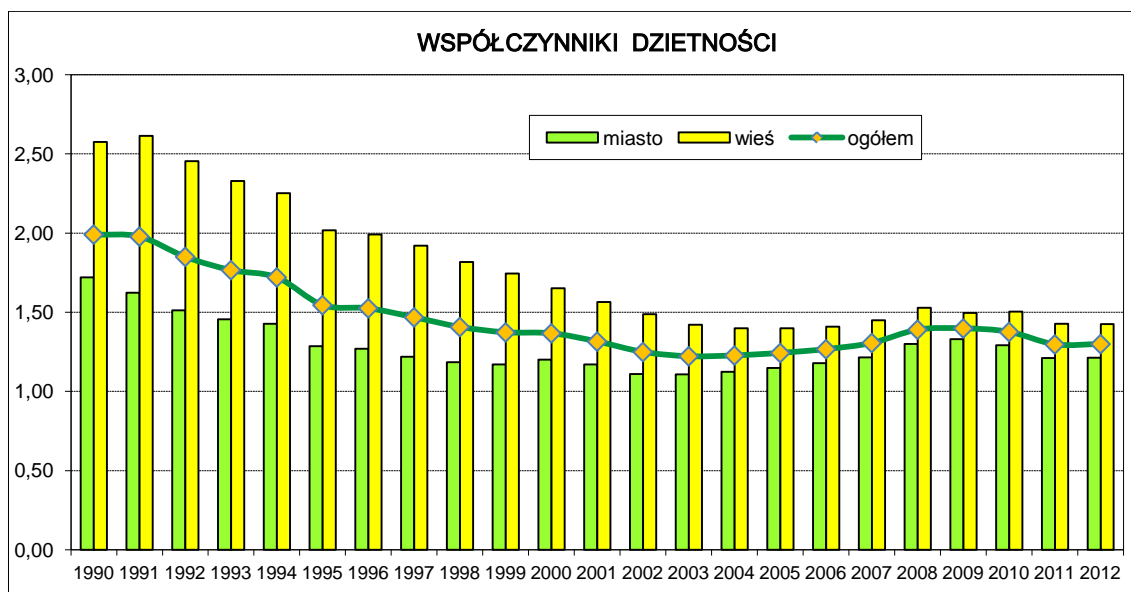

Szacuje się, że w 2013 r. zarejestrowano 372 tys. **urodzeń żywych**. W czwartym roku z kolei odnotowano spadek liczby urodzeń (w 2013 r. o ponad 14 tys.). Współczynnik urodzeń w 2013 r. obniżył się o 0,3 pkt do 9,7‰. W 2012 r. współczynnik urodzeń na wsi wyniósł 10,7‰, a w mieście – 9,6‰.

Od ponad 20 lat utrzymuje się okres depresji urodzeniowej – **niska liczba urodzeń nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń**. W 2012 r. **współczynnik dzietności** wyniósł 1,3, co oznacza, że na 100 kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat) przypadało ok. 130 urodzonych dzieci (w miastach – 121, na wsi – 143). Od lat 90. XX w. jego wartość kształtuje się poniżej 2, podczas gdy wielkość optymalna, określana jako korzystna dla

¹ Przywołane w tekście dane szczegółowe (np. w podziale na miasto i wieś) dotyczą 2012 r.

stabilnego rozwoju demograficznego, to 2,1-2,15 (tj. gdy w danym roku na 100 kobiet w wieku 15-49 lat przypada średnio 210-215 urodzonych dzieci).

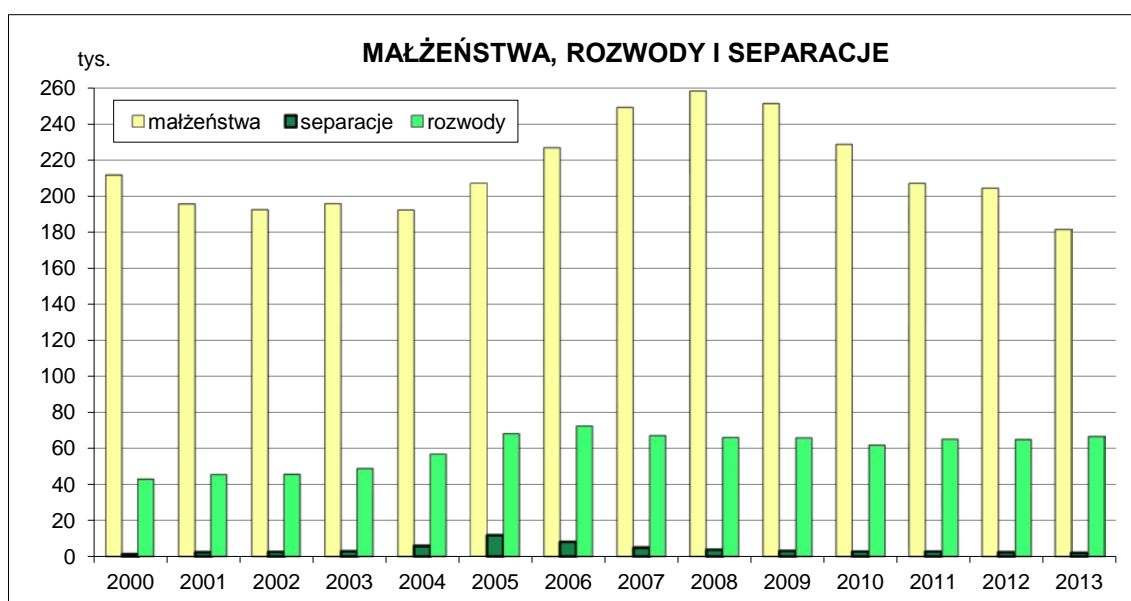

Obserwowane od początku lat 90. XX w. zmiany w zakresie urodzeń to efekt wyboru, jakiego dokonują ludzie młodzi, decydując się najpierw na osiągnięcie określonego poziomu wykształcenia oraz stabilizacji ekonomicznej, a dopiero potem na założenie rodziny oraz jej powiększenie. Skutkiem tych zmian jest przesunięcie najwyższej płodności kobiet z grupy wieku 20-24 lata do grupy 25-29 lat, a także znaczący wzrost płodności w grupie wieku 30-34 lata, związany w głównej mierze z realizacją „odłożonych” urodzeń. W konsekwencji nastąpiło podwyższenie (w szczególności w minionych 10 latach) **mediany wieku kobiet rodzących dziecko**, która w 2012 r. wyniosła 29,0 lat wobec 26,1 lat w 2000 r. Zwiększył się także średni wiek w momencie urodzenia pierwszego dziecka (o ponad 3 lata do 27,0 lat).

Dzietność kobiet jest w Polsce istotnie determinowana liczbą zawieranych związków małżeńskich. W ostatnich latach prawie 80% dzieci rodziło się w rodzinach tworzonych przez prawnie zawarte związki małżeńskie, przy czym prawie połowa spośród nich urodziła się w okresie pierwszych trzech lat trwania małżeństwa rodziców. Systematycznie rośnie jednak odsetek urodzeń pozamałżeńskich. Na początku lat 90. XX w. ze związków pozamałżeńskich rodziło się ok. 6-7% dzieci, a w ostatnich latach udział ten wzrósł do 20-22%. Odsetek ten jest wyższy w miastach – w 2012 r. wynosił prawie 25%, podczas gdy na wsi – ok. 19%.

Szacuje się, że w 2013 r. zawarto ok. 181 tys. nowych **związków małżeńskich**, tj. o ponad 22 tys. mniej niż przed rokiem. Liczba zawieranych małżeństw zmniejszyła się w piątym roku z kolei, po wzroście w latach 2005-2008. Spadek liczby zawieranych małżeństw może w perspektywie kolejnych 2-3 lat mieć wpływ na dalsze zmniejszanie się

liczby urodzeń. Współczynnik małżeństw wyniósł w 2013 r. ok. 4,7‰ (wobec 5,3‰ przed rokiem). Częstość zawierania małżeństw w miastach i na wsi jest podobna. W 2012 r. małżeństwa wyznaniowe (tj. zawarte w kościołach i jednocześnie zarejestrowane w urzędach stanu cywilnego) stanowiły w Polsce ok. 64% zawieranych prawnie związków (na wsi było to blisko 75% wszystkich związków). Wśród nowo zawartych związków ok. 83% stanowią małżeństwa pierwsze, tj. panien z kawalerami (na wsi – ok. 89%). W ostatnich kilkunastu latach zdecydowanie zwiększył się wiek nowożeńców. W 2012 r. mediana wieku mężczyzny zawierającego związek małżeński wynosiła 28 lat, tj. o ponad 2 lata więcej niż w 2000 r., a kobiety – 26 lat, tj. również o ponad 2 lata więcej. W końcu 2012 r. w Polsce istniało 9087 tys. małżeństw.

Według wstępnych danych, w 2013 r. **rozwiódł się** ok. 66 tys. par małżeńskich, tj. o blisko 2 tys. więcej niż przed rokiem. W latach 1995-2002 orzekano ok. 40-45 tys. rozwodów rocznie, a w kolejnych latach ich liczba rosła, do 72 tys. w 2006 r. Współczynnik rozwodów w 2013 r. wyniósł 1,7‰, tj. był zbliżony do notowanego w poprzednich latach. W 2012 r. na każde 10 tys. istniejących małżeństw 71 zostało rozwiązanych na drodze sądowej, podczas gdy w 1990 r. – 46. W miastach częstość rozwodów jest ponad 2-krotnie wyższa niż na wsi (odpowiednio 89 wobec 42 rozwodów na 10 tys. istniejących małżeństw). Wśród rozwiedzionych w 2012 r. małżeństw ok. 58% wychowywało ponad 54 tys. nieletnich dzieci (w wieku do 18 lat). Najczęściej (w 2012 r. w ok. 60% przypadków) sąd przyznaje opiekę nad dziećmi wyłącznie matce, natomiast wyłącznie ojcu – tylko w ok. 4% przypadków, a ok. 33% rozwiedzionych małżeństw wychowuje dzieci wspólnie.

Po obserwowanym w latach 2001-2005 systematycznym wzroście (do 11,6 tys.) liczby prawnie orzeczonych **separacji**, w ostatnich latach ustabilizowała się ona na poziomie ok. 2-3 tys. rocznie. Każdego roku odnotowuje się nieliczne przypadki zniesienia

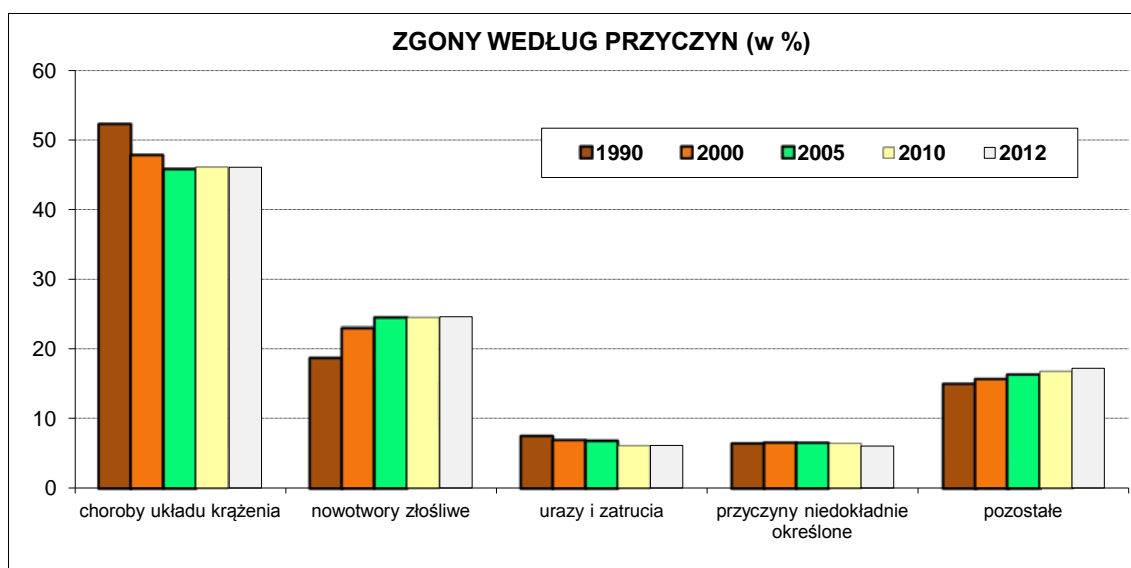
separacji, tj. powrotu do małżeństwa, jednak większość małżeństw pozostających w prawnej separacji wnosi o rozwód.

Według wstępnych danych, w 2013 r. **zmarło** ok. 387 tys. osób, tj. o ponad 2 tys. więcej niż przed rokiem. Współczynnik umieralności wyniósł 10,1‰ (wobec 10,0‰ w 2012 r.). W ogólnej liczbie osób zmarłych prawie 53% stanowili mężczyźni. W ciągu ostatnich kilkunastu lat natężenie zgonów w Polsce nie zmienia się istotnie.

Głównymi **przyczynami zgonów** są choroby układu krążenia i choroby nowotworowe. Spowodowane nimi zgony stanowią ponad 70% wszystkich zgonów. Trzecią grupą przyczyn są urazy i zatrucia (ponad 6% wszystkich zgonów).

W zakresie umieralności z powodu chorób układu krążenia od kilku lat obserwuje się istotną poprawę. W 2012 r. choroby te były przyczyną ok. 46% wszystkich zgonów, podczas gdy na początku tego stulecia powodowały prawie 48% zgonów (na początku lat 90. XX w. ponad 52%). Wśród kobiet umieralność w wyniku chorób układu krążenia jest wyższa – w 2012 r. choroby te spowodowały ponad 51% wszystkich zgonów kobiet (wobec ok. 53% w 2000 r.). Wśród mężczyzn udział ten wyniósł w 2012 r. ok. 41% (w 2000 r. ok. 43%).

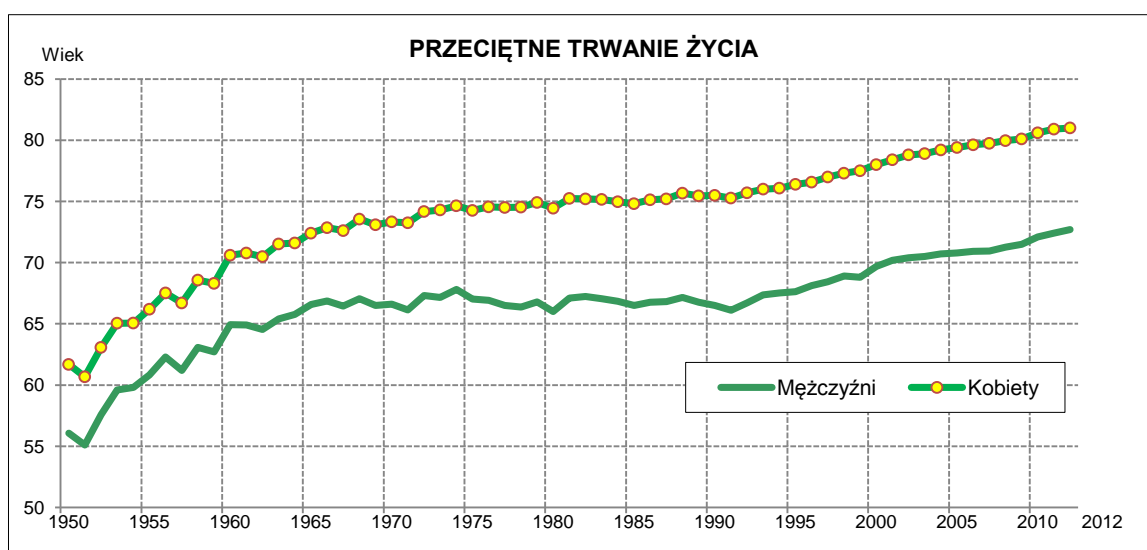
Niekorzystnym zjawiskiem jest wzrost liczby zgonów powodowanych chorobami nowotworowymi – na początku lat 90. XX w. nowotwory złośliwe były przyczyną niespełna 20% wszystkich zgonów, na początku tego stulecia stanowiły 23,0%, a w 2012 r. – prawie 25%. Choroby nowotworowe są częstszą przyczyną zgonów wśród mężczyzn (stanowią przyczynę ok. 27% zgonów) niż wśród kobiet (ok. 24% zgonów).

Pozytywnym zjawiskiem jest obserwowany nieprzerwanie trend malejącej **umieralności niemowląt**. W 2013 r. zarejestrowano 1,7 tys. zgonów dzieci w wieku poniżej 1 roku życia, tj. nieco mniej niż przed rokiem. Współczynnik wyrażający liczbę

zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych wyniósł 4,5‰ (wobec 4,6‰ w 2012 r., 8,1‰ – w 2000 r. i 19,3‰ – w 1990 r.).

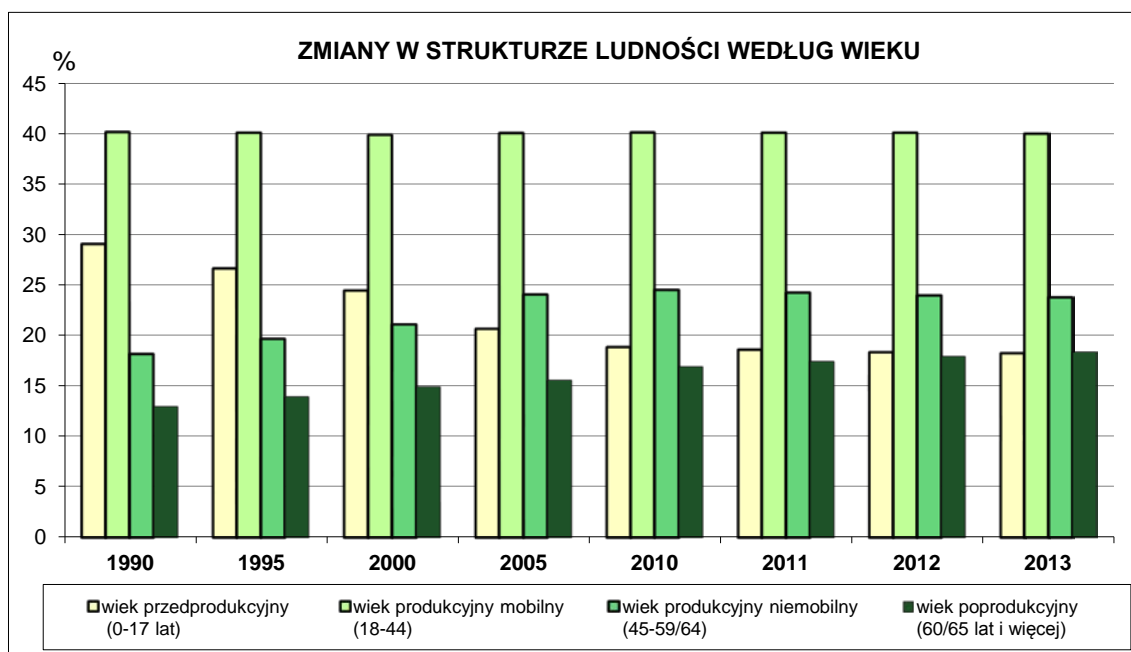
Obserwowana od początku lat 90. XX w. poprawa sytuacji w zakresie umieralności korzystnie wpływa na długość trwania życia, przy czym nadal utrzymuje się duża różnica między trwaniem życia mężczyzn i kobiet. W 2012 r. **przeciętne trwanie życia** dla mężczyzn wynosiło 72,7 lat, a dla kobiet było o ponad 8,3 roku dłuższe i wynosiło 81,0 lat. W porównaniu z początkiem lat 90. XX w. trwanie życia wydłużyło się o ok. 6,5 roku dla mężczyzn oraz o prawie 6 lat – dla kobiet. W Polsce występuje zjawisko **wysokiej nadumieralności mężczyzn** i jest obserwowane we wszystkich grupach wieku, a różnica ta zwiększa się wraz z wiekiem.

W ogólnej liczbie ok. 38496 tys. ludności Polski kobiety stanowią prawie 52%, a na 100 mężczyzn przypada ich 107 (w mieście 111, na wsi 101). Wskaźnik ten jest różny dla poszczególnych grup wieku ludności. Wśród ludności w wieku do 48 roku życia występuje liczebna przewaga mężczyzn (na 100 mężczyzn przypada 99 kobiet). W grupie osób w wieku 49 lat i więcej **współczynnik feminizacji** wynosi 126, przy czym w najstarszych rocznikach (70 lat i więcej) na 100 mężczyzn przypada średnio 180 kobiet. Wśród mieszkańców wsi przewaga liczebna kobiet następuje dopiero począwszy od wieku 61 lat, natomiast w miastach – od 40 roku życia.

W 2012 r. **mediana wieku** mieszkańców Polski wyniosła 38,7 lat, wobec 35,4 lat w 2000 r. (mediana wyznacza granicę wieku, którą połowa ludności kraju już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła). Dla mężczyzn parametr ten wyniósł 37,0 lat, a dla kobiet – 40,5 lat (w 2000 r. odpowiednio 33,4 i 37,4). Mieszkańcy wsi są młodszy, mediana ich wieku wynosi 36,9 lat, podczas gdy mieszkańców miast – 39,9 lat.

Rezultatem przemian w procesach demograficznych, a przede wszystkim zapoczątkowanej na początku lat 90. XX w. depresji urodzeniowej, są zmiany w liczbie i **strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku**. Przede wszystkim obserwowane jest sukcesywnie zmniejszanie się liczby dzieci i młodzieży (0-17 lat). Szacuje się, że w końcu 2013 r. było ich ok. 7 mln, tj. o ok. 65 tys. mniej niż przed rokiem, a ich udział w ogólnej liczbie ludności wyniósł 18,2% (wobec 24,4% w 2000 r. i 29,0% w 1990 r.). Dzieci w wieku poniżej 15 roku życia stanowiły w końcu 2013 r. 15,0% ogólnej populacji (wobec ponad 19% w 2000 r. i prawie 25% na początku lat 90. XX w.).

Ludność według ekonomicznych grup wieku w wybranych latach według stanu w dniu 31 grudnia^a:

Grupy wieku	1990	2000	2012	2013 ^b	1990	2000	2012	2013 ^b
	w tysiącach				w %			
Ludność ogółem.....	38073	38254	38533	38496	100,0	100,0	100,0	100,0
w wieku:								
przedprodukcyjnym (0-17 lat)..	11043	9333	7067	7002	29,0	24,4	18,3	18,2
produkcyjnym (18-59/64).....	22146	23261	24606	24480	58,2	60,8	63,9	63,6
mobilnym (18-44).....	15255	15218	15397	15351	40,1	39,8	40,0	39,9
niemobilnym (45-59/64).....	6890	8043	9209	9129	18,1	21,0	23,9	23,7
poprodukcyjnym (60/65 lat i więcej).....	4884	5660	6861	7014	12,8	14,8	17,8	18,2

^a Dane zostały opracowane przy uwzględnieniu wyników kolejnych spisów powszechnych: dla 1990 r. – NSP 1988, dla 2000 r. – NSP 2002, dla lat 2012–2013 – NSP 2011. ^b Dane wstępne.

W wyniku wchodzenia w wiek produkcyjny osób urodzonych w okresie ostatniego wyżu demograficznego, w latach 2000–2009 obserwowano duże zmiany wśród ludności tej grupy wieku. Rosła zarówno ich liczba jak i udział w ogólnej populacji. Od 2010 r.

odsetek tej grupy osób w liczbie ludności ogółem obniża się i w 2013 r. wyniósł 63,6%. Wynika to także z procesu przesuwania do grupy wieku poprodukcyjnego licznych roczników osób urodzonych w pierwszej połowie lat 50. XX w. Jednocześnie zahamowaniu uległ proces starzenia się zasobów siły roboczej, tj. zmniejszyło się tempo przyrostu liczby ludności w wieku produkcyjnym niemobilnym, której udział wyniósł w 2013 r. 23,7%. Odsetek ludności w wieku produkcyjnym mobilnym pozostaje natomiast niezmienny od ponad 20 lat i wynosi ok. 40%. Szacuje się, że od 2000 r. liczba ludności w wieku produkcyjnym zwiększyła się o prawie 1,2 mln, przy czym przyrost ten dotyczył głównie osób w wieku produkcyjnym niemobilnym (wzrost o ponad 1,0 mln). Według szacunków, w 2013 r. liczba osób w wieku produkcyjnym zmniejszyła się o ok. 126 tys. w porównaniu z 2012 r., w tym o 80 tys. w wieku niemobilnym.

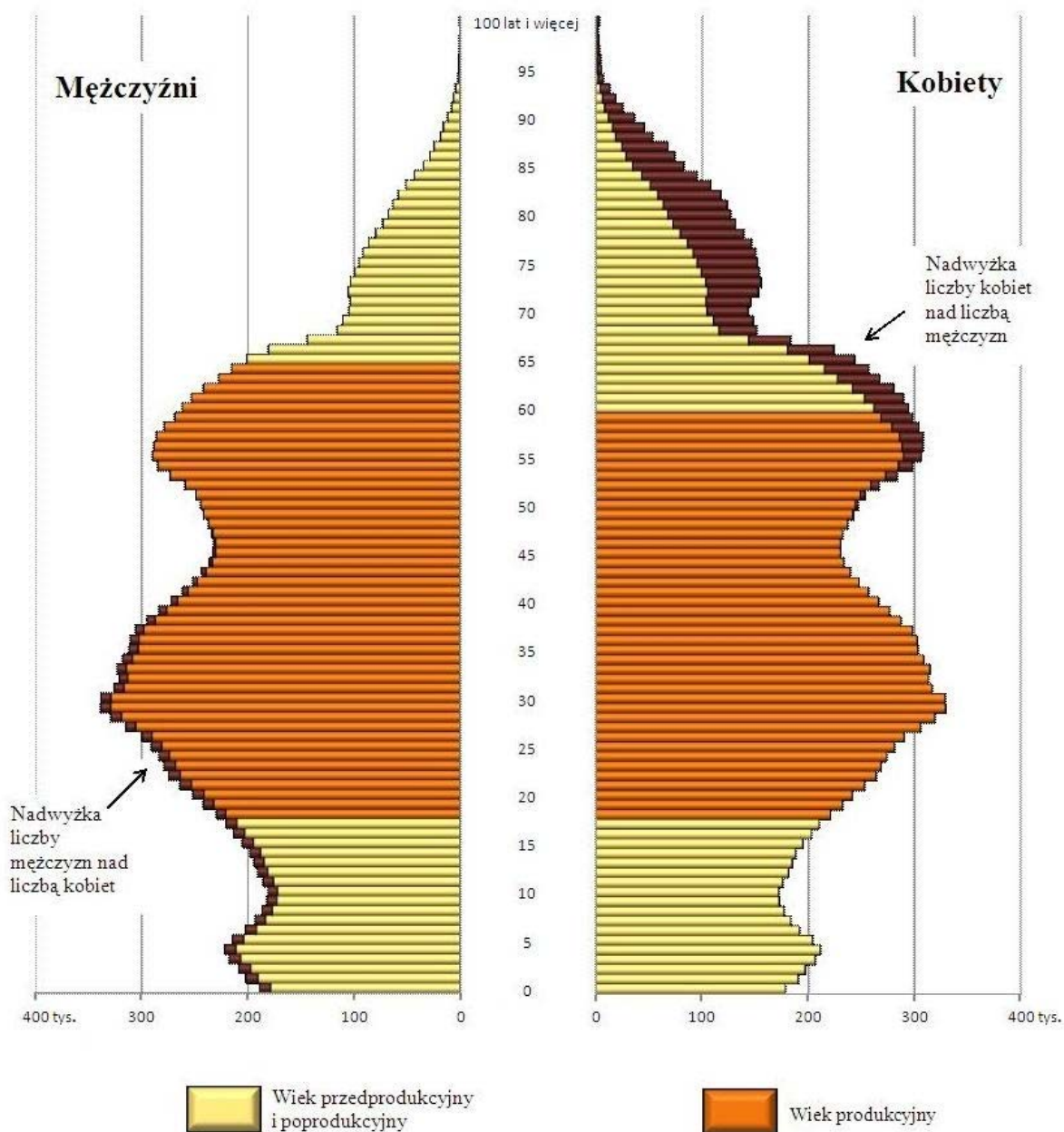
W ostatnich latach obserwowany jest także dalszy wzrost liczby i odsetka osób w wieku poprodukcyjnym. Według wstępnych danych, w końcu 2013 r. liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wyniosła ponad 7 mln osób, a jej udział w ogólnej populacji wyniósł 18,2% (wobec 5,7 mln, tj. prawie 15% w 2000 r.). W stosunku do 2012 r. liczebność tej grupy wzrosła o ok. 153 tys. (o 0,4 p.proc.).

Coraz bardziej istotne stają się relacje między poszczególnymi ekonomicznymi grupami wieku ludności, co obrazuje współczynnik obciążenia demograficznego. Obecnie na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada ponad 57 osób w wieku nieprodukcyjnym (wobec 64 w 2000 r. i 72 w 1990 r.). Znaczące zmiany można zaobserwować, analizując wskaźniki cząstkowe, tj. relacje liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz odrębnie – osób w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym. Niekorzystne zmiany dotyczą relacji osób w wieku przedprodukcyjnym, która znacznie się zmniejszyła. W 2013 r. wskaźniki cząstkowe były podobne – na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało po prawie 29 osób zarówno w wieku przedprodukcyjnym, jak i w wieku poprodukcyjnym (wobec odpowiednio 40 i 24 w 2000 r. oraz 50 i 22 na początku lat 90. XX w.).

Zwiększa się odsetek osób starszych (w wieku 65 lat i więcej). W 2013 r. stanowiły one 14,3% ogólnej populacji (wobec 12,4% w 2000 r. i 10,2% na początku lat 90. XX w.).

Obserwowane w ostatnich latach zmiany demograficzne wskazują, że **sytuacja ludnościowa Polski jest trudna**. W najbliższej perspektywie nie można spodziewać się znaczących zmian gwarantujących stabilny rozwój demograficzny. Zmiany występujące w trendzie urodzeń będą miały negatywny wpływ na przyszłą dzietność, co potęguje utrzymująca się wysoka skala emigracji Polaków za granicę (szczególnie emigracja czasowa ludzi młodych). Niski poziom dzietności przy jednoczesnym korzystnym zjawisku, jakim jest wydłużanie trwania życia, będzie powodować zmniejszanie podaży siły roboczej na rynku pracy oraz coraz szybsze starzenie się społeczeństwa.

Piramida wieku ludności (stan w dniu 30.06.2013 r.)

Podstawowe dane demograficzne dla lat 1990–2013^a

Wyszczególnienie	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2013 ^b
Ludność ogółem (w tys w dn. 31.XII).....	38073	38284	38254	38157	38125	38116	38136	38167	38530	38538	38533	38496
Przyrost rzeczywisty												
w tys.	85	19	-9	-17	-32	-10	20	31	33	9	-5	-37
w %	0,22	0,05	-0,02	-0,04	-0,08	-0,03	0,05	0,08	0,08	0,02	-0,01	-0,10
Mężczyźni (w tys.).....	18552	18628	18537	18454	18427	18412	18415	18429	18653	18655	18649	18631
Ludność miejska												
w tys.....	23546	23675	23670	23424	23369	23317	23288	23278	23429	23386	23336	23274
w %	61,8	61,8	61,9	61,4	61,3	61,2	61,1	61,0	60,8	60,7	60,6	60,5
Ludność w wieku (%)												
przedprodukcyjnym (0-17 lat).....	29,0	26,6	24,4	20,6	20,1	19,6	19,3	19,0	18,8	18,5	18,3	18,2
produkcyjnym (18-59/64 lata).....	58,2	59,6	60,8	64,0	64,2	64,4	64,5	64,5	64,4	64,2	63,9	63,6
mobilnym (18-44 lata).....	40,1	40,0	39,8	40,0	40,0	40,1	40,1	40,1	40,0	40,0	40,0	39,9
niemobilnym (45-59/64 lata).....	18,1	19,6	21,0	24,0	24,2	24,3	24,4	24,4	24,4	24,2	23,9	23,7
poprodukcyjnym (60/65 lat i więcej) ...	12,8	13,8	14,8	15,4	15,7	16,0	16,2	16,5	16,8	17,3	17,8	18,2
0-14 lat (dzieci).....	24,4	21,6	19,1	16,2	15,8	15,5	15,3	15,2	15,2	15,1	15,0	15,0
65 lat i więcej	10,2	11,3	12,4	13,3	13,4	13,5	13,5	13,5	13,5	13,8	14,2	14,3
Przeciętne trwanie życia												
mężczyźni	66,2	67,6	69,7	70,8	70,9	71,0	71,3	71,5	72,1	72,4	72,7	.
kobiety.....	75,2	76,4	78,0	79,4	79,6	79,7	80,0	80,1	80,6	80,9	81,0	.
Małżeństwa nowo zawarte												
w tys.....	255,4	207,1	211,2	206,9	226,2	248,7	257,7	250,8	228,3	206,5	203,9	181,0
na 1000 ludności.....	6,7	5,4	5,5	5,4	5,9	6,5	6,8	6,6	5,9	5,4	5,3	4,7
Rozwody												
w tys.....	42,4	38,1	42,8	67,6	71,9	66,6	65,5	65,3	61,3	64,6	64,4	66,0
na 1000 ludności.....	1,1	1,0	1,1	1,8	1,9	1,7	1,7	1,7	1,6	1,7	1,7	1,7
Separacje (w tys.).....	-	-	1,3	11,6	8,0	4,9	3,8	3,2	2,8	2,8	2,5	2,0
Urodzenia żywe												
w tys.....	547,7	433,1	378,3	364,4	374,2	387,9	414,5	417,6	413,3	388,4	386,3	372,0
na 1000 ludności.....	14,3	11,3	9,9	9,6	9,8	10,2	10,9	11,0	10,7	10,1	10,0	9,7
Współczynnik dzietności	1,99	1,55	1,37	1,24	1,27	1,31	1,39	1,40	1,38	1,30	1,30	.
Zgony ogółem												
w tys.....	390,3	386,1	368,0	368,3	369,7	377,2	379,4	384,9	378,5	375,5	384,8	387,0
na 1000 ludności.....	10,2	10,1	9,6	9,7	9,7	9,9	10,0	10,1	9,8	9,7	10,0	10,1
wg przyczyn (w %):												
choroby układu krążenia	52,2	50,4	47,7	45,7	45,6	45,4	45,6	46,2	46,0	45,2	46,1	.
nowotwory złośliwe.....	18,7	20,2	23,0	24,5	24,8	24,6	24,5	24,2	24,5	24,6	24,6	.
urazy i zatrucia.....	7,6	7,5	7,0	6,9	6,8	6,6	6,7	6,3	6,2	6,3	6,1	.
w tym:												
wypadki drogowe.....	2,12	1,83	1,58	1,37	1,29	1,39	1,38	1,08	1,10	1,09	1,07	.
samobójstwa.....	1,27	1,42	1,59	1,64	1,57	1,40	1,50	1,68	1,68	1,63	1,69	.
przyczyny niedokładnie określone.....	6,5	8,5	6,6	6,6	6,4	6,7	6,4	6,2	6,5	6,4	6,0	.
Zgony niemowląt												
w tys.....	10,6	5,9	3,1	2,3	2,2	2,3	2,3	2,3	2,1	1,8	1,8	1,7
na 1000 urodzeń żywych.....	19,3	13,6	8,1	6,4	6,0	6,0	5,6	5,6	5,0	4,7	4,6	4,5
Przyrost naturalny												
w tys.....	157,4	47,0	10,3	-3,9	4,5	10,7	35,1	32,7	34,8	12,9	1,5	-15
na 1000 ludności.....	4,1	1,2	0,3	-0,1	0,1	0,3	0,9	0,9	0,9	0,3	0,0	-0,4
Migracje zagraniczne na pobyt stały (w tys.)												
Imigracja	2,6	8,1	7,3	9,3	10,8	15,0	15,3	17,4	15,2	15,5	14,6	.
Emigracja.....	18,4	26,3	27,0	22,2	46,9	35,5	30,1	18,6	17,4	19,9	21,2	.
Saldo.....	-15,8	-18,2	-19,7	-12,9	-36,1	-20,5	-14,9	-1,2	-2,1	-4,3	-6,6	-22,0

^a Dane o liczbie ludności oraz współczynniki demograficzne w przeliczeniu na 1000 ludności zostały opracowane przy uwzględnieniu wyników kolejnych spisów powszechnych: dla lat 1990 i 1995 – NSP 1988, dla lat 2000-2009 – NSP 2002, od 2010 – NSP 2011. ^b Dane oznaczone kursywą stanowią wstępny szacunek.

Wychowanie i edukacja w roku szkolnym 2013/2014

Według wstępnych danych w roku szkolnym 2013/2014 wychowaniem przedszkolnym objętych jest 1,3 mln dzieci w wieku od 3 do 6 lat, tj. o 80,1 tys. więcej niż w roku poprzednim (wzrost o 6,6%). Edukacja wczesna tych dzieci realizowana jest w 21,5 tys. **placówkach wychowania przedszkolnego**², z czego 75,3% to placówki publiczne, a 24,7% – niepubliczne. Liczba przedszkoli wynosi 10,4 tys. (tj. 48,5% placówek wychowania przedszkolnego ogółem), oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych – 8,9 tys. (tj. 41,6%), zespołów wychowania przedszkolnego – 0,1 tys., a punktów przedszkolnych – 2,0 tys. W stosunku do poprzedniego roku szkolnego liczba placówek ogółem wzrosła o 5,0%, w tym liczba przedszkoli – o 6,1%, a liczba oddziałów przedszkolnych – o 0,3%. Spośród wszystkich placówek zlokalizowanych w miastach przeważają przedszkola (69,0% placówek), a na wsi – oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych (odpowiednio 58,1%).

Liczba dzieci uczących się w **szkołach podstawowych** w roku szkolnym 2013/2014 wynosi 2,2 mln, z czego 48,7% stanowią dziewczęta. W porównaniu z rokiem szkolnym 2012/2013 liczba uczniów w tych szkołach zmniejszyła się o 0,4%. Liczba szkół podstawowych w roku szkolnym 2013/2014 wynosi 13,4 tys. (w tym szkół publicznych jest 12,5 tys., a niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych – 1,0 tys.) i jest o 0,8% mniejsza niż w poprzednim roku szkolnym.

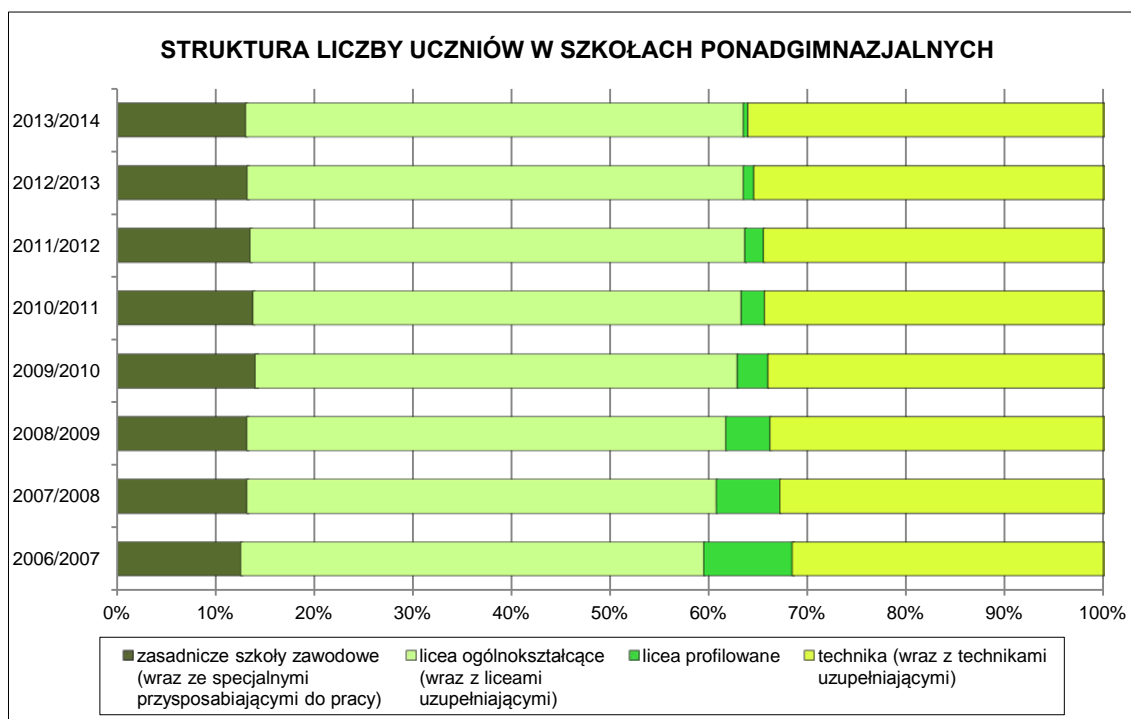
Liczba gimnazjalistów zmniejszyła w roku szkolnym 2013/2014 o 3,3% – do 1,1 mln, w tym 47,9% stanowią dziewczęta. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba **gimnazjów** wzrosła o 0,5% i wynosi 7,6 tys. Zdecydowaną większość tego typu szkół stanowią szkoły publiczne (6,7 tys.), pozostałe to szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych (0,9 tys.).

Liczba absolwentów szkół podstawowych i gimnazjów w roku szkolnym 2012/2013 była mniejsza niż w poprzednim roku. Szkoły podstawowe ukończyło 361,0 tys. absolwentów (o 0,8% mniej w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym), a gimnazja – 387,3 tys. absolwentów (odpowiednio o 3,4% mniej).

Liczba uczniów **szkół ponadgimnazjalnych** w roku szkolnym 2013/2014 zmniejszyła się o 6,1% w stosunku do roku poprzedniego i wynosi 1,5 mln. Nauka realizowana jest w 9,6 tys. placówkach szkolnych tego typu (o 10,8% mniej niż w roku szkolnym 2012/2013).

² Dotyczy placówek przedszkolnych prowadzących wychowanie i zarejestrowanych w Systemie Informacji Oświatowej; nie obejmuje dziennej opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym prowadzonej przez podmioty gospodarcze nie zarejestrowane w SIO.

Do **liceów ogólnokształcących** (wraz z liceami ogólnokształcącymi uzupełniającymi) uczęszcza 750,6 tys. licealistów – tj. o 5,8% mniej niż w poprzednim roku szkolnym. Wśród osób uczęszczających do liceów kobiety stanowią 57,6%. Licea ogólnokształcące wciąż cieszą się największą popularnością, choć ich liczba w roku szkolnym 2013/2014 obniżyła się o 16,5% i wynosi 4,3 tys. Uczy się w nich 49,9% wszystkich uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

W przypadku **techników** (wraz z technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi) zanotowano spadek w skali roku zarówno liczby uczniów (o 4,3%), jak i liczby szkół (o 4,8%). W roku szkolnym 2013/2014 do 2,8 tys. szkół tego typu uczęszcza 548,8 tys. uczniów, a kobiety stanowią 40,6% tej zbiorowości.

W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym zanotowano spadek liczby uczniów **zasadniczych szkół zawodowych** – o 7,7% do 185,7 tys. Zmniejszyła się również liczba szkół tego typu – o 4,4% do 1,8 tys. W ogólnej liczbie uczniów zasadniczych szkół zawodowych kobiety stanowią 29,2%.

Odnotowano dalszy znaczny spadek liczby **liceów profilowanych**³ oraz liczby uczniów tych szkół. W roku szkolnym 2013/2014, w porównaniu z poprzednim rokiem, liczba uczniów w szkołach tego typu zmniejszyła się o 58,3% i wynosi 7,3 tys., a liczba szkół spadła o 28,2% do 254. Udział kobiet w ogólnej liczbie uczniów liceów profilowanych wynosi 66,8%.

³ Spadek liczby liceów profilowanych (oraz liczby ich uczniów i absolwentów) związany jest z likwidacją tego typu szkół na podstawie Ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty.

W roku szkolnym 2012/2013 w porównaniu z rokiem poprzednim obniżyła się liczba absolwentów liceów ogólnokształcących (o 2,5% do 253,5 tys.) oraz liceów profilowanych (o 22,7% do 8,6 tys.). Mniej osób ukończyło zasadnicze szkoły zawodowe (spadek o 4,8% do 68,9 tys.). W technikach (wraz z technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi) także spadła liczba absolwentów – o 2,6% do 129,5 tys.

Liczba uczniów **szkół policealnych** zmniejszyła się w porównaniu z rokiem szkolnym 2012/2013 o 16,6% i wynosi 278,7 tys., z czego 69,6% stanowią kobiety. Nauka jest prowadzona w 2,5 tys. szkół policealnych (spadek w ujęciu rocznym o 3,3%). Liczba absolwentów z roku szkolnego 2012/2013 była wyższa o 6,9% w porównaniu z poprzednim rokiem i wyniosła 93,2 tys.

Rynek pracy

Według danych szacunkowych, w końcu 2013 r. liczba pracujących w gospodarce narodowej ukształtowała się na poziomie nieco wyższym niż przed rokiem (wzrost o 0,6%). Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r. nieco obniżyło się. Od maja 2013 r. dynamika zatrudnienia stopniowo poprawiała się i w ostatnich dwóch miesiącach roku notowano niewielki wzrost. W grudniu 2013 r. zahamowany został wzrost w skali roku stopy bezrobocia rejestrowanego. Nieco większy niż w poprzednim roku był napływ do bezrobocia, ale jednocześnie zwiększyła się liczba osób skreślonych z rejestru bezrobotnych, w szczególności z powodu podjęcia pracy.

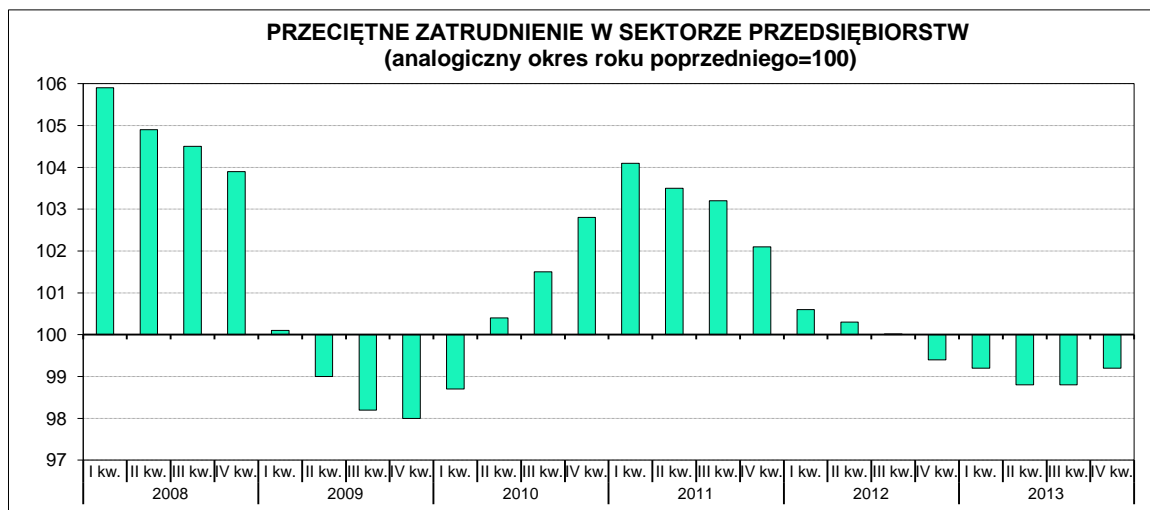
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw⁴ w 2013 r. ukształtowało się na poziomie 5494,5 tys. osób i było o 1,0% mniejsze niż przed rokiem (wobec wzrostu o 0,1% w 2012 r.). Najbardziej obniżyło się zatrudnienie w budownictwie (o 8,7%). Mniejsze niż przed rokiem było również zatrudnienie w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 5,9%), obsłudze rynku nieruchomości (o 3,1%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 1,8%) oraz górnictwie i wydobywaniu (o 1,5%). Niewielki spadek miał miejsce także w przetwórstwie przemysłowym (o 0,8%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 0,6%). Zwiększyło się natomiast zatrudnienie m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (o 4,4%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 2,7%), informacji i komunikacji (o 2,2%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 1,6%) oraz nieznacznie – w transporcie i gospodarce magazynowej (o 0,3%).

Przeciętne zatrudnienie kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	2013		2012		2013	
	XII		I-XII			
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w tys.	
Sektor przedsiębiorstw	5491,0	100,3	99,5	100,1	99,0	5494,5
w tym:						
Przemysł	2447,5	100,1	98,9	99,0	99,0	2446,1
górnictwo i wydobywanie	163,7	96,8	99,8	101,7	98,5	168,0
przetwórstwo przemysłowe	2035,6	100,5	99,0	99,1	99,2	2029,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	133,4	95,0	93,5	94,1	94,1	135,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	114,8	104,1	101,4	101,3	102,7	113,5
Budownictwo	431,2	93,6	98,2	102,1	91,3	444,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	1120,6	100,8	99,7	100,4	99,4	1114,7
Transport i gospodarka magazynowa	481,2	100,6	102,1	102,4	100,3	483,5
Zakwaterowanie i gastronomia	106,5	99,4	93,0	95,7	98,2	109,7
Informacja i komunikacja	177,1	103,5	103,1	103,8	102,2	175,1
Obsługa rynku nieruchomości	93,5	97,9	99,4	98,5	96,9	93,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	174,4	103,7	103,8	105,2	101,6	171,3
Administrowanie i działalność wspierająca	325,1	106,7	100,0	98,8	104,4	321,8

^a Nie obejmuje działów: badania naukowe i prace rozwojowe oraz działalność weterynaryjna.

⁴ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

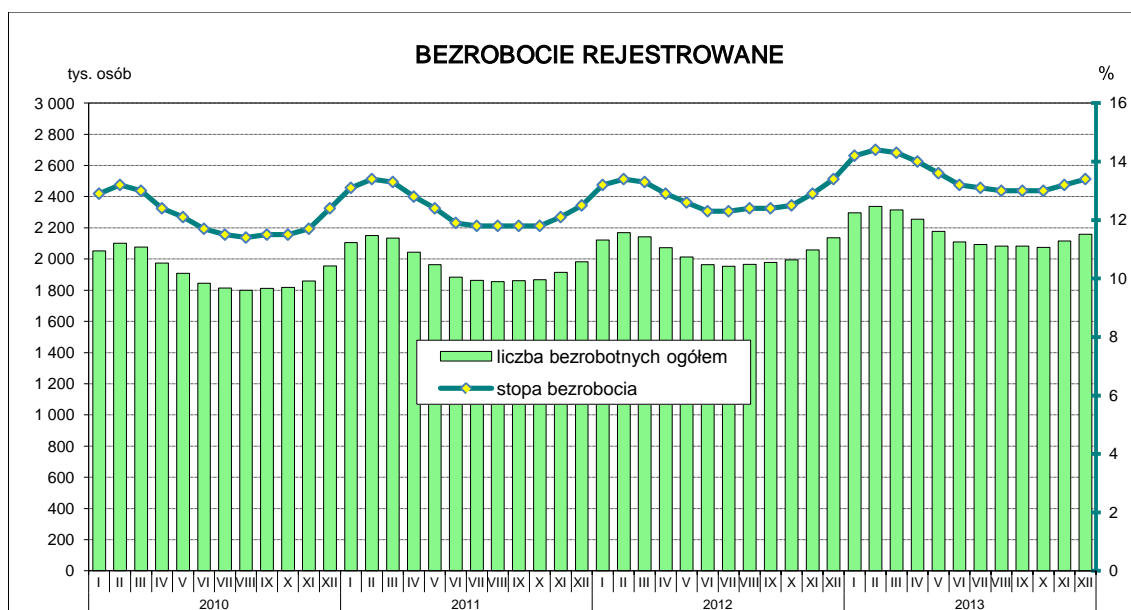
Spośród działów o największym udziale w zatrudnieniu największy spadek przeciętnego zatrudnienia w stosunku do 2012 r. obserwowano w przedsiębiorstwach zajmujących się budową budynków (o 13,0%). Obniżyło się również zatrudnienie m.in. w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 8,9%), handlu hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz ich naprawie (o 4,4%), wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego oraz produkcji maszyn i urządzeń (po 3,7%), produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 3,3%) oraz robotach budowlanych specjalistycznych (o 2,7%). W produkcji odzieży, gdzie od kilku lat obserwowany jest spadek, zatrudnienie w 2013 r. było o 5,4% niższe niż przed rokiem. Wzrost przeciętnego zatrudnienia notowano m.in. w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 3,2%) oraz magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport (o 2,7%).

Dynamika przeciętnego zatrudnienia w kolejnych kwartałach kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100							
Sektor przedsiębiorstw	100,6	100,3	100,0	99,4	99,2	98,8	98,8	99,2
w tym:								
Przemysł.....	99,5	99,1	99,0	98,5	98,9	98,9	98,9	99,4
górnictwo i wydobywanie.....	101,8	102,1	102,4	100,5	100,2	98,8	98,1	96,8
przetwórstwo przemysłowe.....	99,4	99,1	99,1	98,7	99,1	99,0	99,0	99,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	96,0	94,3	93,7	92,4	92,4	94,3	94,7	95,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja.....	102,5	102,0	99,8	101,1	102,5	102,4	103,1	103,0
Budownictwo.....	105,0	103,2	102,4	97,9	92,7	91,1	90,4	91,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych.....	100,9	100,9	100,4	99,3	99,8	98,8	98,8	100,0
Transport i gospodarka magazynowa.....	102,6	102,9	102,7	101,6	100,5	100,3	100,1	100,4
Zakwaterowanie i gastronomia.....	95,5	95,3	95,6	96,2	100,3	99,1	96,5	97,0
Informacja i komunikacja.....	104,1	103,2	103,4	104,4	102,4	102,5	102,4	101,8
Obsługa rynku nieruchomości.....	99,7	97,7	96,9	99,8	96,4	96,9	96,3	97,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	105,8	105,8	102,9	106,4	102,9	102,0	102,0	99,5
Administrowanie i działalność wspierająca.....	97,4	98,1	98,7	100,8	102,5	103,7	106,6	104,8

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

W grudniu 2013 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 5491,0 tys. osób i było o 0,3% wyższe niż w analogicznym okresie 2012 r.

W końcu grudnia 2013 r. liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy ukształtowała się na poziomie 2157,9 tys. i była większa o 2,0% (tj. o 41,9 tys. osób) niż przed miesiącem i o 1,0% (tj. o 21,1 tys.) – niż przed rokiem. **Stopa bezrobocia rejestrowanego** wyniosła 13,4%, tj. zwiększyła się o 0,2 p.proc. w porównaniu z poprzednim miesiącem i ukształtowała się na poziomie sprzed roku.

Stopa bezrobocia w województwach kształtowała się w końcu grudnia 2013 r. w granicach od 9,6% w wielkopolskim do 21,7% w warmińsko-mazurskim. W ujęciu miesięcznym stopa bezrobocia zwiększyła się w większości województw, z wyjątkiem mazowieckiego, w którym pozostała na poziomie sprzed miesiąca. Najbardziej wzrosła w województwie zachodniopomorskim i warmińsko-mazurskim (po 0,6 p.proc.) oraz lubelskim, świętokrzyskim, podkarpackim i lubuskim (po 0,4 p.proc.). W porównaniu z grudniem 2012 r. stopa bezrobocia spadła m.in. w województwie dolnośląskim (o 0,3 p.proc.) oraz wielkopolskim, lubuskim i zachodniopomorskim (po 0,2 p.proc.). W największym stopniu wzrosła natomiast w województwie świętokrzyskim (o 0,5 p.proc.) oraz warmińsko-mazurskim i podlaskim (po 0,4 p.proc.).

W końcu grudnia 2013 r. w **strukturze bezrobotnych zarejestrowanych** udział kobiet zmniejszył się w skali roku o 0,4 p.proc. do 51,0%. Obniżył się także udział absolwentów (o 0,3 p.proc. do 5,6%). Zwiększył się natomiast udział osób bez prawa do zasiłku (o 3,0 p.proc. do 86,2%) oraz osób wcześniej pracujących (o 0,4 p.proc. do 81,8%, w tym osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładów pracy stanowiły 6,4% wobec 5,0% w końcu grudnia 2012 r.).

Spośród osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w końcu grudnia 2013 r. wyższy niż przed rokiem był udział długotrwale bezrobotnych⁵ w zarejestrowanych ogółem (wzrost o 3,5 p.proc. do 53,7%). Zwiększył się również odsetek osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 1,5 p.proc. do 24,3%), osób, które nie posiadały kwalifikacji zawodowych (o 0,7 p.proc. do 29,9%), osób bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (o 0,6 p.proc. do 9,4%) oraz osób niepełnosprawnych (o 0,2 p.proc. do 5,4%). Zmniejszył się natomiast udział osób bezrobotnych w wieku do 25 roku życia (o 1,3 p.proc. do 18,6%). Liczba bezrobotnych zwiększyła się w skali roku w większości wymienionych kategorii, z wyjątkiem bezrobotnych w wieku do 25 roku życia (spadek o 5,5%). Najbardziej zwiększyła się liczba długotrwale bezrobotnych (o 7,9%).

W 2013 r. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 2709,4 tys. osób, tj. była o 2,1% wyższa niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem zwiększył się w porównaniu z notowanym przed rokiem (o 1,1 p.proc. do 79,4%). Wzrósł również udział osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (o 2,0 p.proc. do 5,9%) oraz osób zamieszkałych na wsi (o 0,8 p.proc. do 41,7%). Zmniejszył się natomiast udział osób dotychczas niepracujących (o 0,4 p.proc. do 19,8%). Na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed rokiem pozostał udział absolwentów (11,5%).

Z ewidencji bezrobotnych w 2013 r. **skreślono** 2688,2 tys. osób, tj. o 7,5% więcej niż przed rokiem. Główną przyczynę wyrejestrowania z ewidencji nadal stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 1262,9 tys. osób (wobec 1096,4 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się wobec obserwowanego przed rokiem o 3,2 p.proc. do 47,0%. Więcej osób niż w 2012 r. podjęło pracę niesubsydiowaną (1113,2 tys. osób wobec 957,1 tys.) oraz subsydiowaną (149,7 tys. wobec 139,2 tys.). Spośród osób wykreślonych z ewidencji wzrósł również odsetek osób wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem stażu lub szkolenia u pracodawców oraz osób, które nabyły prawa emerytalne i rentowe (po 0,2 p.proc. do odpowiednio 10,4% i 1,1%). Zmniejszył się natomiast udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 2,6 p.proc. do 27,0%) oraz osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (o 0,5 p.proc. do 5,3%).

⁵ Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (w końcu okresu):								
w tys. osób	2141,9	1964,4	1979,0	2136,8	2314,5	2109,1	2083,1	2157,9
analogiczny okres roku poprzedniego=100.....	100,4	104,3	106,3	107,8	108,1	107,4	105,3	101,0
Bezrobotni nowo zarejestrowani:								
w tys. osób	692,4	526,4	675,4	760,8	756,7	554,5	692,4	705,8
analogiczny okres roku poprzedniego=100.....	94,3	101,7	104,4	109,8	109,3	105,3	102,5	92,8
Bezrobotni wyrejestrowani:								
w tys. osób	533,2	703,8	660,9	603,0	579,1	759,8	718,2	631,0
analogiczny okres roku poprzedniego=100.....	96,1	91,6	98,9	105,4	108,6	108,0	108,7	104,7
Płynność bezrobocia (napływ - odpływ)	159,2	-177,4	-14,5	157,8	177,6	-205,3	-25,8	74,8
Stopa bezrobocia (w końcu okresu) w %	13,3	12,3	12,4	13,4	14,3	13,2	13,0	13,4

W 2013 r. do urzędów pracy zgłoszono 874,1 tys. **ofert zatrudnienia**⁶, tj. o 11,1% więcej niż przed rokiem. Oferty z sektora publicznego stanowiły 20,4% ogółu ofert (wobec 22,1% przed rokiem). W końcu grudnia 2013 r. oferty zatrudnienia niewykorzystane dłużej niż jeden miesiąc stanowiły 27,3% ogółu ofert (wobec 32,8% przed rokiem). Spośród wszystkich ofert 3,1% dotyczyło stażu, 10,9% było adresowanych do osób niepełnosprawnych, a 0,1% - do absolwentów.

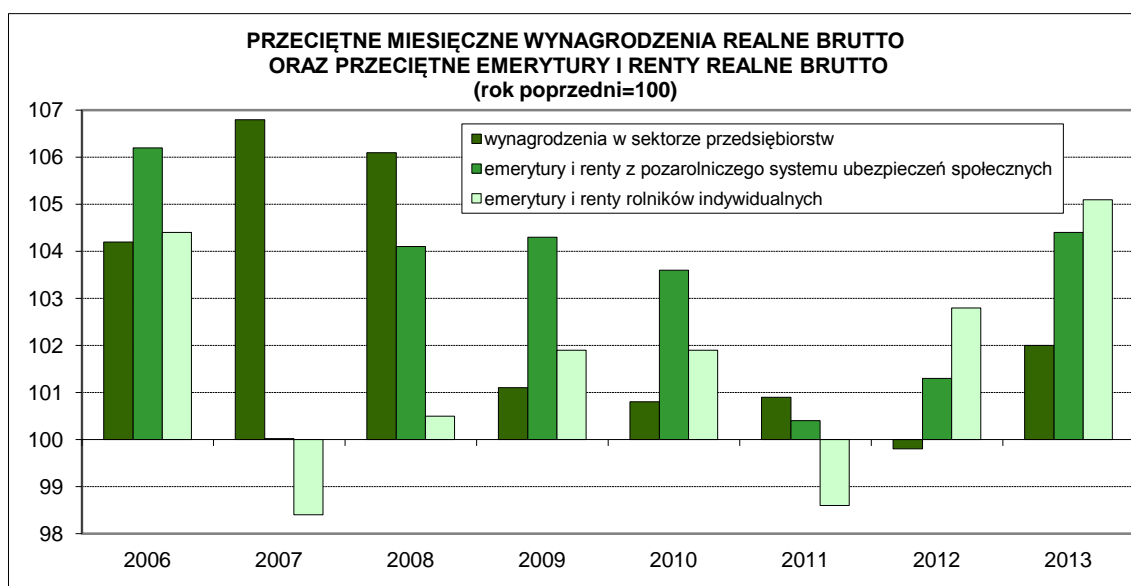
W ramach zwolnień grupowych w 2013 r. pracodawcy zadeklarowali zwolnienie mniejszej niż przed rokiem liczby pracowników - 1305 zakładów **zadeklarowało zwolnienie** 63,5 tys. pracowników, w tym 12,2 tys. osób z sektora publicznego (przed rokiem odpowiednio 1629 zakładów, 81,0 tys. pracowników, w tym 18,5 tys. z sektora publicznego).

W 2013 r. zarejestrowano 93 **strajki**, w których uczestniczyło 29,3 tys. pracowników, tj. 17,2% zatrudnionych w jednostkach, w których wystąpiły strajki (w 2012 r. odpowiednio 17 strajków, 18,7 tys. strajkujących pracowników, tj. 33,0% zatrudnionych). Straty czasu pracy z tytułu uczestnictwa w strajkach wyniosły 80,5 tys. roboczogodzin, tj. ok. 3 godziny nieprzepracowane przez 1 strajkującego (w 2012 r. odpowiednio 102,3 tys. roboczogodzin, tj. ponad 5 godzin).

⁶ Dotyczy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

W 2013 r. wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń nominalnych brutto w sektorze przedsiębiorstw był wolniejszy niż w poprzednim roku, ale w II półroczu jego tempo umocniło się. Przy niewielkim wzroście cen konsumpcyjnych, zwiększyła się siła nabywcza płac, podczas gdy w 2012 r. obserwowano jej nieznaczny spadek. Przeciętne nominalne emerytury i renty brutto w obu systemach rosły szybciej niż nominalne wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, a ich siła nabywcza była wyraźnie większa niż w poprzednim roku.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw⁷ w 2013 r. ukształtowało się na poziomie 3837,20 zł i było o 2,9% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 3,4% w 2012 r.). Wzrost odnotowano we wszystkich sekcjach, w tym największy w administrowaniu i działalności wspierającej (o 5,3%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 5,1%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 5,0%). W najmniejszym stopniu wzrosły wynagrodzenia w budownictwie (o 0,7%) oraz górnictwie i wydobywaniu (o 1,5%).

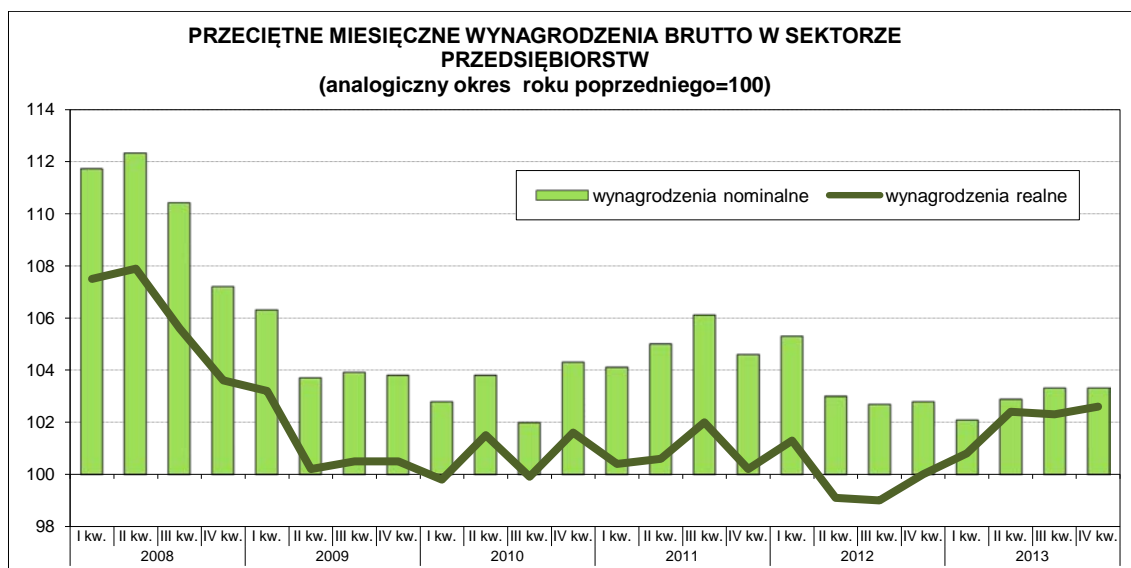
Spśród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu znacznie zwiększyły się płace w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 7,3%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 5,3%) oraz odzieży (o 5,2%). Spadek przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia odnotowano jedynie w dziale budowa budynków (o 1,5%).

⁷ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2013		2012		2013	
	XII		I-XII		I-XII	
	w zł	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w zł	
Sektor przedsiębiorstw	4221,50	102,7	102,4	103,4	102,9	3837,20
w tym:						
Przemysł	4494,78	102,4	103,7	104,3	103,2	3959,24
górnictwo i wydobywanie	11738,62	98,1	108,5	103,8	101,5	6743,90
przetwórstwo przemysłowe.....	3713,62	105,3	101,9	104,4	103,6	3591,53
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	7772,86	99,7	108,9	104,7	105,0	6197,84
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	4205,57	98,1	103,0	103,1	101,7	3735,88
Budownictwo.....	3879,09	102,5	95,5	100,0	100,7	3728,51
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	3597,03	103,4	101,0	102,4	102,5	3429,10
Transport i gospodarka magazynowa	3774,23	100,6	102,8	102,9	102,5	3617,66
Zakwaterowanie i gastronomia.....	2733,32	104,2	101,6	102,8	105,1	2663,10
Informacja i komunikacja.....	6822,26	105,2	98,3	100,6	103,2	6697,63
Obsługa rynku nieruchomości.....	4720,13	104,0	104,4	104,5	103,7	4021,29
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	5889,76	102,7	98,9	101,0	103,3	5542,63
Administrowanie i działalność wspierająca	2661,72	106,0	105,0	107,4	105,3	2615,34

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

W grudniu 2013 r. **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 4221,50 zł i przekroczyło poziom sprzed roku o 2,7% (w listopadzie 2013 r. wzrost wyniósł 3,1%, a w grudniu 2012 r. – 2,4%). Płace wzrosły w większości sekcji, w tym najbardziej w administrowaniu i działalności wspierającej (o 6,0%), przetwórstwie przemysłowym (o 5,3%) oraz informacji i komunikacji (o 5,2%).

Niższe niż w grudniu 2012 r. były wynagrodzenia w górnictwie i wydobywaniu oraz budownictwie (po 1,9%), a także w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 0,3%).

Dynamika przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w kolejnych kwartałach kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100							
Sektor przedsiębiorstw	105,3	103,0	102,7	102,8	102,1	102,9	103,3	103,3
w tym:								
Przemysł.....	106,6	103,6	102,6	104,5	102,2	102,7	104,1	103,7
górnictwo i wydobywanie.....	105,2	104,1	97,5	107,8	103,9	98,0	102,4	102,2
przetwórstwo przemysłowe	106,7	104,1	103,3	103,8	102,0	103,0	104,7	104,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	108,1	99,9	104,1	106,6	104,3	109,2	103,9	103,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja.....	104,4	102,4	101,8	103,6	101,6	102,0	102,5	100,7
Budownictwo.....	104,0	99,1	98,4	99,3	98,3	101,3	101,5	101,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych..	104,5	102,6	102,7	99,9	102,2	102,5	102,6	102,7
Transport i gospodarka magazynowa	100,4	102,5	105,2	103,6	102,5	103,7	101,3	102,6
Zakwaterowanie i gastronomia.....	103,8	101,3	103,9	102,4	103,5	107,7	104,6	104,8
Informacja i komunikacja	98,6	100,8	102,1	101,2	102,2	103,5	102,5	104,7
Obsługa rynku nieruchomości	107,0	103,5	104,2	103,3	103,9	104,4	103,6	103,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	103,5	99,7	102,1	98,9	102,6	103,0	103,3	104,4
Administrowanie i działalność wspierająca.....	110,0	107,3	105,2	107,1	104,0	104,9	106,3	106,1

a Nie obejmuje działań: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

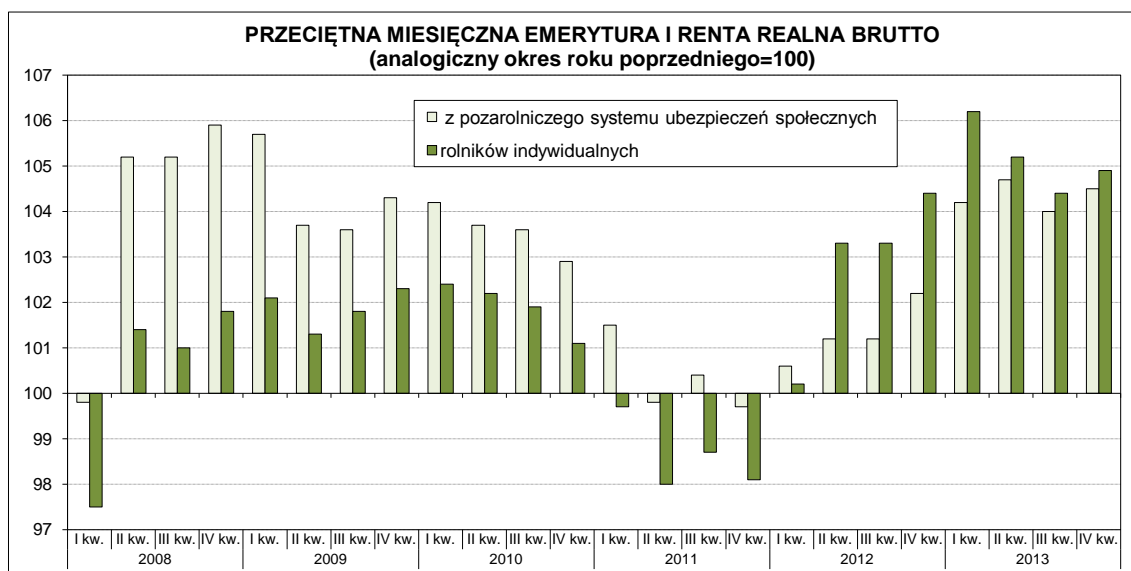
Kwota wynagrodzeń w 2013 r. w sektorze przedsiębiorstw była wyższa niż w poprzednim roku o 1,9% (w 2012 r. odnotowano wzrost o 3,5%).

Siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r. zwiększyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 2,0% (wobec spadku o 0,2% w 2012 r.). W grudniu 2013 r. przeciętna miesięczna płaca realna brutto była wyższa w skali roku o 2,1% (podczas gdy w grudniu 2012 r. pozostała na poziomie podobnym do notowanego rok wcześniej).

Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2012	2013					
	I-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	XII	
Przeciętna liczba emerytów i rencistów:							
w tys. osób	9027,4	8951,8	8991,8	8968,2	8936,4	8910,9	8914,2
analogiczny okres roku poprzedniego=100	98,9	99,2	99,3	99,3	99,1	99,0	99,0
Pobierający emerytury i renty:							
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w tys. osób	7741,7	7706,2	7730,9	7718,4	7696,1	7679,2	7684,2
rolników indywidualnych w tys. osób	1285,7	1245,6	1260,9	1249,8	1240,3	1231,7	1230,0
Przeciętna emerytura i renta:							
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł.....	1820,99	1921,23	1877,38	1930,18	1934,81	1942,78	1943,30
analogiczny okres roku poprzedniego=100..	105,4	105,5	105,8	105,3	105,5	105,5	105,7
rolników indywidualnych w zł	1054,61	1121,31	1095,45	1129,99	1130,12	1130,76	1122,23
analogiczny okres roku poprzedniego=100..	106,9	106,3	107,8	105,8	105,9	105,9	105,9

W 2013 r. przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** wyniosła 1921,23 zł i wzrosła w porównaniu z 2012 r. o 5,5%, a jej siła nabywcza zwiększyła się o 4,4%. W grudniu 2013 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w systemie pracowniczym ukształtowała się na poziomie 1943,30 zł i wzrosła w skali roku o 5,7%, natomiast realnie zwiększyła się o 4,8%.

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto rolników indywidualnych** w 2013 r. ukształtowała się na poziomie 1121,31 zł i wzrosła w porównaniu z poprzednim rokiem o 6,3%. Jej siła nabywcza zwiększyła się w skali roku o 5,1%. W grudniu 2013 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w systemie rolników indywidualnych wyniosła 1122,23 zł i była wyższa niż przed rokiem o 5,9%, a realnie wzrosła o 5,0%.

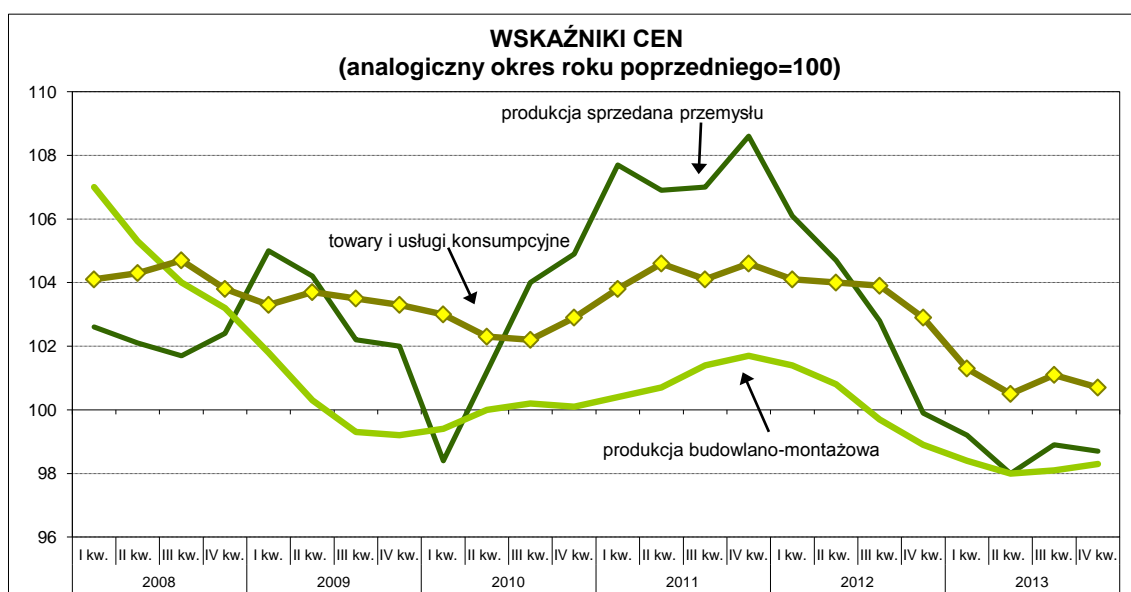
W 2013 r. kwota brutto **zasiłków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) wyniosła 2875,4 mln zł, tj. wzrosła o 7,4% w porównaniu z rokiem poprzednim. W grudniu 2013 r. wypłacono bezrobotnym 205,1 mln zł, tj. o 1,1% więcej niż przed miesiącem i o 8,6% mniej niż przed rokiem.

W 2013 r. wartość wypłat z tytułu **zasiłków i świadczeń przedemerytalnych** wyniosła 2106,1 mln zł i była o 19,3% większa niż przed rokiem. W grudniu 2013 r. wypłacono ogółem świadczenia na kwotę 188,4 mln zł, tj. o 0,8% więcej niż w poprzednim miesiącu i o 21,3% więcej niż w grudniu 2012 r.

W 2013 r. **wypłaty z Funduszu Emerytur Pomostowych** pobierało przeciętnie 8,2 tys. osób, a suma wypłaconych świadczeń wyniosła 226,4 mln zł (wzrost o 41,2% w stosunku do 2012 r.). W grudniu 2013 r. zrealizowano 9,3 tys. wypłat z tego źródła (wobec 6,9 tys. przed rokiem), a łączna kwota wypłaconych świadczeń ukształtowała się na poziomie 21,6 mln zł i była większa o 39,5% niż przed rokiem.

Ceny

Średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2013 r. był znacznie wolniejszy niż przed rokiem oraz niższy od założonego w ustawie budżetowej. Obserwowano osłabienie tempa wzrostu cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem. Obniżyły się ceny w zakresie transportu, w tym paliw do prywatnych środków transportu, po znacznym wzroście w 2012 r. Ceny produkcji sprzedanej przemysłu były niższe niż przed rokiem, a największy spadek notowano w górnictwie i wydobywaniu. Utrzymał się spadek cen produkcji budowlano-montażowej zapoczątkowany w połowie 2012 r.

Według wstępnych danych, spadek **cen produkcji sprzedanej przemysłu** w 2013 r. w stosunku do poprzedniego roku wyniósł 1,3% (wobec wzrostu o 3,3% w 2012 r.). Ceny producentów obniżyły się w większości sekcji, w tym najbardziej w górnictwie i wydobywaniu – o 10,3%. Niższe niż przed rokiem były również ceny w sekcjach przetwórstwo przemysłowe – o 0,8% oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 0,6%. Wzrost cen zanotowano natomiast w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 1,6%). W zakresie przetwórstwa przemysłowego obserwowano spadek cen m.in. w produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 6,2%), metali (o 3,4%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 3,3%), urządzeń elektrycznych (o 2,4%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 2,3%), a także wyrobów z metali (o 1,3%). Niższe niż w poprzednim roku były ceny produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 0,7%) oraz mebli (o 0,6%). Na poziomie

zbliżonym do notowanego przed rokiem kształtowały się ceny produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i nacze. Wyższe niż w 2012 r. były natomiast ceny m.in. w produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 0,6%), napojów (o 1,0%), maszyn i urządzeń (o 1,1%) oraz artykułów spożywczych (o 1,3%).

W grudniu 2013 r. obserwowano spadek cen produkcji sprzedanej przemysłu o 0,9% w skali roku. W największym stopniu obniżyły się ceny w górnictwie i wydobywaniu – o 9,7%. Spadek cen obserwowano również w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 1,6%, w tym w zakresie wytwarzania paliw gazowych; dystrybucji i handlu paliwami gazowymi w systemie sieciowym – o 4,1% oraz wytwarzania, przesyłania, dystrybucji i handlu energią elektryczną – o 0,9%, przy wzroście cen wytwarzania i zaopatrywania w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych – o 2,9%. Niższe niż przed rokiem były także ceny w przetwórstwie przemysłowym (o 0,2%). Wzrost cen notowano natomiast w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 1,5%). Spośród działów przetwórstwa przemysłowego, spadek cen obserwowano m.in. w produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 1,8%), metali (o 1,6%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 1,5%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 1,4%), urządzeń elektrycznych (o 1,3%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 1,2%), a także wyrobów z metali oraz mebli (po 0,8%). Na poziomie zbliżonym do obserwowanego w grudniu 2012 r. kształtowały się ceny produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i nacze. Wzrosły natomiast ceny m.in. produkcji artykułów spożywczych (o 0,1%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 0,7%), napojów (o 1,4%) oraz maszyn i urządzeń (o 2,1%).

Szacuje się, że w 2013 r. **ceny produkcji budowlano-montażowej** były niższe niż w poprzednim roku o 1,8% (wobec nieznacznego wzrostu – o 0,2% w 2012 r.). Ceny budowy budynków obniżyły się o 2,7%, budowy obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 1,3%, a robót budowlanych specjalistycznych – o 1,1%. W grudniu 2013 r. notowano spadek cen produkcji budowlano-montażowej w skali roku o 1,7%.

Dynamika cen w przemyśle i budownictwie kształtowała się następująco:

Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu					Ceny produkcji budowlano-montażowej
	ogółem	górnictwo i wydobywanie	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	
2012	Grudzień roku poprzedniego=100					
XII.....	98,9	94,1	98,3	105,7	102,9	98,7
2013						
XII.....	99,1	90,3	99,8	98,4	101,5	98,3
2012	Miesiąc poprzedni=100					
XI.....	99,8	98,9	99,8	100,0	99,9	99,9
XII.....	99,4	98,9	99,3	100,0	100,2	99,9
2013						
I.....	100,0	98,7	100,3	98,3	101,3	99,8
II.....	100,3	100,5	100,4	99,9	100,1	99,8
III.....	99,7	98,3	99,8	100,0	100,1	99,8
IV.....	99,3	96,2	99,3	100,0	99,8	99,9
V.....	100,1	99,9	100,1	100,1	100,3	99,8
VI.....	100,7	98,7	100,9	100,1	99,7	99,9
VII.....	100,2	99,0	100,3	100,0	100,1	99,9
VIII.....	99,7	100,1	99,6	100,0	99,9	99,8
IX.....	100,1	100,2	100,1	100,0	100,4	99,9
X.....	99,3	99,5	99,2	100,0	99,8	99,9
XI.....	99,7	99,6	99,7	100,0	100,0	99,9
XII.....	100,0	99,2	100,1	100,0	100,0	99,9
2012	Analogiczny okres roku poprzedniego=100					
XI.....	99,9	96,4	99,3	105,7	103,6	98,9
XII.....	98,9	94,1	98,3	105,7	102,9	98,7
I-III.....	106,1	105,8	106,4	103,6	104,8	101,4
IV-VI.....	104,7	99,3	104,6	107,2	104,3	100,8
VII-IX.....	102,8	97,4	102,7	106,0	103,1	99,7
X-XII.....	99,9	96,6	99,3	105,8	103,4	98,9
I-XII.....	103,3	99,7	103,2	105,7	103,9	100,2
2013						
I.....	98,8	91,2	98,8	102,5	102,1	98,6
II.....	99,7	92,2	99,9	102,2	101,6	98,4
III.....	99,3	91,2	99,5	102,1	101,3	98,2
IV.....	97,9	89,0	98,3	98,6	101,1	98,1
V.....	97,5	88,7	97,9	98,6	101,5	98,0
VI.....	98,7	89,0	99,3	98,7	101,9	98,0
VII.....	99,2	88,0	100,0	98,5	101,9	98,1
VIII.....	98,9	89,3	99,5	98,5	101,4	98,1
IX.....	98,6	87,7	99,2	98,4	101,7	98,2
X.....	98,6	89,4	99,2	98,4	101,6	98,2
XI.....	98,5	90,0	99,0	98,4	101,7	98,3
XII.....	99,1	90,3	99,8	98,4	101,5	98,3
I-III.....	99,2	91,5	99,4	102,2	101,7	98,4
IV-VI.....	98,0	88,9	98,5	98,6	101,5	98,0
VII-IX.....	98,9	88,4	99,6	98,5	101,7	98,1
X-XII.....	98,7	89,9	99,3	98,4	101,6	98,3
I-XII.....	98,7	89,7	99,2	99,4	101,6	98,2

Według wstępnych danych, w grudniu 2013 r. ceny produkcji sprzedanej przemysłu ukształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem. Niższe były ceny w górnictwie i wydobywaniu (o 0,8%). Ceny w sekcjach wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz dostawa

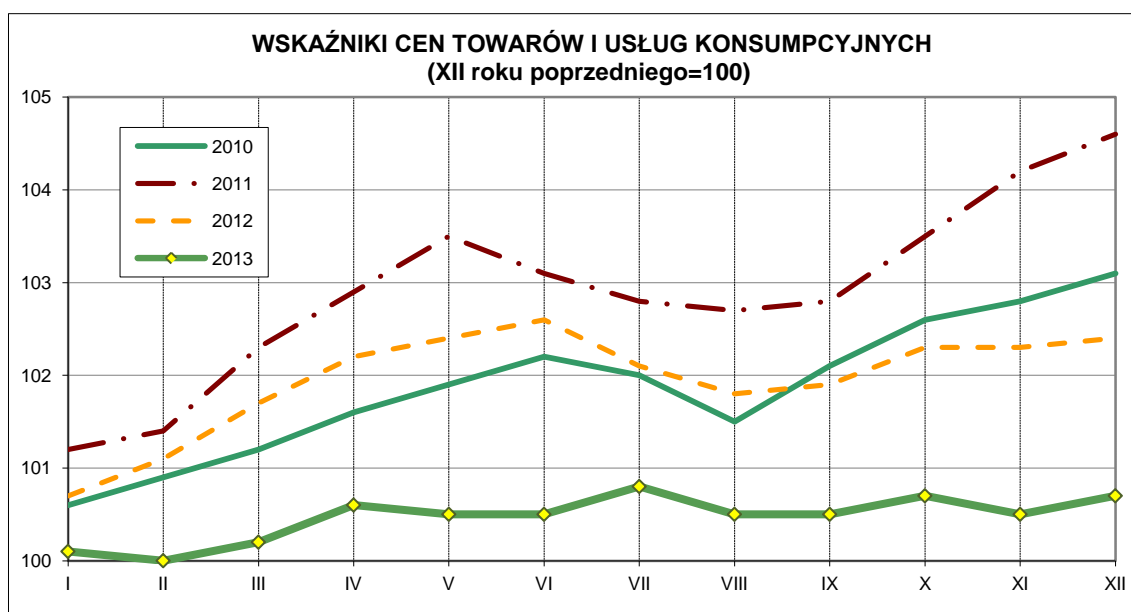
wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja były zbliżone do obserwowanych w listopadzie 2013 r. Nieznaczny wzrost cen obserwowano w przetwórstwie przemysłowym (o 0,1%).

Ceny produkcji budowlano-montażowej były o 0,1% niższe niż przed miesiącem.

Średnie miesięczne tempo wzrostu cen w przemyśle i budownictwie kształtowało się następująco:

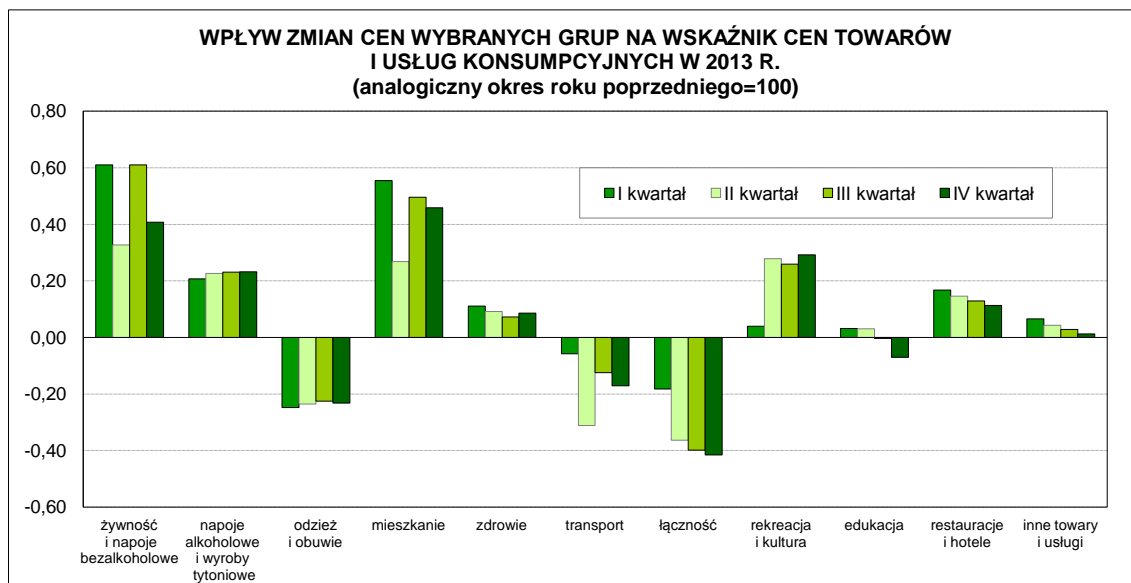
Wyszczególnienie	2012					2013				
	tempo wzrostu cen (w %)									
	I-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	IX-XII	I-XII
Ceny produkcji sprzedanej przemysłu	-0,1	-0,1	0,2	0,0	-0,5	0,0	0,0	0,0	-0,3	-0,1
górnictwo i wydobywanie	-0,5	0,2	-0,9	0,3	-1,5	-0,8	-1,7	-0,2	-0,6	-0,9
przetwórstwo przemysłowe	-0,1	-0,3	0,2	0,1	-0,5	0,2	0,1	0,0	-0,3	0,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	0,5	0,6	1,2	0,1	0,0	-0,6	0,1	0,0	0,0	-0,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	0,2	1,0	-0,2	0,2	0,0	0,5	-0,1	0,1	-0,1	0,1
Ceny produkcji budowlano-montażowej	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1

W 2013 r. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** wzrosły w stosunku do poprzedniego roku w znacznie mniejszym stopniu niż w 2012 r. (0,9% wobec 3,7%). Największy wpływ na poziom wskaźnika cen konsumpcyjnych w 2013 r. miały wzrosty cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem, które podwyższyły wskaźnik ogółem odpowiednio o 0,49 p.proc. i 0,44 p.proc. Spadek cen towarów i usług związanych z łącznością, odzieży i obuwiem oraz towarów i usług związanych z transportem wpłynął na obniżenie wskaźnika ogółem odpowiednio o 0,34 p.proc., 0,24 p.proc. i 0,17 p.proc.

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych kształtowała się następująco:

Okresy	Ogółem	żywność	napoje	odzież	mieszkanie	zdrowie	transport	łącznie	rekreacja	edukacja	restauracje
		i napoje bealko- holowe	alkoholowe i wyroby tytoniowe						i obuwie		i kultura
2012 Grudzień roku poprzedniego=100											
XII.....	102,4	103,9	103,6	95,3	104,2	99,8	101,1	100,1	100,6	102,7	102,8
2013											
XII.....	100,7	101,5	103,7	95,1	101,8	101,9	99,1	88,4	103,3	94,0	101,7
2012 Miesiąc poprzedni=100											
XI.....	100,1	100,5	100,2	99,9	100,1	100,4	98,8	100,0	100,0	100,1	100,1
XII.....	100,1	100,8	99,9	99,4	100,0	100,1	99,0	100,0	99,9	100,0	100,1
2013											
I.....	100,1	101,3	100,4	96,5	99,9	99,9	99,4	98,5	100,1	100,3	100,2
II.....	100,0	99,8	101,3	97,8	100,1	100,3	100,7	97,0	100,4	100,0	100,1
III.....	100,2	100,1	100,8	100,4	100,0	100,4	100,9	97,1	101,7	100,1	100,1
IV.....	100,4	100,4	100,1	103,3	100,1	100,1	99,4	100,0	102,0	100,0	100,2
V.....	99,9	100,7	100,2	100,1	100,1	100,2	97,7	97,4	99,2	100,0	100,3
VI.....	100,0	99,7	100,2	99,2	100,0	100,0	100,4	100,0	100,2	99,8	100,2
VII.....	100,3	99,7	100,1	97,3	101,2	100,4	101,1	100,0	100,6	100,1	100,2
VIII.....	99,7	98,8	100,2	97,3	100,1	100,1	100,5	100,0	99,9	100,1	100,1
IX.....	100,1	100,0	100,2	100,7	100,1	99,6	100,8	100,0	100,2	93,1	100,1
X.....	100,2	99,9	100,1	103,5	100,2	99,8	99,0	102,8	99,8	100,4	100,1
XI.....	99,8	100,2	100,1	99,8	100,1	101,3	98,8	95,1	99,8	100,1	100,1
XII.....	100,1	100,7	100,0	99,4	100,0	99,9	100,4	100,0	99,3	100,0	100,1
2012 Analogiczny okres roku poprzedniego=100											
XI.....	102,8	103,9	103,6	95,2	104,3	101,3	103,1	100,1	100,7	102,7	102,8
XII.....	102,4	103,9	103,6	95,3	104,2	99,8	101,1	100,1	100,6	102,7	102,8
I-III.....	104,1	104,2	104,3	97,2	105,4	104,1	109,6	99,6	101,3	105,1	103,4
IV-VI.....	104,0	103,7	104,6	95,9	105,9	103,8	108,3	102,3	101,1	105,0	102,9
VII-IX.....	103,9	105,2	103,7	94,9	105,1	103,6	107,1	101,2	101,2	104,0	102,9
X-XII.....	102,9	104,2	103,6	95,3	104,4	101,4	103,4	100,0	100,7	102,7	102,8
I-XII.....	103,7	104,3	104,1	95,8	105,2	103,2	107,0	100,8	101,1	104,2	103,0
2013											
I.....	101,7	103,5	103,0	94,9	102,4	102,3	99,2	98,6	100,1	102,8	102,8
II.....	101,3	102,5	103,2	94,9	102,2	102,2	99,4	95,5	99,8	102,6	102,7
III.....	101,0	101,5	103,6	94,8	101,9	102,1	99,5	92,7	101,5	102,7	102,5
IV.....	100,8	101,7	103,6	94,9	101,1	101,9	97,8	92,7	103,5	102,6	102,4
V.....	100,5	101,6	103,5	95,2	101,1	101,9	95,8	90,3	103,8	102,6	102,4
VI.....	100,2	100,7	103,7	95,3	100,9	101,7	96,5	90,3	103,4	102,5	102,2
VII.....	101,1	102,5	103,6	95,0	102,0	101,6	98,8	90,3	102,9	102,6	102,1
VIII.....	101,1	102,5	103,6	95,2	102,0	101,4	98,6	90,3	102,9	102,5	102,0
IX.....	101,0	102,6	103,7	95,3	101,8	101,2	98,6	90,3	103,9	94,1	101,9
X.....	100,8	101,9	103,6	95,2	101,8	101,2	97,7	92,8	104,1	94,0	101,8
XI.....	100,6	101,7	103,6	95,1	101,8	102,0	97,7	88,3	103,8	94,0	101,8
XII.....	100,7	101,5	103,7	95,1	101,8	101,9	99,1	88,4	103,3	94,0	101,7
I-III.....	101,3	102,5	103,3	94,9	102,2	102,2	99,4	95,6	100,5	102,7	102,6
IV-VI.....	100,5	101,3	103,6	95,2	101,1	101,8	96,7	91,1	103,6	102,6	102,3
VII-IX.....	101,1	102,5	103,6	95,2	101,9	101,4	98,7	90,3	103,3	99,7	102,0
X-XII.....	100,7	101,7	103,7	95,1	101,8	101,7	98,2	89,8	103,7	94,0	101,8
I-XII.....	100,9	102,0	103,5	95,1	101,7	101,8	98,2	91,7	102,8	99,7	102,2

W 2013 r. ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły w porównaniu z poprzednim rokiem o 2,0% (wobec wzrostu o 4,3% w 2012 r.), przy czym żywność podrożała o 2,2%, a napoje bezalkoholowe – o 0,3%. Wyższe niż w 2012 r. były ceny m.in. warzyw (o 10,7%), owoców (o 2,2%), oleju i pozostałych tłuszczów (o 2,1%), mąki (o 2,0%), mięsa (przeciętnie o 1,8%, w tym wędlin – o 2,8%, mięsa wołowego – o 2,3%, wieprzowego – o 0,8%, przy zbliżonym do ubiegłorocznego poziomie cen drobiu). Droższe były ryby (o 1,1%) oraz artykuły w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 0,8%, w tym mleko – o 2,2%, sery – o 1,8%, „jogurty, śmietana, napoje i desery mleczne” – o 1,7%, przy spadku cen jaj – o 6,7%). Niższe niż w 2012 r. były natomiast m.in. ceny cukru (o 8,3%).

Ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych wzrosły w mniejszym stopniu niż przed rokiem (3,5% wobec 4,1%). Wyroby tytoniowe podrożały o 7,5%, a napoje alkoholowe – o 1,1%.

Ceny odzieży i obuwia w 2013 r. były o 4,9% niższe niż przed rokiem (wobec spadku o 4,2% w 2012 r.), przy czym większe obniżki cen dotyczyły odzieży (o 5,0%) niż obuwia (o 4,6%).

Znacznie wolniejszy niż przed rokiem wzrost cen obserwowano w zakresie towarów i usług związanych z mieszkaniem (1,7% wobec 5,2%). Podniesiono opłaty za wywóz nieczystości (śmieci) – o 29,9%, usługi kanalizacyjne – o 6,0% oraz zaopatrywanie w wodę – o 4,7%. Więcej niż przed rokiem należało zapłacić za energię ciepłą (o 4,5%), energię elektryczną (o 0,2%), przy spadku cen gazu (o 6,1%) oraz opału (o 0,5%). Wyższe były również ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego (o 0,8%).

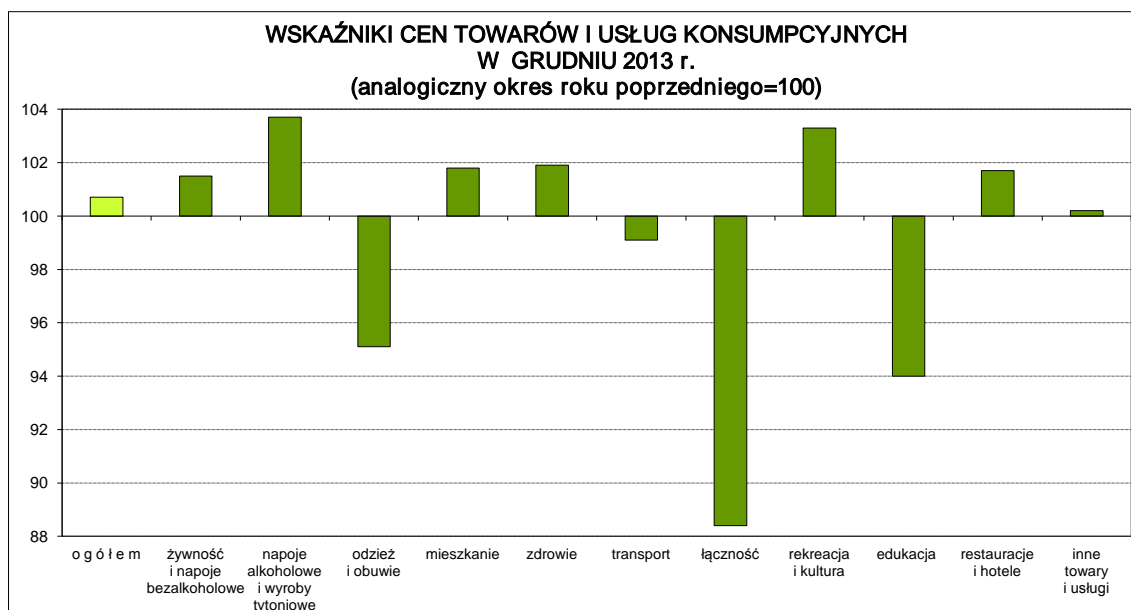
Opłaty związane ze zdrowiem w 2013 r. były wyższe niż przed rokiem o 1,8% (wobec wzrostu o 3,2% w 2012 r.). Droższe były usługi stomatologiczne (o 3,3%),

lekarskie (o 3,1%), sanatoryjne (o 2,9%), a także szpitalne (o 2,1%). Wzrosły również ceny artykułów farmaceutycznych (o 1,1%).

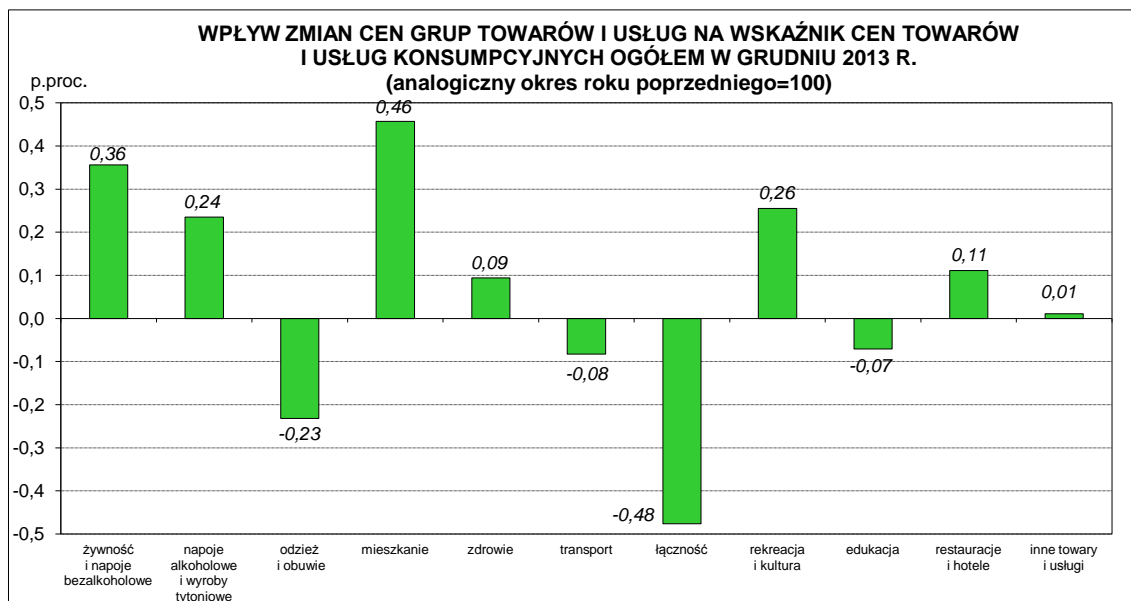
Ceny w zakresie transportu w 2013 r. były o 1,8% niższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 7,0% w 2012 r.). Mniej konsumenci płacili za paliwa do prywatnych środków transportu (o 4,0%, w tym za gaz ciekły – o 9,6%, benzyny silnikowe – o 3,4% oraz olej napędowy – o 3,1%). Opłaty za usługi transportowe wzrosły o 3,1%. Niższe były natomiast ceny samochodów osobowych (o 0,7%).

Ceny towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury w 2013 r. wzrosły w skali roku o 2,8% (wobec wzrostu o 1,1% w 2012 r.). Podrożały m.in. usługi związane z turystyką zorganizowaną (o 5,8%), bilety do kin, teatrów i na koncerty – o 2,9%, książki – o 2,4% oraz gazety i czasopisma – o 2,2%. Obniżyły się natomiast ceny sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego – o 7,6%.

Wyższe niż w 2012 r. były ceny w zakresie restauracji i hoteli (o 2,2%), niższe natomiast – ceny związane z edukacją (o 0,3%). Spośród innych towarów i usług podrożały m.in. towary i usługi w zakresie higieny osobistej (o 1,2%), tańsze były natomiast ubezpieczenia (o 0,5%).

W grudniu w 2013 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku były wyższe o 0,7% (wobec 2,4% przed rokiem). Największy wpływ na poziom wskaźnika cen konsumpcyjnych w grudniu 2013 r. miały wzrosty cen towarów i usług związanych z mieszkaniem oraz żywności i napojów bezalkoholowych, które podwyższyły wskaźnik ogółem odpowiednio o 0,46 p.proc., i 0,36 p.proc. Spadek cen towarów i usług związanych z łącznością oraz odzieży i obuwia wpłynął na obniżenie wskaźnika ogółem o 0,48 p.proc. i 0,23 p.proc.

Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w grudniu 2013 r. w skali roku wyniósł 1,5%, przy czym żywność była droższa o 1,7%, natomiast napoje bezalkoholowe tańsze o 0,7%. Wzrosły ceny m.in. warzyw (o 12,3%), oleju i pozostałych tłuszczów (o 3,0%) oraz artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 2,2%, w tym mleka – o 6,2%, serów – o 4,4%, „jogurtów, śmietany, napojów i deserów mlecznych” – o 3,7%, przy spadku cen jaj – o 11,6%). Więcej konsumenci płacili również za ryby (o 1,2%), mąkę (o 1,1%), makarony (o 1,0%), a także mięso (przeciętnie o 0,3%, w tym wzrosły ceny wędlin – o 1,2%, przy spadku cen drobiu – o 1,5%, mięsa wieprzowego – o 0,5% oraz wołowego – o 0,2%). Niższe były ceny m.in. cukru (o 17,6%), ryżu (o 2,4%) oraz owoców (o 0,3%).

Wyroby tytoniowe w grudniu 2013 r. były o 7,8% droższe niż przed rokiem, a napoje alkoholowe – o 1,2%.

Ceny odzieży obniżyły się w stosunku do notowanych w grudniu 2012 r. o 5,1%, a obuwia – o 4,3%.

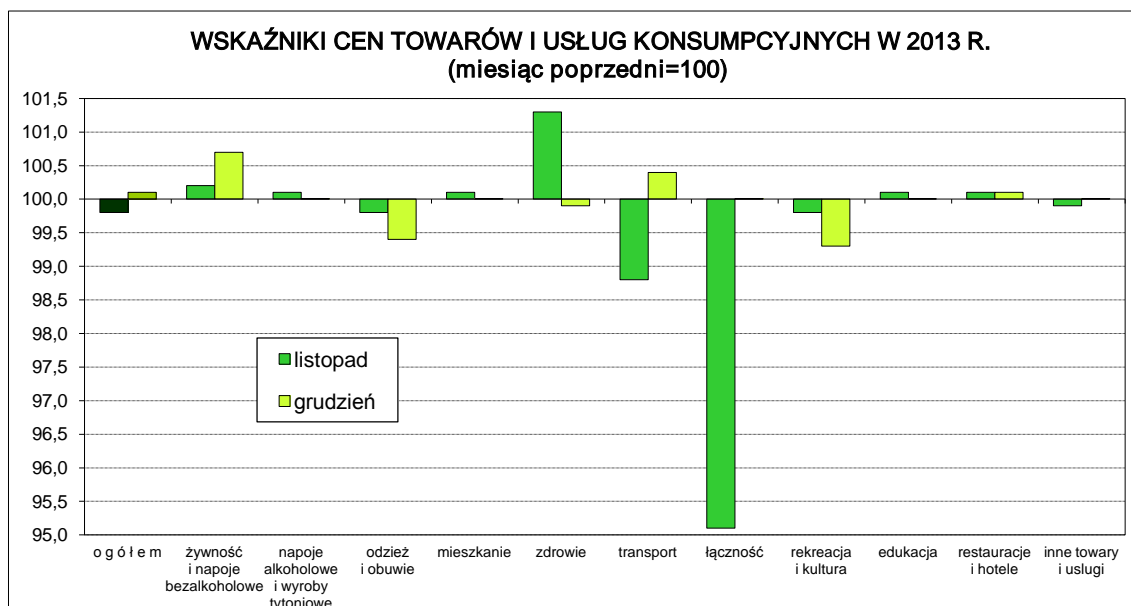
Ceny w zakresie mieszkania były w grudniu 2013 r. wyższe niż przed rokiem o 1,8% (wobec wzrostu o 4,2% w grudniu 2012 r.). Znacznie droższy był wywóz nieczystości (śmieci) – o 54,0%, usługi kanalizacyjne – o 5,5% oraz zaopatrywanie w wodę – o 4,2%. Ceny nośników energii spadły o 1,3%. Niższe niż przed rokiem były ceny gazu (o 7,5%), energii elektrycznej (o 1,0%) oraz opału (o 0,4%). Wzrosły natomiast ceny energii cieplnej (o 3,5%) oraz nieznacznie – towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego (o 0,1%).

Wyższe niż w grudniu 2012 r. były ceny artykułów i usług związanych ze zdrowiem (o 1,9%), w tym usług stomatologicznych (o 3,1%), lekarskich (o 2,9%), szpitalnych (o 2,1%) oraz sanatoryjnych (o 1,8%). Podniesiono również ceny artykułów farmaceutycznych (o 1,3%).

Ceny towarów i usług w zakresie transportu były niższe niż w grudniu 2012 r. o 0,9%, w tym paliw do prywatnych środków transportu – o 2,6%, a samochodów osobowych – o 0,5%. Wyższe były natomiast opłaty za usługi transportowe (o 3,6%).

Ceny związane z rekreacją i kulturą w grudniu 2013 r. wzrosły o 3,3% w skali roku. Wyższe były ceny gazet i czasopism – o 12,3%, biletów do kin, teatrów i na koncerty – o 2,5% oraz książek – o 1,5%. Podniesiono również opłaty za turystykę zorganizowaną (o 4,2%). Obniżyły się ceny sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego (o 6,6%).

Opłaty w zakresie edukacji były niższe niż w grudniu 2012 r. o 6,0%, a w zakresie restauracji i hoteli – wyższe o 1,7%. Spośród innych towarów i usług podniesiono m.in. ceny związane z higieną osobistą (o 0,4%), natomiast nieznacznie spadły ceny ubezpieczeń (o 0,2%).

W grudniu 2013 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych **w skali miesiąca** wzrosły o 0,1%. Wyższe były ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 0,7%), towarów i usług w zakresie transportu (o 0,4%) oraz restauracji i hoteli (o 0,1%). Na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed miesiącem utrzymały się ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, towarów i usług związanych z mieszkaniem, łącznością oraz edukacją. Obniżyły się natomiast ceny odzieży i obuwia (o 0,6%), towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury (o 0,7%), a także zdrowia (o 0,1%).

W 2013 r. średnie miesięczne tempo wzrostu cen konsumpcyjnych było wolniejsze od obserwowanego przed rokiem i wyniosło 0,1% (wobec 0,2% w 2012 r.). Najwyższe średnie miesięczne tempo wzrostu cen zanotowano w zakresie napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, rekreacji i kultury, a także towarów i usług związanych z mieszkaniem i zdrowiem.

Średnie miesięczne tempo wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	2012					2013				
	tempo wzrostu cen (w %)									
	I-XII	I-III	VI-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-XII
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych	0,2	0,6	0,3	-0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
żywność i napoje bezalkoholowe	0,3	1,2	0,6	-1,1	0,6	0,4	0,3	-0,5	0,3	0,1
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	0,3	0,8	0,2	0,1	0,1	0,8	0,2	0,2	0,1	0,3
odzież i obuwie	-0,4	-1,6	0,7	-1,5	0,9	-1,8	0,9	-1,6	0,9	-0,4
mieszkanie	0,3	0,7	0,4	0,2	0,1	0,0	0,1	0,5	0,1	0,2
zdrowie	0,0	-0,6	0,3	0,2	0,1	0,2	0,1	0,0	0,3	0,2
transport	0,1	0,9	0,2	0,1	-0,8	0,3	-0,8	0,8	-0,6	-0,1
łącznie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-2,5	-0,9	0,0	-0,7	-1,0
rekreacja i kultura	0,1	0,4	-0,1	0,1	-0,2	0,7	0,5	0,2	-0,4	0,3
edukacja	0,2	0,2	0,0	0,5	0,2	0,1	-0,1	-2,3	0,2	-0,5

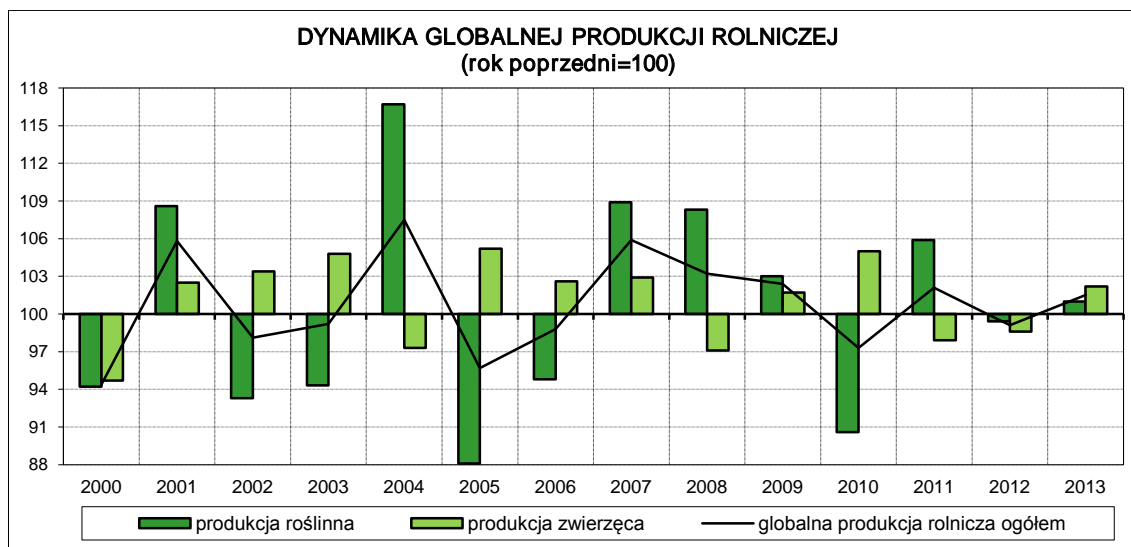
Średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2013 r. był niższy niż przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (0,9% wobec 2,9%). Zwiększyła się **siła nabywcza** płac w odniesieniu do części towarów żywnościowych, m.in. cukru, artykułów z grupy mleko, sery i jaja; mięsa, makaronów, mąki, olejów i pozostałych tłuszczów oraz owoców. Relatywnie tańsze niż przed rokiem były odzież i obuwie, towary i usługi w zakresie łączności, transportu, edukacji, mieszkania, zdrowia, restauracji i hoteli, a także rekreacji i kultury. Zmniejszyła się natomiast siła nabywcza płac w odniesieniu do niektórych towarów żywnościowych, w tym znacznie wobec warzyw. Relatywnie droższe były również napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe.

Wzrost cen według **zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)**⁸ obliczonego metodą średniej ruchomej w okresie styczeń–grudzień 2013 r. w stosunku do analogicznego okresu 2012 r. wyniósł 0,8% (wobec 3,7% odpowiednio w 2012 r.).

⁸ Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczany jest według ujednoliconej metodologii Unii Europejskiej. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia indywidualnego w sektorze gospodarstw domowych (w 2013 r. – struktura spożycia z 2011 r. w cenach grudnia 2012 r.). Grupowanie towarów i usług konsumpcyjnych oparto na Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu opracowanej na potrzeby HICP (COICOP/HICP).

Rolnictwo

Według wstępnych szacunków, **globalna produkcja rolnicza** w 2013 r. w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się o 1,5%. Wzrost odnotowano zarówno w **produkcji roślinnej** (o 1,0%), jak i **zwierzęcej** (o 2,2%).

Na wzrost **produkcji roślinnej** w 2013 r. wpłynęły przede wszystkim większe niż przed rokiem zbiory rzepaku i rzepiku – o 38,4%, owoców z drzew – o 7,6% oraz owoców jagodowych – o 3,2%. Nieznacznie niższe od ubiegłorocznych były natomiast zbiory zbóż – o 0,6%. Znacznie obniżyła się produkcja ziemniaków – o 30,0% i buraków cukrowych – o 14,2%. Niższe były również zbiory warzyw gruntowych – o 4,3%.

Wzrost **produkcji zwierzęcej** związany był ze zwiększeniem produkcji żywca drobiowego – o 4,7% i jaj kurzych – o 5,3%. Produkcja pozostałych podstawowych gatunków żywca była mniejsza (w tym: żywca wieprzowego – o 4,4% i wołowego łącznie z cielęcym – o 7,7%). Produkcja mleka była o 0,5% mniejsza niż przed rokiem.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) globalnej produkcji rolniczej kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ^a	struktura w %	
	rok poprzedni=100											
Ogółem	107,5	95,7	98,8	105,9	103,2	102,4	97,3	102,2	99,1	101,5	100,0	100,0
Produkcja roślinna.....	116,7	88,1	94,8	108,9	108,3	103,0	90,6	105,9	99,4	101,0	54,1	52,8
Produkcja zwierzęca..	97,3	105,2	102,6	102,9	97,1	101,7	105,0	97,9	98,6	102,2	45,9	47,2

^a Dane wstępne.

W 2013 r. zahamowany został wzrost cen **zbóż**, obserwowany w latach 2010-2012. W skali roku spadek cen skupu pszenicy wyniósł 10,0%, a żyta – 24,7%. W obrocie targowiskowym tempo zmian cen zbóż było znacznie wolniejsze niż w skupie. W stosunku

do roku poprzedniego przeciętne ceny pszenicy wzrosły o 3,0%, natomiast ceny pozostałych gatunków zbóż obniżyły się (żyta – o 9,8%, owsa – o 5,6%, a jęczmienia – o 0,7%). Za **ziemniaki** należało zapłacić znacznie więcej niż w 2012 r., zarówno w skupie (o 40,5%), jak i na targowiskach (o 65,4%). Po dwóch latach wysokich wzrostów, ceny **żywca wołowego (bez cieląt)** w 2013 r. w skupie obniżyły się o 2,3% w porównaniu z 2012 r. W obrocie targowiskowym tempo wzrostu cen żywca wołowego uległo spowolnieniu i wyniosło 5,1%. Zmiany cen pozostałych podstawowych gatunków żywca były niewielkie. Przeciętne ceny skupu **żywca drobiowego** wzrosły w skali roku o 0,8%, a **żywca wieprzowego** na obu rynkach kształtowały się na poziomie zbliżonym do obserwowanego w 2012 r. Odnotowano znaczący wzrost **cen mleka** – o 11,8% w skali roku. Ceny **krów dojnych i jałówek** w obrocie targowiskowym były wyższe niż w 2012 r. (odpowiednio o 6,5% i o 1,8%).

W 2013 r. obserwowano wolniejszy niż przed rokiem wzrost cen większości towarów i usług zakupywanych na bieżącą produkcję rolniczą oraz przeznaczonych na cele inwestycyjne. Szybciej niż przed rokiem rosły jedynie ceny obsługi maszynowej produkcji rolniczej i ogrodniczej (7,5% wobec 6,4% w 2012 r.). Spadek cen odnotowano natomiast w grupie paliw, olejów i smarów technicznych (o 3,1%), materiałów budowlanych (o 0,7%) oraz zwierząt hodowlanych i ptactwa (o 0,5%).

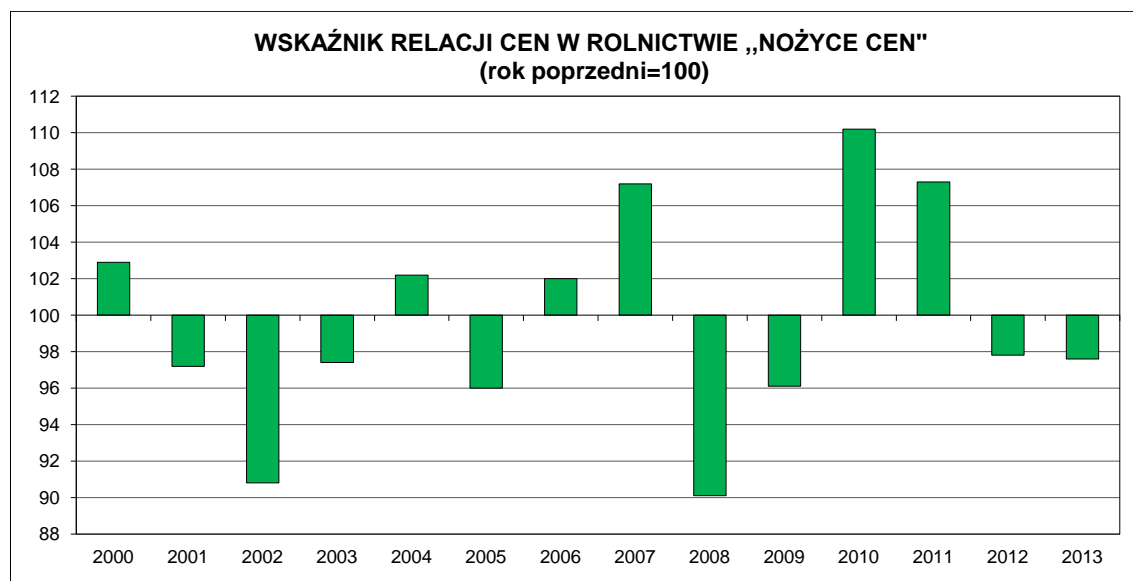
Dynamika cen detalicznych środków do produkcji rolnej kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ^a
	rok poprzedni = 100									
Nasiona siewne, drzewka, sadzonki i inne.....	111,0	95,4	110,1	132,8	103,0	89,9	102,9	132,1	96,9	101,1
Nawozy mineralne lub chemiczne oraz wapniowe	114,0	107,9	100,4	106,6	138,4	107,1	89,4	119,6	109,6	101,7
w tym:										
azotowe	120,6	108,9	100,4	108,4	128,9	102,7	91,4	128,7	109,5	101,1
fosforowe	103,7	101,8	98,4	106,4	155,9	110,8	82,9	107,4	109,5	101,2
wapniowe	105,2	103,7	101,9	103,2	108,8	105,5	101,6	105,6	104,4	103,7
Środki ochrony roślin	101,9	101,7	100,8	101,1	109,9	107,0	100,8	100,8	102,3	102,3
Zwierzęta hodowlane i ptactwo	107,0	107,6	102,9	102,3	104,1	103,5	104,8	103,5	108,6	99,5
Pasze.....	112,1	90,4	99,1	116,2	114,5	94,0	100,4	122,9	107,6	105,5
Maszyny i narzędzia rolnicze.....	117,7	110,6	102,2	103,1	102,9	102,1	101,4	103,0	103,3	102,5
Materiały budowlane.....	111,1	104,9	100,9	113,0	105,0	98,1	99,2	104,8	102,4	99,3
Paliwa, oleje i smary techniczne (łącznie z węglem)	112,6	107,7	99,6	104,2	107,2	97,4	108,8	112,5	110,4	96,9
Obsługa maszynowa produkcji rolniczej i ogrodniczej.....	106,2	105,1	104,0	103,9	111,4	106,2	103,5	106,9	106,4	107,5
Usługi weterynaryjne	102,1	102,3	101,4	101,2	103,1	102,9	101,6	102,8	102,3	101,5

^a Dane wstępne.

W 2013 r., podobnie jak w roku poprzednim, rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej nie były korzystne dla producentów rolnych. Szacuje się, że spadek cen produktów rolnych sprzedawanych przez gospodarstwa indywidualne wyniósł 1,2%, przy wzroście przeciętnych cen towarów i usług zakupywanych na cele bieżącej produkcji

rolniczej i na cele inwestycyjne również o 1,2%. W rezultacie **wskaźnik relacji cen („nożyce cen”)** był niekorzystny (nieco gorszy od notowanego w 2012 r.) i wyniósł 97,6.

Dynamika cen produktów rolnych sprzedawanych przez rolników, cen towarów i usług zakupywanych przez gospodarstwa indywidualne oraz wskaźnik relacji cen („nożyce cen”) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ^a
	rok poprzedni=100									
Ceny produktów rolnych sprzedawanych	111,4	97,9	102,6	114,5	101,2	97,9	112,1	118,8	104,2	98,8
Ceny towarów i usług zakupywanych na cele bieżącej produkcji rolniczej i inwestycje.....	108,9	102,0	100,5	106,8	112,3	101,9	101,7	110,7	106,5	101,2
Wskaźnik relacji cen („nożyce cen”) produktów rolnych sprzedawanych do towarów i usług zakupywanych na cele bieżącej produkcji rolniczej i inwestycje.....	102,2	96,0	102,0	107,2	90,1	96,1	110,2	107,3	97,8	97,6

^a Dane wstępne.

W 2013 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, pogorszyły się relacje cen większości wybranych środków produkcji do cen skupu większości produktów rolnych. Wyraźne pogorszenie odnotowano w relacji cen środków produkcji do cen skupu zbóż. Niewielkie osłabienie notowano w relacjach cen środków produkcji (z wyjątkiem cen oleju napędowego) do cen skupu żywca rzeźnego. Znaczną poprawę obserwowano natomiast w relacji cen wybranych środków produkcji do cen mleka.

Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Lata/ Kwartały	Ceny środków produkcji wyrażone w:				hl mleka
		dt				
		pszenicy	żyta	żywca		
				wieprzowego	wołowego	
Ciągnik rolniczy - szt.....	2012	1655	1992	274	231	1235
	I	1824	1796	276	222	1143
	II	1602	1762	270	231	1256
	III	1651	2021	261	228	1313
	IV	1567	2064	266	231	1241
	2013	1892	2679	282	242	1139
	I	1501	1975	290	233	1221
	II	1602	2192	284	242	1195
	III	2216	3234	258	251	1140
	IV	2060	2847	278	252	1028
Saletra amonowa - 1 dt.....	2012	1,6	2,0	0,27	0,23	1,2
	I	1,8	1,8	0,28	0,22	1,1
	II	1,6	1,8	0,28	0,24	1,3
	III	1,6	2,0	0,26	0,22	1,3
	IV	1,5	2,0	0,26	0,22	1,2
	2013	1,8	2,6	0,27	0,24	1,1
	I	1,5	1,9	0,28	0,23	1,2
	II	1,6	2,2	0,28	0,24	1,2
	III	2,1	3,1	0,25	0,24	1,1
	IV	1,9	2,6	0,26	0,23	1,0
Mieszanka paszowa dla tuczników -- 1 dt.....	2012	1,6	1,9	0,27	0,22	1,2
	I	1,7	1,7	0,26	0,21	1,1
	II	1,5	1,7	0,26	0,22	1,2
	III	1,6	2,0	0,26	0,23	1,3
	IV	1,6	2,1	0,27	0,23	1,3
	2013	1,9	2,7	0,28	0,24	1,2
	I	1,5	2,0	0,30	0,24	1,2
	II	1,7	2,3	0,29	0,25	1,2
	III	2,2	3,2	0,26	0,25	1,1
	IV	2,0	2,7	0,26	0,24	1,0
Olej napędowy - 1 hl.....	2012	6,4	7,7	1,1	0,90	4,8
	I	7,3	7,2	1,1	0,89	4,6
	II	6,3	6,9	1,1	0,91	5,0
	III	6,3	7,7	0,99	0,87	5,0
	IV	5,9	7,8	1,0	0,87	4,7
	2013	6,9	9,8	1,0	0,88	4,1
	I	5,5	7,3	1,1	0,86	4,5
	II	5,8	7,9	1,0	0,87	4,3
	III	8,2	11,9	0,95	0,93	4,2
	IV	7,4	10,2	1,0	0,91	3,7

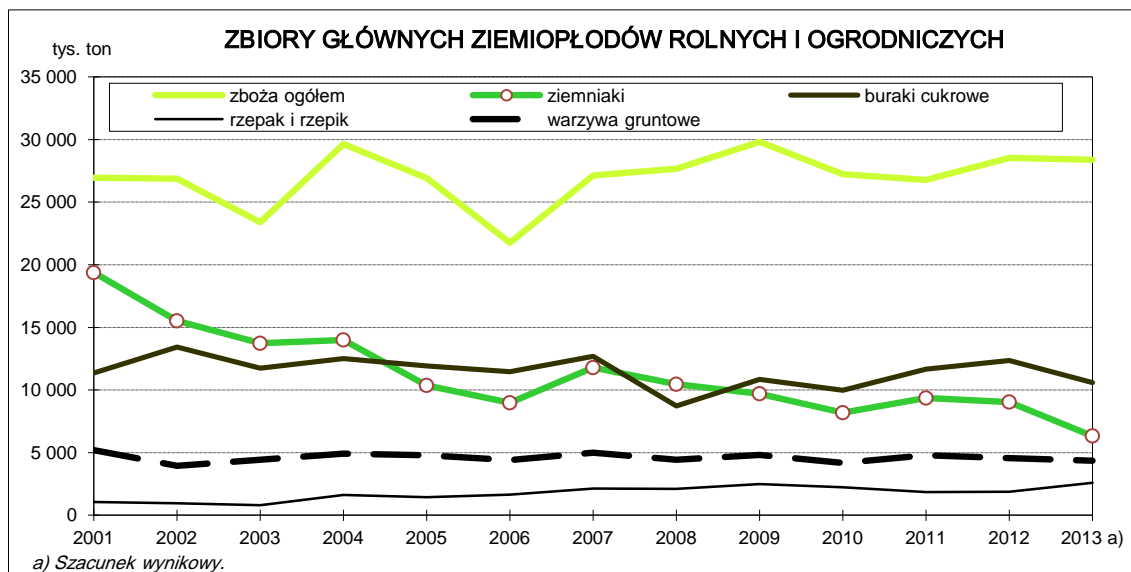
Ogólna powierzchnia zasiewów pod zbiory w 2013 r. wyniosła 10,2 mln ha i była o 3,2% mniejsza od notowanej przed rokiem. W stosunku do 2012 r. areał uprawy zbóż ogółem (zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, kukurydzy, gryki, prosa i innych zbożowych) zmniejszył się o 3,2% i wyniósł 7,5 mln ha. Opóźnienie siewów, związane z przedłużającą się zimą, wpłynęło na znaczne zmniejszenie powierzchni upraw zbóż jarych (o 36,1% do 2,3 mln ha). Zwiększyła się natomiast powierzchnia upraw, dla których optymalne terminy siewów przypadają najpóźniej, tj. kukurydzy (o 12,9% do 613,9 tys. ha) oraz rzepaku i rzepiku (o 28,1% do 922,9 tys. ha). Dalszemu ograniczeniu uległa powierzchnia uprawy ziemniaków (o 19,5% do 0,3 mln ha). Zmniejszyła się również powierzchnia upraw buraków cukrowych (o 8,4% do 194,1 tys. ha).

Według wynikowego szacunku, plony i zbiory głównych ziemniaków w 2013 r. kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Zbiory			Plony		
	w mln ton	2012=100	2006- 2010 ^a =100	z 1 ha w dt	2012=100	2006- 2010 ^a =100
Zboża ogółem.....	28,4	99,4	106,2	38,0	102,7	118,0
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi.....	24,2	99,1	97,0	35,9	103,8	114,3
pszenica.....	9,5	110,0	108,0	44,3	107,0	111,6
żyto.....	3,3	114,4	104,9	28,5	102,9	117,3
jęczmień.....	2,9	69,9	80,4	35,7	99,2	113,7
owies.....	1,2	80,5	88,3	27,2	95,1	112,9
pszenżyto.....	4,3	127,9	99,1	36,4	107,7	111,0
mieszanki zbożowe.....	3,0	77,2	81,6	29,8	97,1	111,6
Rzepak i rzepik.....	2,6	138,4	121,6	28,0	108,1	104,1
Ziemniaki.....	6,3	70,0	64,1	211	87,2	112,2
Buraki cukrowe.....	10,6	85,8	98,6	546	93,8	112,1
Warzywa gruntowe.....	4,4	95,7	95,5	.	x	x
Owoce z drzew.....	3,5	107,6	140,6	.	x	x
Owoce jagodowe.....	0,6	103,2	112,3	.	x	x

a Przeciętne roczne.

Zbiory zbóż ogółem były nieznacznie niższe niż w 2012 r. (o 0,6%), ale wyższe od średniej z lat 2006–2010 (o 6,2%). Na niewielki spadek produkcji w porównaniu z 2012 r. miało wpływ przede wszystkim ograniczenie powierzchni upraw zbóż ogółem (w skali roku o 3,2%, a w porównaniu ze średnią z wielolecia – o 10,2%). Niższe od notowanych w 2012 r., również ze względu na zmniejszenie areału uprawy, były zbiory ziemniaków (o 30,0%) i buraków cukrowych (o 14,2%). Zwiększenie powierzchni uprawy wpłynęło natomiast na znaczny wzrost produkcji rzepaku i rzepiku (o 38,4%). Zbiory warzyw gruntowych w 2013 r. były o 4,3% mniejsze od zbiorów uzyskanych w roku poprzednim i o 4,5% mniejsze od średniej z wielolecia. Wyższe w porównaniu z 2012 r. były zbiory owoców; produkcja owoców z drzew była o 7,6% wyższa od wysokich zbiorów uzyskanych w poprzednim roku i o ponad 40% wyższa od średniej z lat 2006-2010. Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych były również większe – o 3,2% w porównaniu z uzyskanymi w 2012 r. i o 12,3% od średniej z wielolecia.

Skup zbóż^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII 2013 - XII 2013		XII 2013		
	w tys. t	VII 2012- XII 2012=100	w tys. t	XII 2012=100	XI 2013=100
Ziarno zbóż^b	4610,2	95,3	464,6	130,0	82,2
w tym:					
pszenica.....	2899,6	97,1	320,9	124,1	80,5
żyto.....	723,8	118,3	78,2	213,8	83,1

a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Podstawowych z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego.

Skup zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) ze zbiorów w okresie lipiec–grudzień 2013 r. wyniósł 4610,2 tys. ton i był mniejszy o 4,7% niż przed rokiem. Dostawy pszenicy były niższe niż przed rokiem (o 2,9%), natomiast żyta – wyższe (o 18,3%). W grudniu 2013 r. skupiono 464,6 tys. ton zbóż podstawowych, tj. o 30,0% więcej niż przed rokiem, w tym pszenicy skupiono więcej o 24,1%, a żyta – ponad dwukrotnie więcej.

Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I–XII 2013		XII 2013		
	w tys. t	I–XII 2012=100	w tys. t	XII 2012=100	XI 2013=100
Żywiec rzeźny^b	2793,9	104,2	194,3	108,1	96,8
w tym:					
bydło (z cielętami)	228,4	108,2	12,2	98,2	91,4
trzoda chlewna	1137,6	99,2	71,6	100,7	101,3
drób	1422,1	107,9	110,2	114,9	94,6
Mleko^c	9587,0	100,7	786,5	106,2	105,5

a W okresie lipiec–grudzień bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w przeliczeniu na mięso łącznie z tłuszczami w wadze poubojowej ciepłej. c W milionach litrów.

W 2013 r. producenci dostarczyli do skupu 2793,9 tys. ton **żywca rzeźnego** ogółem (w wadze poubojowej ciepłej), tj. o 4,2% więcej niż w 2012 r. Wzrost ten wynikał przede wszystkim ze zwiększonej podaży żywca drobiowego (o 7,9%) oraz wołowego (o 8,2%).

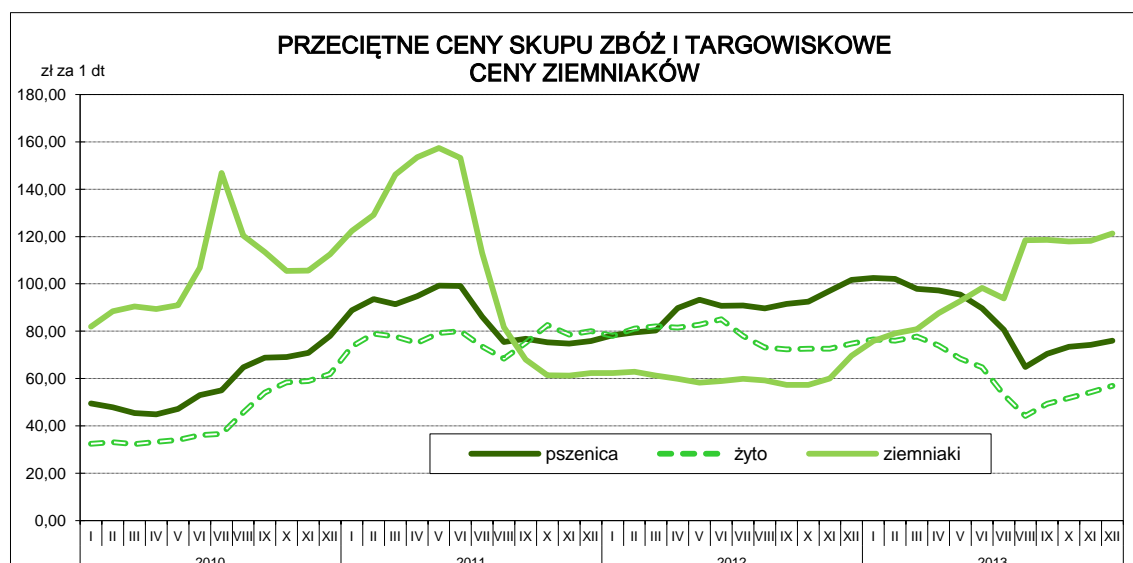
Skup żywca wieprzowego był o 0,8% mniejszy niż przed rokiem. W grudniu 2013 r., w wyniku zwiększonych dostaw do skupu żywca drobiowego (o 14,9%) i wieprzowego (o 0,7%), podaż żywca rzeźnego ogółem była o 8,1% wyższa niż przed rokiem.

Ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

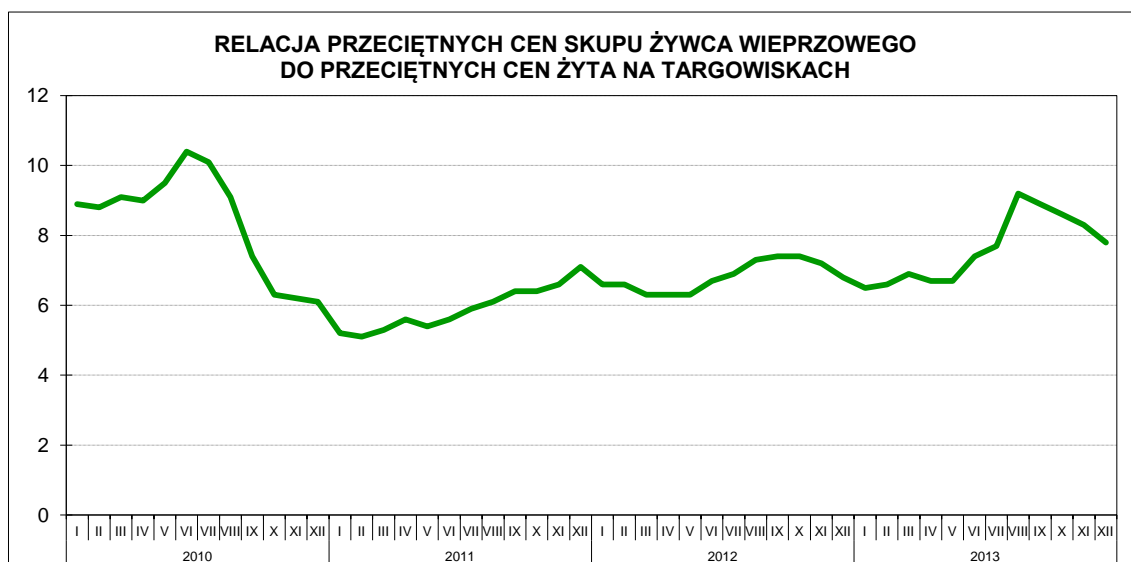
Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	XII 2013			I-XII 2013 ^a		XII 2013			I-XII 2013	
	zł	XII 2012= =100	XI 2013= =100	zł	I-XII 2012= =100	zł	XII 2012= =100	XI 2013= =100	zł	I-XII 2012= =100
Pszenica za 1 dt ^b	76,05	74,8	102,5	80,37	90,0	89,46	89,4	100,4	97,50	103,0
Żyto za 1 dt ^b	56,85	76,0	104,8	56,77	75,3	67,86	86,0	102,9	72,89	90,2
Ziemniaki ^c za 1 dt.....	50,40	125,6	142,6	47,41	140,5	121,28	174,2	102,7	100,22	165,4
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej										
w tym:										
bydło ^d (bez cieląt)	6,10	92,6	101,0	6,27	97,7	6,60	102,2	100,6	6,62	105,1
trzoda chlewna	5,28	98,5	96,5	5,39	100,0	5,43	99,6	98,2	5,36	100,2
drób.....	3,99	98,2	99,3	4,24	100,8	.	x	x	.	x
Prosię na chów za 1 szt.....	.	x	x	.	x	169,43	95,3	98,2	169,56	97,7
Mleko za 1 hl.....	153,93	122,4	102,6	133,51	111,8	.	x	x	.	x

a Dane nieostateczne. b W skupie bez ziarna siewnego. c Na targowiskach – jadalne późne. d Na targowiskach średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

W kolejnych miesiącach 2013 r. dynamika **cen zbóż** w skali roku na obu rynkach stopniowo słabła. Przeciętne ceny skupu **pszenicy** (80,37 zł/dt) i **żyta** (56,77 zł/dt) w 2013 r. obniżyły się w porównaniu z poprzednim rokiem odpowiednio o 10,0% i o 24,7%. W obrocie targowiskowym przeciętne ceny ziarna w 2013 r. były wyższe niż w skupie. W porównaniu z 2012 r., ceny pszenicy były wyższe (o 3,0%), a żyta – niższe (o 9,8%). W grudniu 2013 r. utrzymał się spadek cen skupu zbóż w skali roku. Za 1 dt pszenicy w skupie płacono 76,05 zł, tj. o 25,2% mniej niż przed rokiem, a za 1 dt żyta – 56,85 zł, tj. odpowiednio mniej o 24,0%. W obrocie targowiskowym zarówno pszenica, jak i żyto były w grudniu 2013 r. tańsze w porównaniu z analogicznym miesiącem 2012 r. (odpowiednio o 10,6% i o 14,0%).

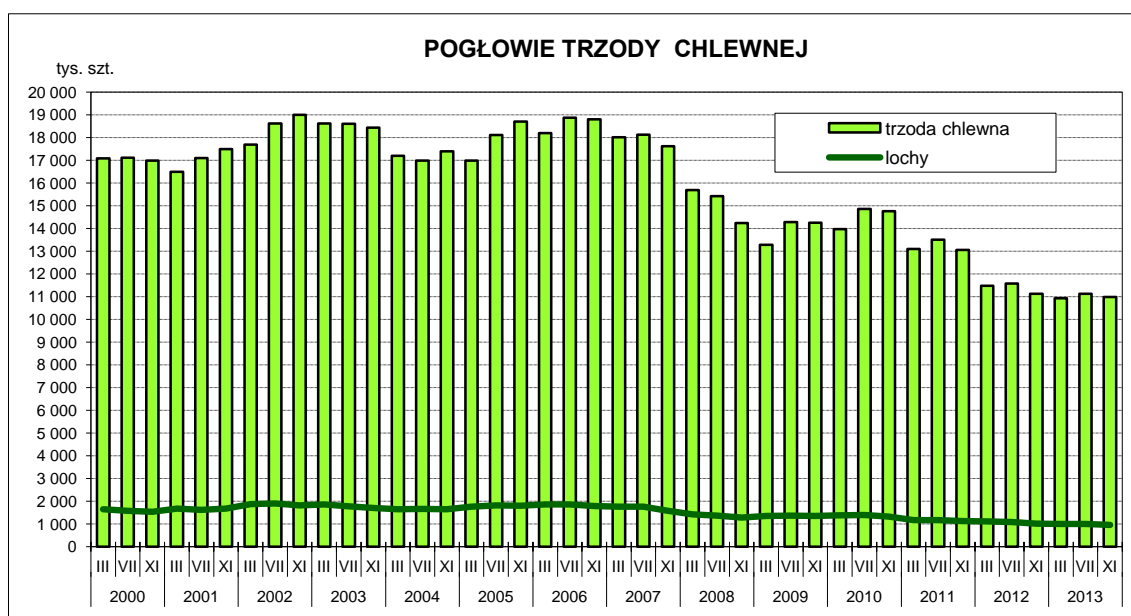

W 2013 r. **ceny ziemniaków** na obu rynkach były znacznie wyższe niż w 2012 r. Przeciętne ceny 1 dt ziemniaków w skupie (47,41 zł) i na targowiskach (100,22 zł) były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 40,5% i o 65,4%. W grudniu 2013 r. za ziemniaki w skupie płacono 50,40 zł/dt, tj. o 25,6% więcej niż przed rokiem. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków była o 74,2% wyższa niż notowana przed rokiem i wyniosła 121,28 zł/dt.

W 2013 r., przy zmniejszonych w skali roku dostawach do skupu **żywca wieprzowego** (o 0,8%), przeciętne ceny tego surowca w skupie (5,39 zł/kg) i na targowiskach (5,36 zł/kg) kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego w 2012 r. W grudniu 2013 r. za 1 kg żywca wieprzowego płacono w skupie 5,28 zł, tj. o 3,5% mniej niż przed miesiącem i o 1,5% mniej niż przed rokiem. Na targowiskach przeciętna cena żywca wieprzowego (5,43 zł/kg), po spadku o 1,8% w skali miesiąca, była o 0,4% niższa niż w grudniu 2012 r. Wysoki poziom cen zbóż wpływał na niską opłacalność tuczu trzody. W grudniu 2013 r. relacja cen skupu trzody do cen żyta na targowiskach wynosiła 7,8 (wobec 8,3 przed miesiącem i 6,8 przed rokiem). Pomimo malejącej krajowej podaży prosiąt do dalszego chowu, ich przeciętna cena (ok. 170 zł/szt.) w 2013 r. była o 2,3% niższa niż przed rokiem. W grudniu 2013 r., po sezonowym spadku cen prosiąt o 1,8%, za 1 szt. płacono ok. 169 zł, tj. o 4,7% mniej niż w analogicznym miesiącu 2012 r.

Wyniki reprezentacyjnego badania **trzody chlewnej**, przeprowadzonego w końcu listopada 2013 r., wskazują na utrzymanie spadku liczebności pogłowia, obserwowanego od marca 2011 r. W kolejnych badaniach przeprowadzonych w 2013 r. notowano stopniowe spowolnienie tempa spadku pogłowia świń. W końcu listopada 2013 r. **pogłowie trzody chlewnej** liczyło **10994,4 tys. szt.** i było o 1,2% mniejsze niż przed rokiem. W skali roku zmniejszyła się liczebność wszystkich grup wiekowo-użytkowych stada trzody chlewnej, z wyjątkiem trzody chlewnej na ubój o wadze 50 kg i więcej, w której wystąpił wzrost o 1,5%. Największy spadek odnotowano w pogłowie loch prośnych (o 5,8%) oraz w pogłowie trzody chlewnej na chów o wadze 50 kg i więcej (o 5,7%). Pogłowie warchlaków zmniejszyło się o 2,5%, a prosiąt – o 2,0%. Ograniczona produkcja prosiąt rekompensowana była rosnącym importem młodych świń.

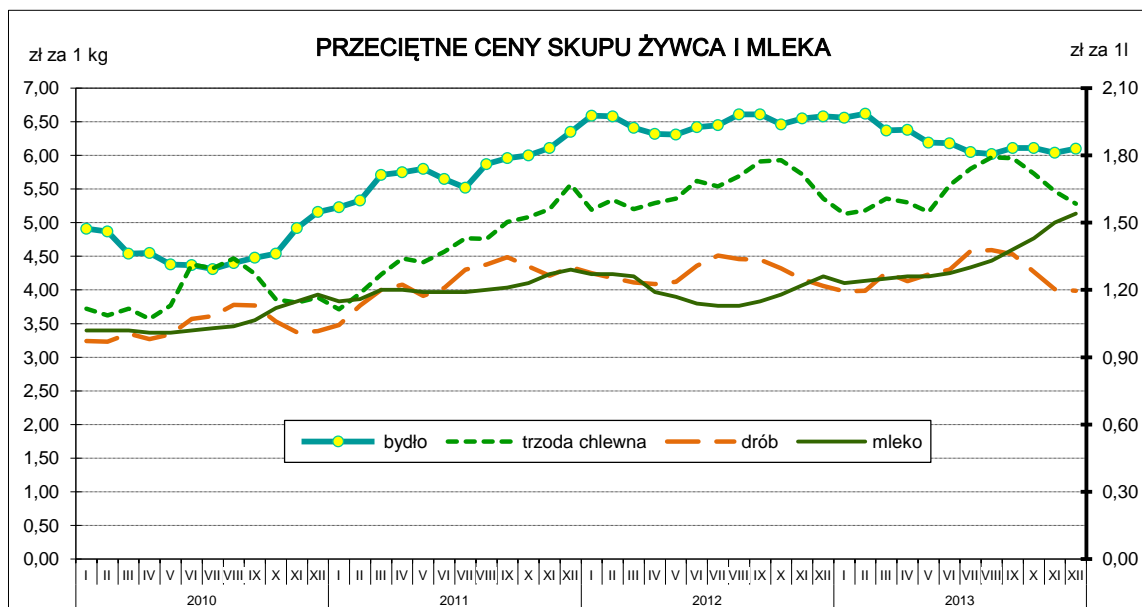

Pogłowie trzody chlewnej kształtowało się następująco:

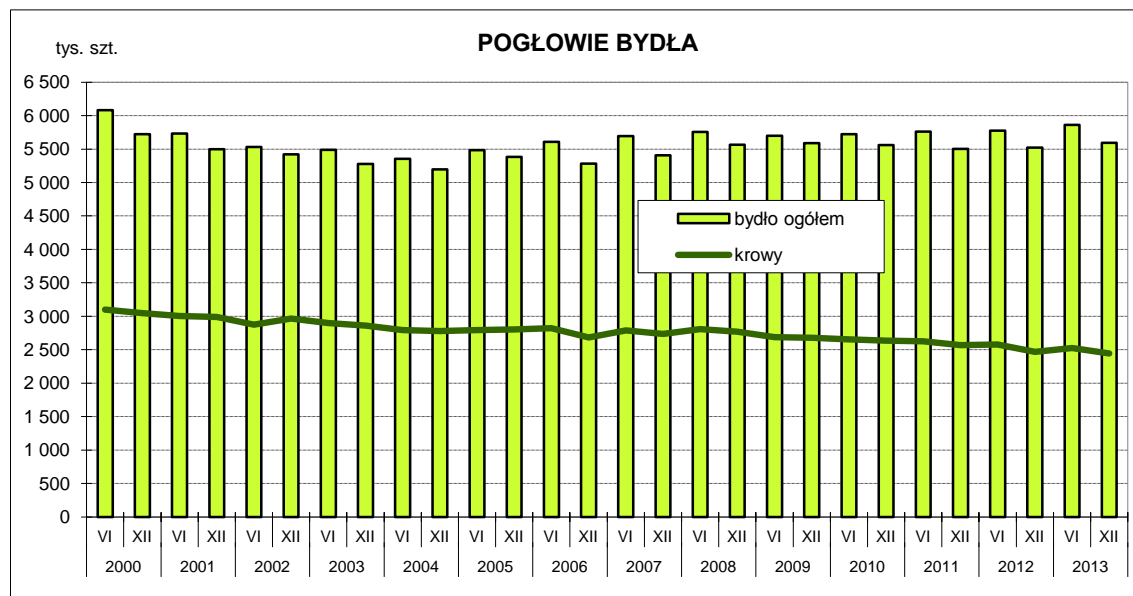
Wyszczególnienie	III 2013	VII 2013	XI 2013 ^a	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w tys. szt.
Ogółem	95,2	96,4	98,8	10994,4
Prosięta do 20 kg	93,2	91,2	98,0	2892,3
Warchlaki od 20 do 50 kg	94,6	99,7	97,5	3084,7
Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej:				
na ubój	98,8	99,4	101,5	4040,0
na chów	90,2	92,0	94,3	977,4
w tym lochy	90,4	92,2	94,4	955,1
w tym prośne	88,9	94,1	94,2	633,6

^a Dane wstępne.

Przy wysokiej krajowej podaży żywca drobiowego, przeciętna cena **drobiu rzeźnego** w 2013 r. (4,24 zł/kg) była o 0,8% wyższa od notowanej przed rokiem. W grudniu 2013 r. cena 1 kg żywca drobiowego ukształtowała się na poziomie 3,99 zł, tj. była niższa w skali miesiąca (o 0,7%) i w skali roku (o 1,8%).

Na rynku wołowiny w 2013 r., przy rosnącej krajowej podaży, ceny skupu żywca, po dwóch latach wysokiego wzrostu, obniżyły się w skali roku. Przeciętne ceny skupu **żywca wołowego** (6,27 zł/kg) i **młodego bydła rzeźnego** (6,49 zł/kg) były niższe w porównaniu z 2012 r. (odpowiednio o 2,3% i o 3,8%). W obrocie targowiskowym tendencja wzrostowa cen żywca uległa wyhamowaniu w IV kwartale. W 2013 r. za 1 kg żywca wołowego (6,62 zł) i młodego bydła rzeźnego (6,93 zł) płacono więcej niż przed rokiem (odpowiednio o 5,1% i o 2,2%). W grudniu 2013 r. przeciętne ceny skupu żywca wołowego (6,10 zł/kg) i młodego bydła rzeźnego (6,32 zł/kg) były niższe niż przed rokiem (stosownie o 7,4% i o 8,2%). Na targowiskach przeciętna cena 1 kg żywca wołowego (6,60 zł) była wyższa niż w grudniu 2012 r. (o 2,2%), a młodego bydła rzeźnego (6,89 zł) pozostała na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego (tj. była niższa o 0,1%).

W grudniu 2013 r. **pogłowie bydła** ogółem liczyło **5595,5 tys. szt.** i było większe o 75,1 tys. szt. (o 1,4%) niż przed rokiem. Wzrost ten był wynikiem zwiększenia pogłowia młodego bydła w wieku 1-2 lata (o 3,4%) oraz cieląt – o 2,0%. Wyniki badania wykazały dalszy spadek pogłowia krów – o 1,1% w skali roku.

Pogłowie bydła kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	XII 2012	VI 2013	XII 2013 ^a	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w tys. szt.
Ogółem	100,4	101,4	101,4	5595,5
Cielęta poniżej 1 roku.....	101,9	108,0	102,0	1416,2
Młode bydło od 1 do 2 lat.....	105,4	105,8	103,4	1369,4
Bydło 2-letnie i starsze.....	97,4	96,2	100,1	2810,0
w tym krowy.....	96,1	98,2	98,9	2441,9

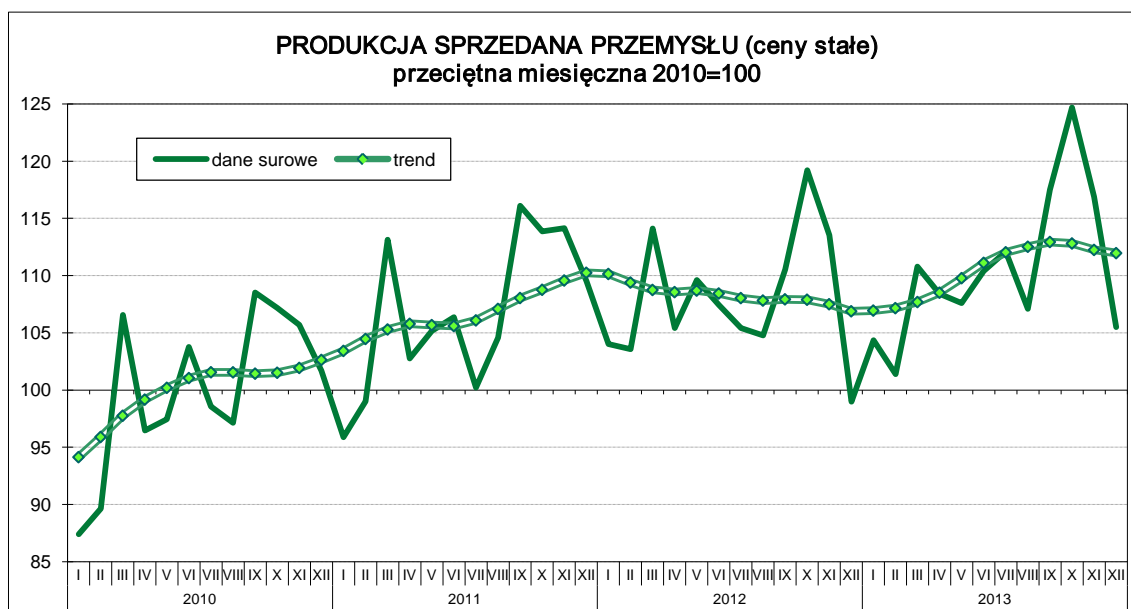
^a Dane wstępne.

W 2013 r. obserwowano stopniowy wzrost **cen skupu mleka**, który wyraźnie przyspieszył w II półroczu. W rezultacie, od kwietnia ceny tego surowca przekraczały poziom sprzed roku, a w IV kwartale były o ponad 20% wyższe niż rok wcześniej. W grudniu 2013 r. za mleko płacono 154 zł/hl, tj. o 22,4% więcej niż w grudniu 2012 r. W 2013 r., przy skupie mleka (9587,0 mln l) większym niż przed rokiem o 0,7%, przeciętne ceny tego surowca (ok. 134 zł/hl) kształtowały się na poziomie znacznie wyższym (o 11,8%) niż w 2012 r. (wówczas notowano spadek odpowiednio o 1,2%).

W 2013 r. w obrocie targowiskowym średnie **ceny krowy dojnej** (ok. 3053 zł/szt.) i **jałówki jednorocznej** (ok. 1965 zł/szt.) były wyższe od notowanych przed rokiem (odpowiednio o 6,5% i o 1,8%).

Przemysł

Według wstępnych szacunków, **produkcja sprzedana przemysłu**⁹ ogółem w 2013 r. była wyższa niż przed rokiem o 2,1% (w 2012 r. notowano wzrost o 0,5%).

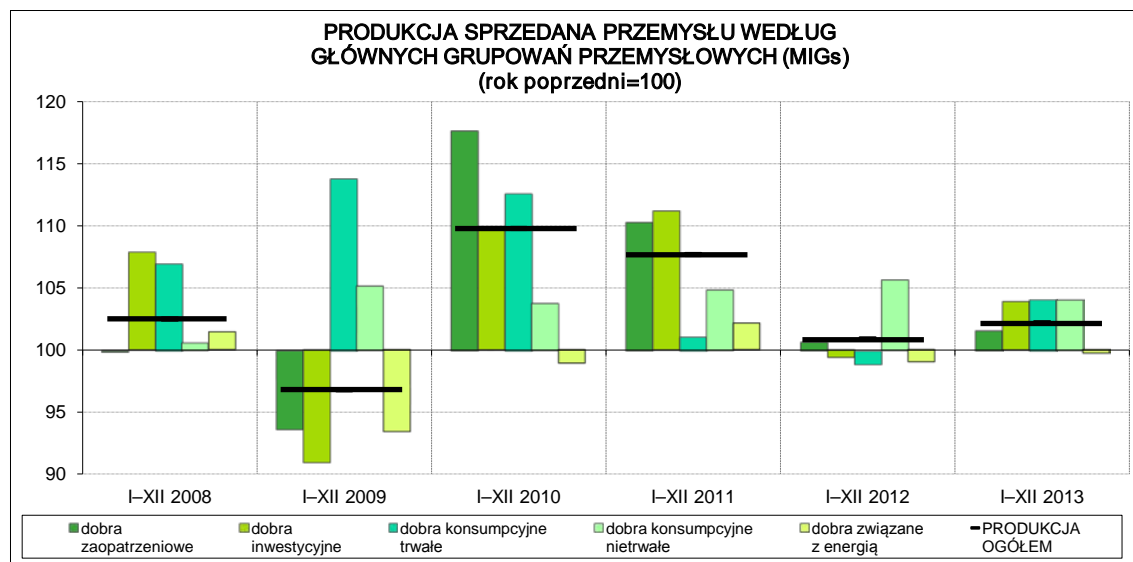
Produkcja sprzedana przemysłu w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób w 2013 r. była o 2,2% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 0,9% w 2012 r.), na co wpłynęła poprawa dynamiki w II półroczu.

W sekcji o największym udziale w produkcji sprzedanej przemysłu ogółem – przetwórstwie przemysłowym – produkcja była wyższa niż w 2012 r. o 2,3%. W dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji produkcja zwiększyła się o 4,3%, a w górnictwie i wydobywaniu – o 3,7%. Po niewielkim wzroście w 2012 r., spadek odnotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 0,6%.

W grudniu 2013 r. produkcja sprzedana przemysłu zwiększyła się w skali roku o 6,6% (wobec wzrostu o 2,9% w listopadzie 2013 r. oraz spadku o 9,6% w grudniu 2012 r.). W porównaniu z poprzednim miesiącem produkcja obniżyła się o 9,7%. Wzrost produkcji sprzedanej w grudniu 2013 r. w skali roku obserwowano w górnictwie i wydobywaniu (o 21,3%), w przetwórstwie przemysłowym (o 8,3%) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 7,7%). Niższa niż przed rokiem była sprzedaż w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 9,8%. Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym produkcja sprzedana przemysłu w grudniu 2013 r. wzrosła w skali roku o 5,2%, natomiast w stosunku do poprzedniego miesiąca zmniejszyła się o 0,4%.

⁹ W cenach stałych, łącznie z przedsiębiorstwami o liczbie pracujących do 9 osób.

Wśród **głównych grupowań przemysłowych** w 2013 r. wzrost w porównaniu z 2012 r. notowano w zakresie dóbr konsumpcyjnych trwałych – o 4,1%, konsumpcyjnych nietrwałych – o 4,0%, inwestycyjnych – o 3,9% oraz zaopatrzeniowych – o 1,6%. Nieznacznie zmniejszyła się natomiast sprzedaż dóbr związanych z energią – o 0,3%.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, była w 2013 r. o 3,2% wyższa niż przed rokiem, przy mniejszym o 1,0% przeciętnym zatrudnieniu i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 3,2%.

W 2013 r. wzrost produkcji sprzedanej w porównaniu z poprzednim rokiem odnotowano w 23 (spośród 34) działach przemysłu, których udział stanowił 63,2% wartości produkcji przemysłowej ogółem. Zwiększenie sprzedaży obserwowano m.in. w produkcji:

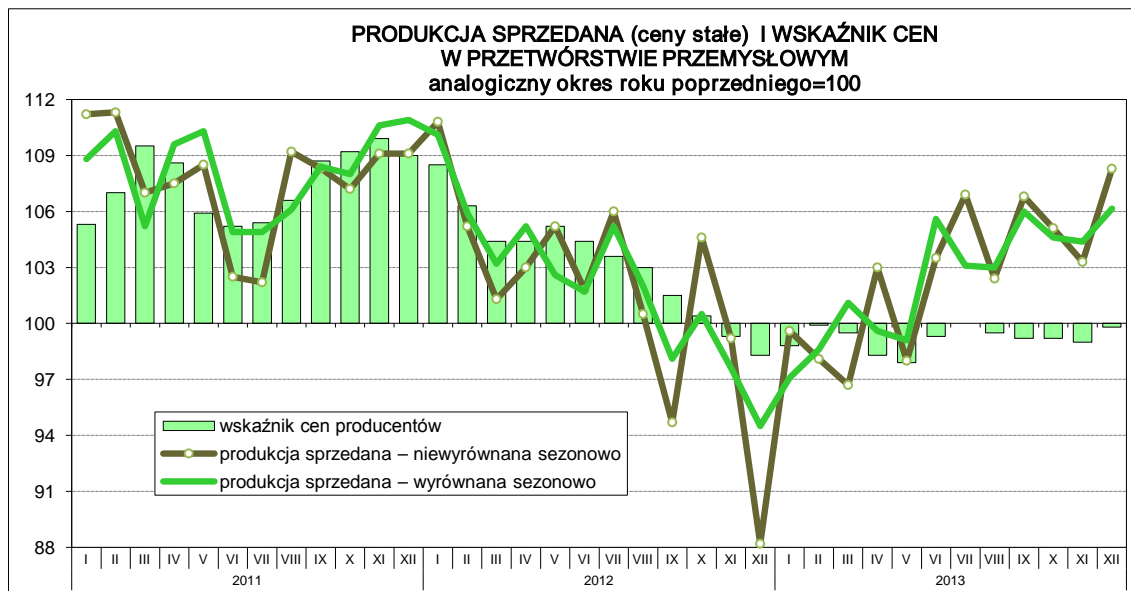
- urządzeń elektrycznych – o 8,3% (m.in. sprzętu gospodarstwa domowego – o 11,3%),
- pozostałego sprzętu transportowego – o 7,3% (w tym statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn – o 26,6%),
- wyrobów z drewna, korka oraz słomy i wikliny – o 6,8% (m.in. wyrobów z drewna, korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania – o 7,8%),
- papieru i wyrobów z papieru – o 6,4% (w tym masy włóknistej, papieru i tektury – o 7,3%),
- mebli – o 6,4%,
- pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 6,3% (m.in. części i akcesoriów do pojazdów silnikowych – o 11,0%),
- wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – o 6,0% (w tym wyrobów z tworzyw sztucznych – o 8,3%).

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2012						2013						struktura w %
	I-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	XII	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100												
Przemysł.....	100,9	104,7	102,6	99,7	97,0	90,4	98,0	101,2	105,0	104,5	106,6	102,2	100,0
górnictwo i wydobywanie.....	95,5	95,4	92,5	94,9	99,1	93,1	102,0	100,3	103,3	108,9	121,3	103,7	4,6
przetwórstwo przemysłowe.....	101,3	105,4	103,4	100,2	96,8	88,2	98,0	100,8	105,1	105,3	108,3	102,3	84,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	100,3	104,4	101,2	97,8	97,4	104,2	96,3	104,1	105,5	94,4	90,2	99,4	8,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja.....	99,9	103,4	100,3	97,2	99,1	96,6	101,7	104,8	103,4	107,2	107,7	104,3	2,2
Z przemysłu ogółem – działy:													
wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego.....	93,9	88,4	88,6	95,5	103,7	96,1	102,2	104,4	105,1	104,2	103,2	104,0	2,2
produkcja artykułów spożywczych.....	104,6	108,1	106,9	104,5	99,5	95,3	103,2	99,6	104,6	102,7	105,9	102,5	16,7
produkcja napojów.....	99,7	103,2	102,2	106,6	86,7	90,5	99,5	99,1	92,8	108,8	105,0	99,5	1,7
produkcja odzieży.....	102,0	101,7	97,4	103,2	105,4	99,7	96,3	107,3	104,5	103,2	113,2	102,8	0,6
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny.....	103,6	107,1	104,6	100,5	102,5	91,4	100,8	107,5	110,1	108,6	112,4	106,8	2,5
produkcja papieru i wyrobów z papieru.....	105,1	106,5	107,6	103,5	102,9	91,6	101,5	107,3	109,5	107,1	114,1	106,4	2,8
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej.....	98,8	98,3	101,5	95,3	100,2	89,5	98,4	91,8	103,9	100,4	99,6	98,7	7,5
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych.....	107,0	113,4	110,7	103,0	101,7	92,2	95,5	98,3	97,4	97,0	100,3	97,1	4,9
produkcja wyrobów farmaceutycznych.....	94,3	92,1	92,0	87,6	105,8	97,3	102,1	95,9	116,8	97,0	114,9	103,2	1,0
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.....	100,2	104,1	101,4	99,8	95,7	88,3	99,4	107,3	109,3	107,8	112,3	106,0	5,8
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych.....	96,2	102,5	97,1	94,6	92,4	75,0	89,5	93,6	104,6	107,4	122,5	99,2	3,6
produkcja metali.....	97,6	105,7	99,4	96,3	88,9	85,4	89,4	92,7	101,0	105,8	96,5	96,8	3,7
produkcja wyrobów z metali.....	105,3	115,0	108,1	104,0	96,5	85,8	97,7	98,4	103,4	109,7	111,6	102,4	6,1
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych.....	99,3	101,6	102,9	98,1	95,3	80,6	88,9	91,4	94,3	94,8	96,3	92,4	2,7
produkcja urządzeń elektrycznych.....	106,3	108,4	109,8	103,1	104,5	97,0	103,1	111,0	109,3	109,5	109,6	108,3	3,9
produkcja maszyn i urządzeń.....	105,5	111,9	109,9	105,3	96,5	85,6	89,4	91,9	98,2	96,5	101,5	94,0	2,9
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep.....	93,2	98,6	92,3	92,9	88,8	77,8	93,5	108,8	111,9	113,0	115,9	106,3	9,5
produkcja pozostałego sprzętu transportowego.....	110,4	101,9	136,0	104,3	102,0	133,0	115,4	91,9	110,1	114,6	114,6	107,3	1,4
produkcja mebli.....	90,9	96,3	92,3	88,5	87,3	77,2	100,0	108,8	108,1	108,8	111,8	106,4	2,5

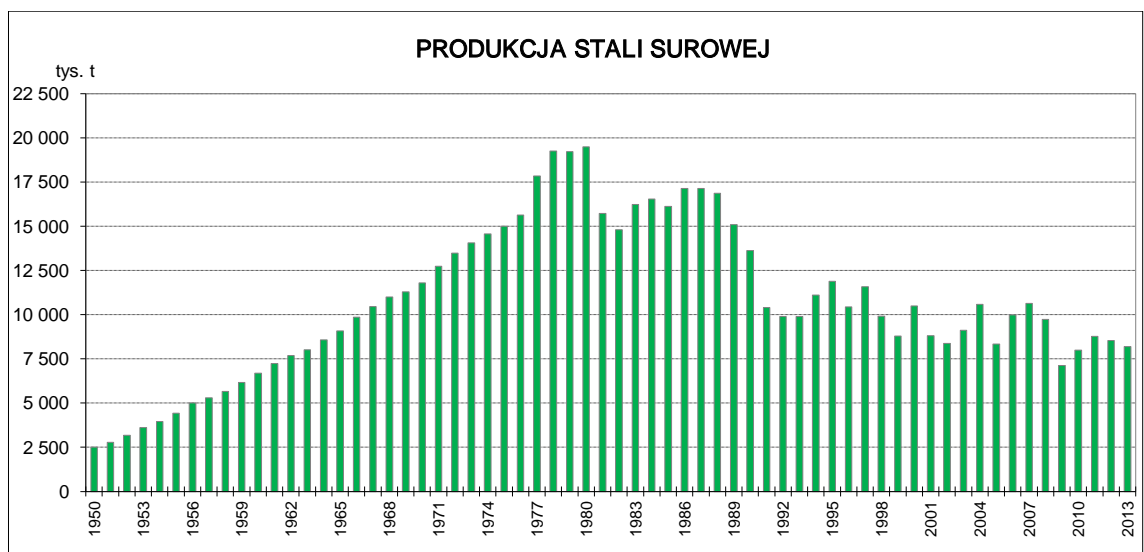
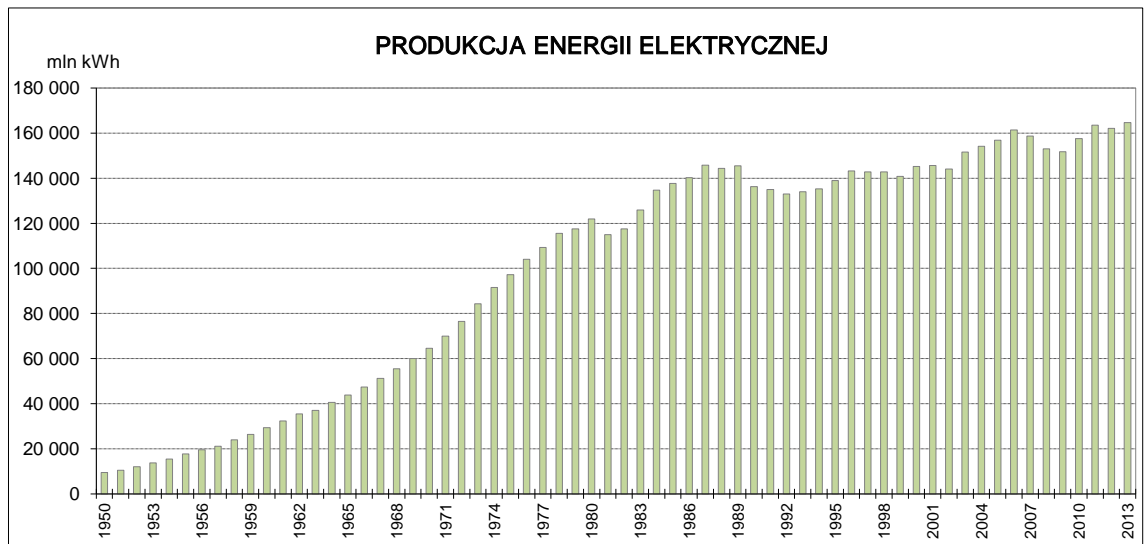
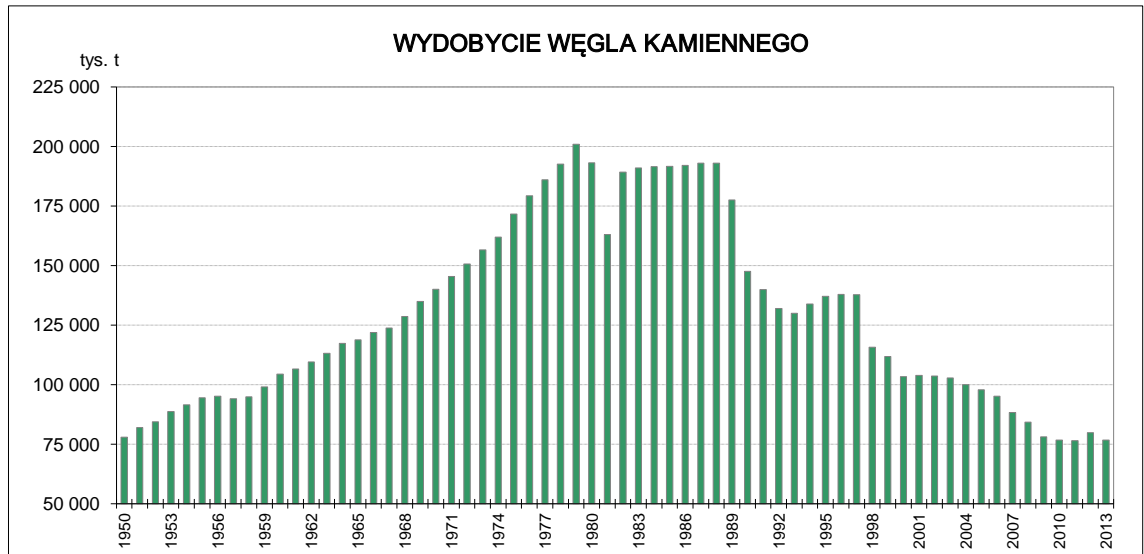
Produkcja artykułów spożywczych (stanowiąca blisko 17% produkcji sprzedanej przemysłu) w 2013 r. była o 2,5% wyższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 4,6%). Zwiększyła się sprzedaż w większości grup, w tym w przetwarzaniu i konserwowaniu ryb, skorupiaków i mięczaków – o 14,1%, w przetwarzaniu i konserwowaniu owoców i warzyw – o 7,4%, w przetwarzaniu i konserwowaniu mięsa oraz w produkcji wyrobów z mięsa – o 5,8%, w wytwarzaniu produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych – o 4,7%, w wytwarzaniu wyrobów mleczarskich – o 2,7%, w produkcji wyrobów piekarskich i mącznych – o 2,6%, w produkcji gotowych pasz

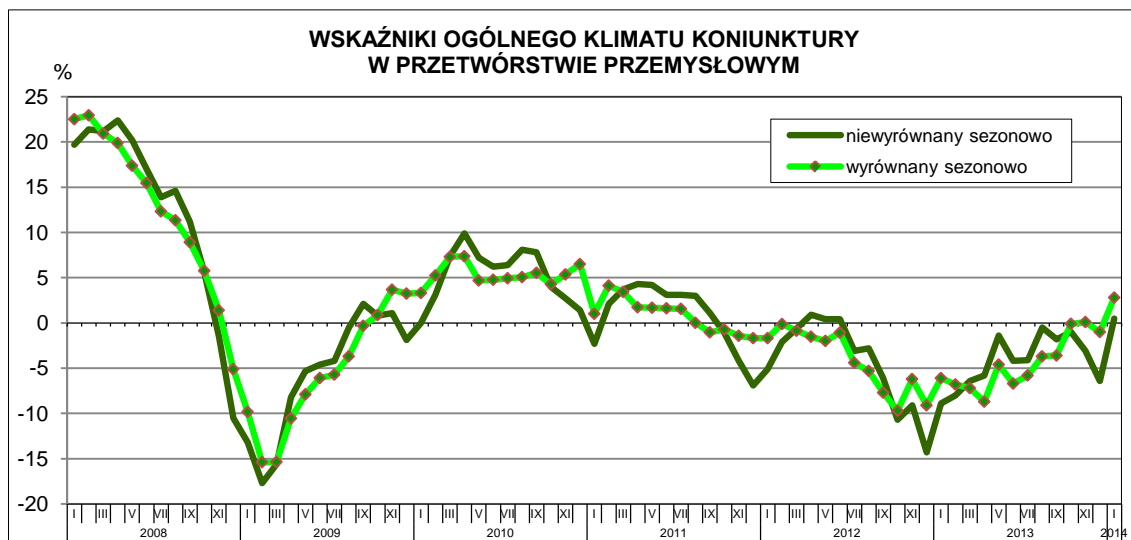
i karmy dla zwierząt – o 2,0%. Zmniejszyła się natomiast sprzedaż w produkcji pozostałych artykułów spożywczych – o 1,6% oraz w produkcji olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – o 0,1%.

W 2013 r. utrzymał się obserwowany w 2012 r. spadek produkcji sprzedanej przemysłu w produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 7,6%) oraz metali (o 3,2%). Po wzroście notowanym w 2012 r., obniżyła się sprzedaż w produkcji m.in. maszyn i urządzeń – o 6,0% oraz chemikaliów i wyrobów chemicznych – o 2,9%.

Z obserwowanych w 2013 r. 237 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** produkcja 117 była wyższa niż przed rokiem, w tym m.in. węgla brunatnego, produktów uboju trzody chlewnej, mięsa drobiowego, wędlin, margaryny oraz produktów do smarowania, mleka, masła, serów niedojrzewających i twarogu, wódki czystej, win owocowych, piwa, obuwia, tarcicy iglastej, tarcicy liściastej, płyt pilśniowych, koksu, benzyny silnikowej, mydła, opon, rur stalowych, komputerów, chłodziarek i zamrażarek, zmywarek do naczyń, pralek automatycznych, pojazdów do transportu publicznego, samochodów ciężarowych i ciągników drogowych do ciągnięcia naczep oraz energii elektrycznej. Niższa niż przed rokiem była natomiast produkcja 120 wyrobów i grup wyrobów, w tym m.in. węgla kamiennego, gazu ziemnego, siarki, produktów uboju bydła i cieląt, serów podpuszczkowych dojrzewających, cukru, papierosów, olejów napędowych, olejów opałowych, nawozów mineralnych lub chemicznych azotowych i fosforowych, włókien chemicznych, cementu, stali surowej, wyrobów walcowanych na gorąco (bez półwyrobów), miedzi rafinowanej, odbiorników telewizyjnych, akumulatorów kwasowo-ołowiowych do pojazdów samochodowych, odkurzaczy, kuchni elektrycznych, kuchni gazowych z piekarnikiem, ciągników rolniczych, samochodów osobowych, wagonów kolejowych oraz rowerów.

Ogólny klimat koniunktury w przetwórstwie przemysłowym w styczniu br. oceniany jest pozytywnie (po raz pierwszy od czerwca 2012 r.), na co wpłynęła głównie poprawa ocen progностycznych. Ogólna sytuacja gospodarcza jest oceniana mniej negatywnie niż przed miesiącem. Oceny bieżącego portfela zamówień oraz produkcji są niekorzystne, zbliżone do zgłaszanych w ubiegłym miesiącu. Odnotowano natomiast optymistyczne prognozy w powyższych obszarach (wobec negatywnych przed miesiącem). Przedsiębiorcy nadal niekorzystnie oceniają bieżącą sytuację finansową, przy poprawie pesymistycznych prognoz w tym zakresie. Planowane redukcje zatrudnienia mogą być mniejsze niż przewidywano przed miesiącem. Ceny wyrobów przemysłowych mogą nieznacznie wzrosnąć.

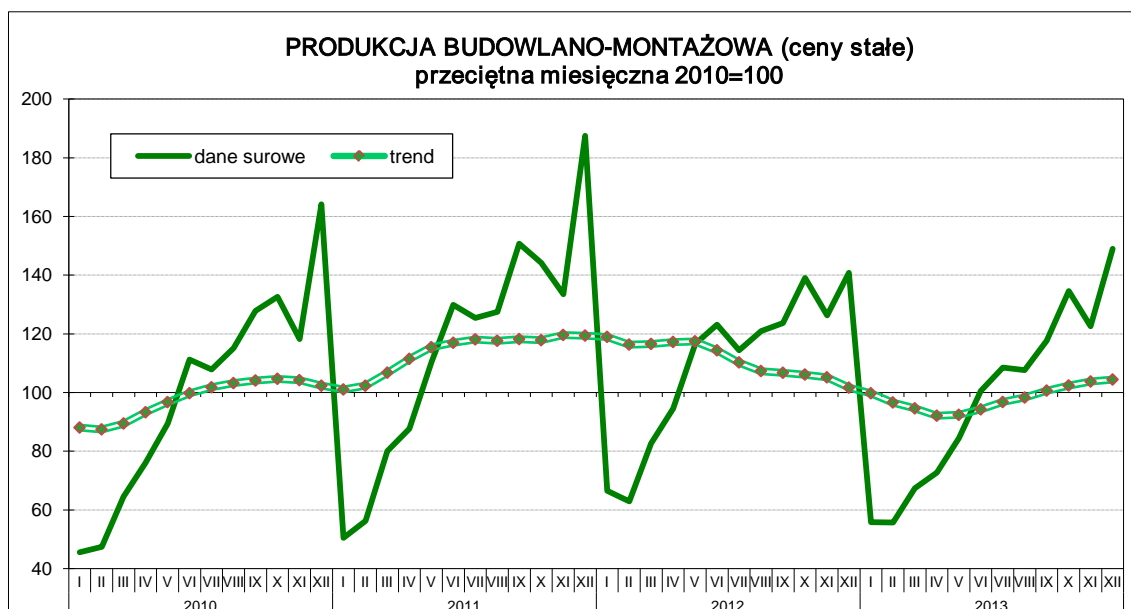
Stan zapasów wyrobów gotowych w styczniu br. określany jest przez przedsiębiorców jako nadmierny w stosunku do zapotrzebowania. Wzrost nadwyżek zapasów w ujęciu miesięcznym sygnalizowany jest m.in. przez producentów wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, papieru i wyrobów z papieru, wyrobów tekstylnych oraz maszyn i urządzeń.

Wykorzystanie mocy produkcyjnych w przetwórstwie przemysłowym wynosi w styczniu br. 75,4% (tj. więcej niż przed rokiem). Zwiększyło się w porównaniu ze styczniem 2013 r. wykorzystanie mocy produkcyjnych m.in. w produkcji metali, wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny, wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych oraz produkcji mebli.

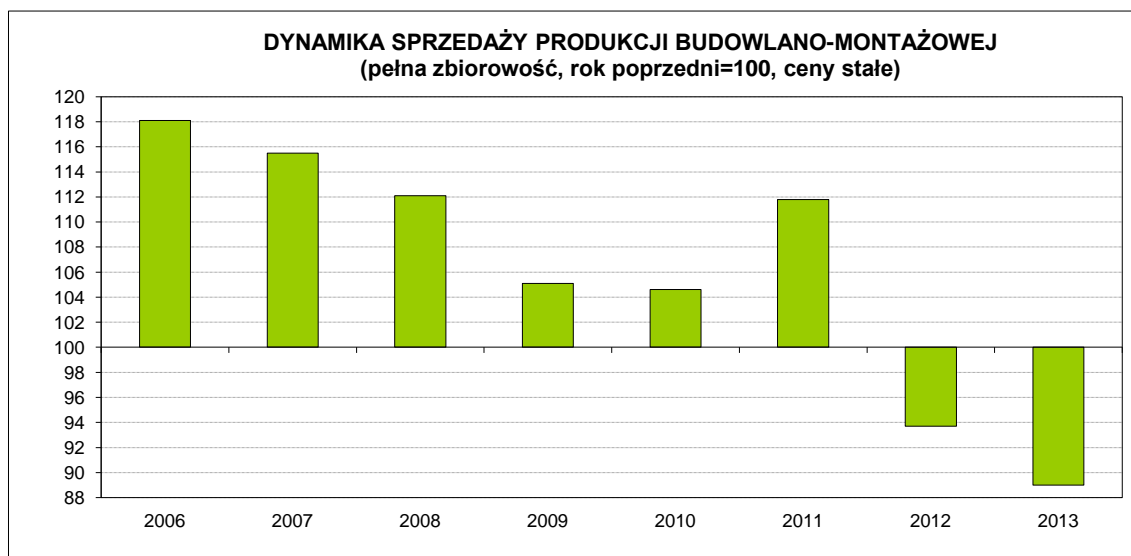
Wśród barier ograniczających bieżącą działalność przedsiębiorstw w styczniu br. najbardziej uciążliwymi pozostają: niedostateczny popyt na rynku krajowym, koszty zatrudnienia, wysokie obciążenia na rzecz budżetu oraz niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej. W skali roku najbardziej zwiększyło się znaczenie wysokich obciążeń na rzecz budżetu, niedoboru wykwalifikowanych pracowników oraz niejasnych i niespójnych przepisów prawnych. Zmniejszyła się odczuwalność niepewności ogólnej sytuacji gospodarczej.

Budownictwo

Szacuje się, że w 2013 r. **produkcja budowlano-montażowa ogółem**¹⁰ zrealizowana na terenie kraju przez przedsiębiorstwa budowlane była niższa niż przed rokiem o ok. 11% (wobec spadku o 6,3% w 2012 r.).

Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie kraju przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób w 2013 r. obniżyła się w skali roku o 12,0% (wobec spadku w poprzednim roku o 1,1%), na co wpłynął znaczący spadek sprzedaży w pierwszym i drugim kwartale.

W grudniu 2013 r., po raz pierwszy od maja 2012 r., odnotowano wzrost produkcji budowlano montażowej w skali roku (o 5,8% wobec głębokiego spadku przed rokiem –

¹⁰ W cenach stałych; łącznie z jednostkami budowlanymi o liczbie pracujących do 9 osób.

o 24,9% oraz relatywnie niewielkiego w listopadzie 2013 r. – o 2,9%), na co miały wpływ m.in. dobre warunki meteorologiczne sprzyjające kontynuacji prac w budownictwie.

Po wyeliminowaniu czynników o charakterze sezonowym produkcja w grudniu 2013 r. wzrosła o 0,4% w skali roku (wobec spadku o 5,4% w poprzednim miesiącu), natomiast w porównaniu z listopadem 2012 r. zmniejszyła się o 4,1%.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2012				2013					2012	
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	XII	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100									struktura w %	
Ogółem	114,6	107,8	101,4	98,9	84,9	78,5	84,4	88,0	105,8	100,0	100,0
roboty budowlane o charakterze:											
inwestycyjnym.....	114,3	106,5	102,0	98,6	84,1	79,4	85,0	88,0	108,9	65,1	65,1
remontowym.....	115,3	110,3	100,2	99,5	86,7	76,6	83,1	88,0	100,7	34,9	34,9
Budowa budynków.....	104,5	108,1	99,9	97,5	87,3	79,1	84,9	87,8	101,0	37,0	37,5
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej.....	136,6	108,5	102,1	100,6	79,9	72,3	79,5	84,7	111,2	37,6	38,8
Roboty budowlane specjalistyczne.....	110,3	106,1	102,8	98,4	87,2	86,1	91,0	93,8	103,7	25,4	23,7

Produkcja budowlano-montażowa w 2013 r. była niższa niż przed rokiem we wszystkich działach budownictwa. W podmiotach zajmujących się głównie budową budynków spadek wyniósł 12,2% (w tym w podmiotach specjalizujących się we wznoszeniu budynków mieszkalnych i niemieszkalnych obserwowano spadek o 12,6%, a w podmiotach, których podstawowym rodzajem działalności jest realizacja projektów związanych ze wznoszeniem budynków – o 5,1%). W jednostkach zajmujących się głównie robotami budowlanymi specjalistycznymi produkcja obniżyła się o 6,2%, a w przedsiębiorstwach wykonujących głównie roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 15,3%.

Wśród przedsiębiorstw zajmujących się robotami budowlanymi specjalistycznymi najbardziej obniżyła się w porównaniu z 2012 r. produkcja w przedsiębiorstwach zajmujących się głównie realizacją pozostałych specjalistycznych robót budowlanych (o 14,6%). Spadek zanotowały również podmioty, których podstawowym rodzajem działalności jest wykonywanie instalacji elektrycznych, wodnokanalizacyjnych i pozostałych instalacji budowlanych (o 6,4%), mające największy udział w sprzedaży w tym dziale. Wzrost obserwowano natomiast w jednostkach wykonujących głównie roboty budowlane wykończeniowe (o 14,8%) oraz zajmujących się rozbiórką i przygotowaniem terenu pod budowę (o 1,9%).

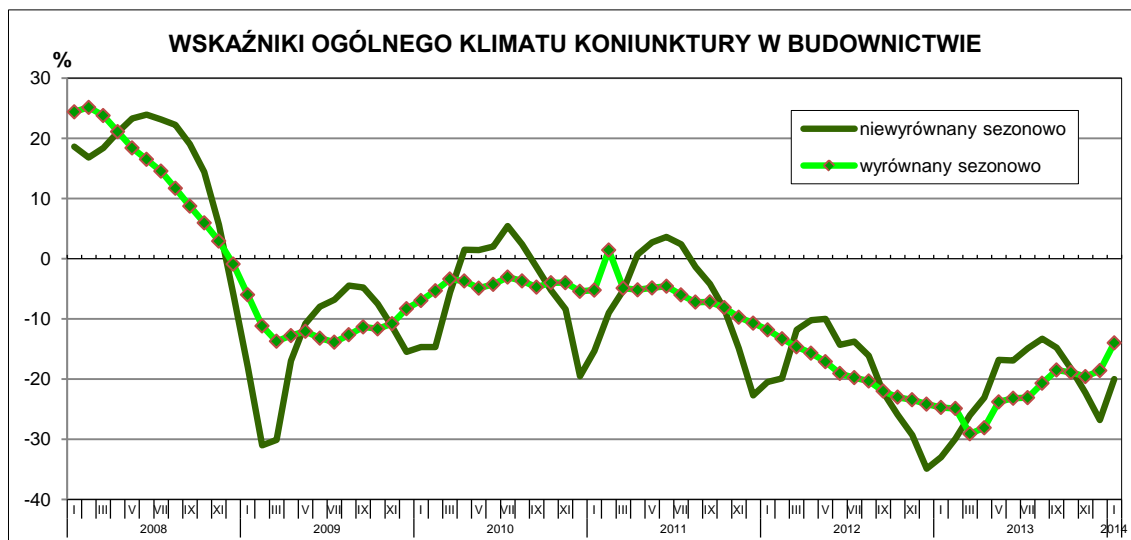
Spośród podmiotów zaklasyfikowanych do działu budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej znaczący spadek produkcji w stosunku do 2012 r. odnotowały przedsiębiorstwa specjalizujące się w robotach związanych z budową dróg kołowych

i szynowych (o 22,6%), mające największy udział w sprzedaży tego działu. Mniejsza niż przed rokiem była także produkcja w podmiotach specjalizujących się w robotach związanych z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 5,3%). Wzrost wystąpił natomiast w jednostkach zajmujących się głównie robotami związanymi z budową rurociągów, linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych (o 4,3%).

W strukturze produkcji budowlano-montażowej ogółem według rodzajów obiektów budowlanych w 2013 r. wyższy niż przed rokiem był udział budynków niemieszkalnych. Zmniejszył się natomiast udział budynków mieszkalnych oraz obiektów inżynierii lądowej i wodnej, w tym głównie autostrad, dróg ekspresowych, ulic i dróg pozostałych. W 2013 r. zwiększył się udział budynków w produkcji działu roboty budowlane specjalistyczne (z 55,8% w 2012 r. do 58,0%), natomiast zmniejszył się – obiektów inżynierii lądowej i wodnej (z 44,2% do 42,0%).

Struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej wg rodzajów obiektów budowlanych przedstawia się następująco:

Rodzaje obiektów	Struktura (w %)	
	2012	2013
OGÓŁEM	100,0	100,0
Budynki razem	44,7	48,0
Budynki mieszkalne	14,0	13,1
w tym:		
mieszkalne jednorodzinne.....	1,6	1,4
o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe.....	10,7	10,2
Budynki niemieszkalne	30,7	34,9
w tym:		
biurowe	3,8	4,0
handlowo-usługowe	6,4	7,4
przemysłowe i magazynowe	9,7	12,1
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej.....	7,3	7,9
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	55,3	52,0
w tym:		
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe.....	22,6	18,1
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych.....	3,7	4,4
mosty, wiadukty i estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	4,2	2,9
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe.....	5,8	7,0
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze.....	8,4	8,9
oczyszczalnie wód i ścieków	1,4	1,3
kompleksowe budowle na terenach przemysłowych.....	4,7	5,6
obiekty pozostałe, gdzie indziej nie sklasyfikowane	2,5	2,1

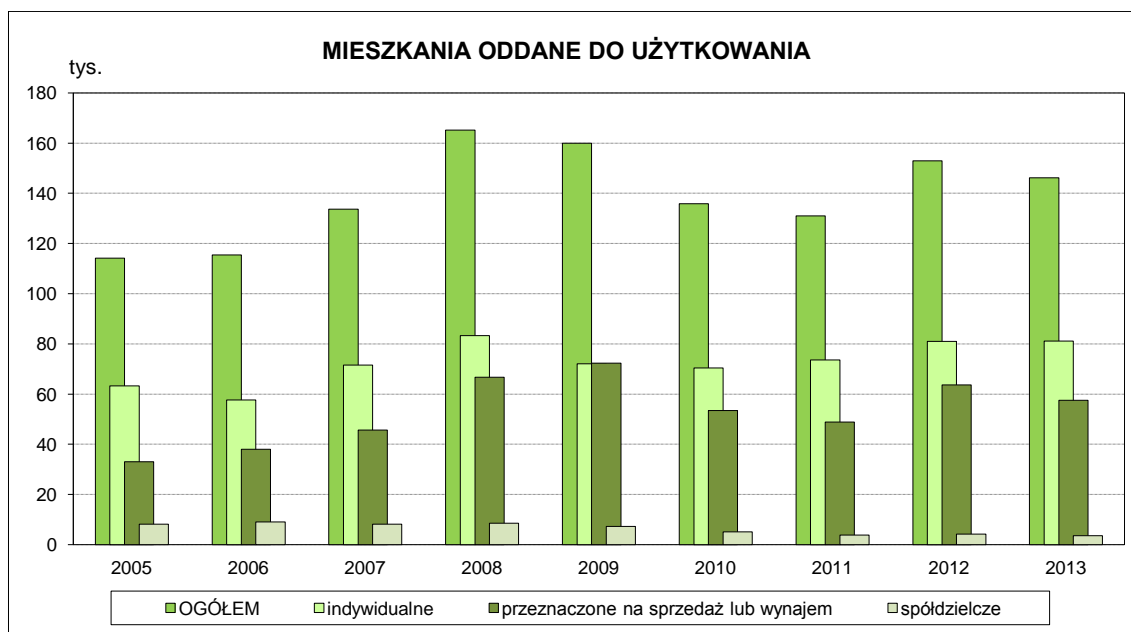

W styczniu br. ogólny klimat koniunktury w budownictwie oceniany jest mniej pesymistycznie niż przed miesiącem. Mniej niekorzystne od formułowanych w grudniu 2013 r. są prognozy dotyczące produkcji budowlano-montażowej oraz sytuacji finansowej. Odpowiednie oceny bieżące w tych obszarach są negatywne, gorsze od zgłaszanych w ubiegłym miesiącu. Poprawiły się negatywne przewidywania przedsiębiorców w zakresie portfela zamówień na rynku krajowym i zagranicznym. Zmniejszyła się skala planowanych redukcji zatrudnienia. Przedsiębiorcy przewidują spadek cen realizacji robót budowlano-montażowych, nieco wolniejszy od zapowiadanego w grudniu ub. roku.

W styczniu br., podobnie jak przed miesiącem, jako główne bariery w prowadzeniu działalności budowlanej przedsiębiorcy wskazują koszty zatrudnienia oraz konkurencję na rynku. W skali roku wzrosło m.in. znaczenie barier związanych z niejasnymi i niespójnymi przepisami prawnymi. Spadło natomiast znaczenie utrudnień związanych z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej oraz niedostatecznym popytem.

Budownictwo mieszkaniowe

W 2013 r. oddano do użytkowania mniej mieszkań niż w poprzednim roku. Utrzymał się spadek liczby mieszkań, na które wydano pozwolenia oraz liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto.

Według wstępnych danych¹¹ w 2013 r. **oddano do użytkowania** 146,1 tys. mieszkań, tj. o 4,4% mniej niż przed rokiem (w 2012 r. odnotowano wzrost o 16,8%). Wyraźny spadek wystąpił w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 9,5% do 57,5 tys. mieszkań wobec wzrostu o 30,3% rok wcześniej). Zmniejszyła się również liczba mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie spółdzielczym (z 4,2 tys. przed rokiem do 3,5 tys.), komunalnym (z 2,4 tys. do 2,3 tys.) oraz zakładowym (z 0,5 tys. do 0,4 tys.). Niewielki wzrost wystąpił w budownictwie indywidualnym (o 0,1% do 81,1 tys. mieszkań wobec wzrostu o 10,2% przed rokiem). Więcej mieszkań oddano także do użytkowania w budownictwie społecznym czynszowym (1,2 tys. wobec 1,1 tys. w 2012 r.).

W strukturze liczby mieszkań oddanych do użytkowania, po spadku przed rokiem, wzrósł udział budownictwa indywidualnego (o 2,5 p.proc. do 55,5%). Zmniejszył się natomiast udział budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem (o 2,2 p.proc. do 39,4%).

W 2013 r. efekty budownictwa mieszkaniowego w jedenastu województwach były mniejsze niż przed rokiem. Największy spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania

¹¹ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

odnotowano w województwie łódzkim (o 23,8% do 6,1 tys.), zachodniopomorskim (o 22,1% do 5,5 tys.) oraz pomorskim (o 15,8% do 11,9 tys.). Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w 2013 r. w skali roku zwiększyła się najbardziej w województwie dolnośląskim (o 11,3% do 16,7 tys.). Wzrost odnotowano również w województwie śląskim, kujawsko-pomorskim, lubuskim oraz małopolskim.

W grudniu 2013 r. **oddano do użytkowania** 16,5 tys. mieszkań, tj. o 3,4% mniej niż przed rokiem (w grudniu 2012 r. odnotowano wzrost o 3,6%). Obniżyła się liczba mieszkań oddanych w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 8,0% do 7,2 tys.). Spadek odnotowano również w budownictwie zakładowym (ze 190 do 178 mieszkań) oraz spółdzielczym (z 636 do 126). W budownictwie indywidualnym przekazano 8,4 tys. mieszkań, tj. o 2,2% więcej w skali roku. Wzrost obserwowano również w budownictwie komunalnym (ze 111 do 480 mieszkań) oraz społecznym czynszowym (z 56 do 80).

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	I - XII 2012				I - XII 2013			
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego =100	przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100	przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w m ²
Ogółem	152904	100,0	116,8	102,4	146122	100,0	95,6	104,4
Indywidualne	81050	53,0	110,2	138,9	81147	55,5	100,1	140,1
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	63586	41,6	130,3	62,2	57536	39,4	90,5	60,8
Spółdzielcze	4194	2,7	110,8	58,4	3511	2,4	83,7	57,8
Spoleczne czynszowe.....	1146	0,7	57,9	50,9	1171	0,8	102,2	48,6
Komunalne	2389	1,6	95,6	42,9	2319	1,6	97,1	42,0
Zakładowe	539	0,4	167,9	61,2	438	0,3	81,3	68,9

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w 2013 r. wyniosła 104,4 m² i była większa niż przed rokiem o 2,0 m². Wzrost przeciętnej powierzchni mieszkania odnotowano w budownictwie indywidualnym oraz zakładowym. Mieszkania przekazane do użytkowania w pozostałych formach budownictwa były mniejsze niż przed rokiem.

W 2013 r. ponownie obserwowano spadek liczby mieszkań, na które **wydano pozwolenia** (o 16,0%), przy czym w grudniu, po dwóch miesiącach spadku, notowano wzrost (o 4,6%). Niższa była także liczba **mieszkań rozpoczętych** (o 10,2%), pomimo wzrostu notowanego w drugim półroczu (w grudniu 2013 r. rozpoczęto budowę o 15,7% więcej mieszkań niż przed rokiem).

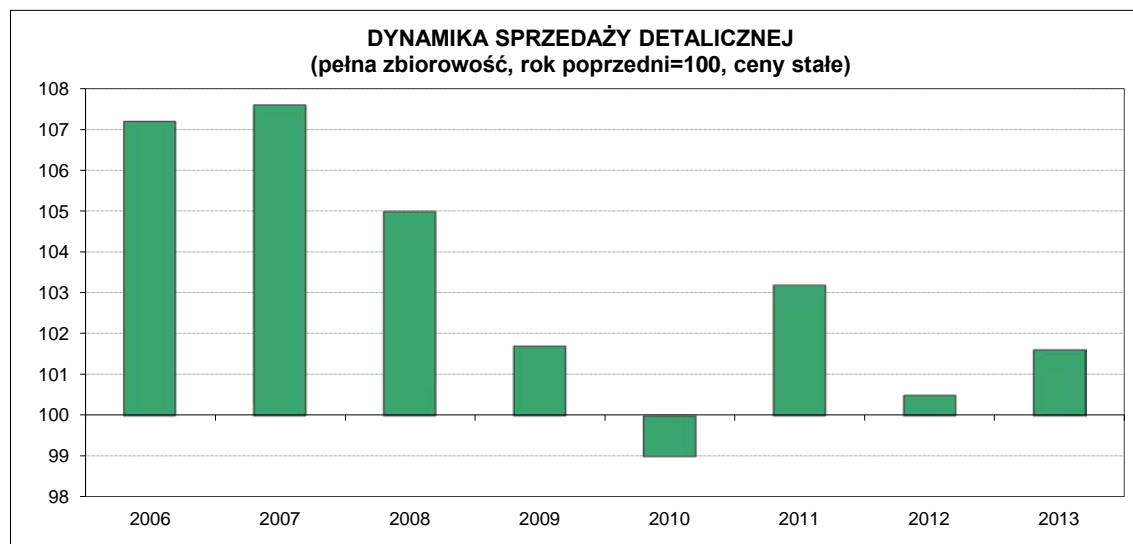
Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia i których budowę rozpoczęto kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	I-XII 2013					
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego= =100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego= =100
Ogółem	138681	100,0	84,0	127392	100,0	89,8
Indywidualne	78056	56,3	88,6	72694	57,1	91,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	56048	40,4	77,6	51324	40,3	89,4
Spółdzielcze	1067	0,8	59,0	1389	1,1	67,5
Spółeczne czynszowe	845	0,6	369,0	434	0,3	31,0
Komunalne	2455	1,8	105,2	1237	1,0	131,7
Zakładowe	210	0,1	47,2	314	0,2	100,0

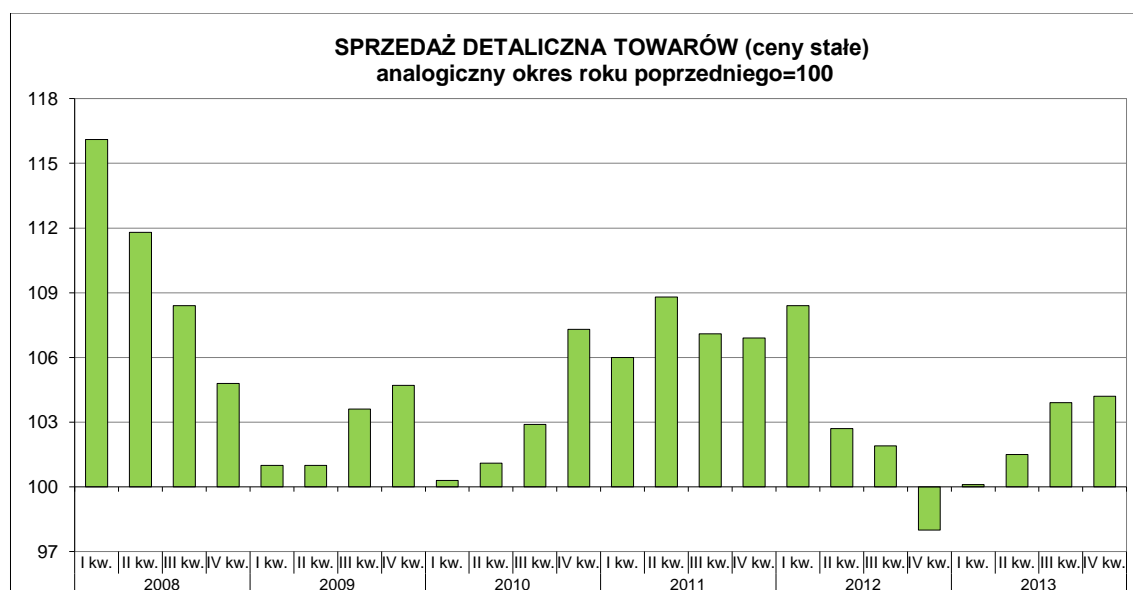
W końcu grudnia 2013 r. w **budowie** było 694,0 tys. mieszkań (o 2,6% mniej niż przed rokiem).

Rynek wewnętrzny

Według wstępnych szacunków, **sprzedaż detaliczna ogółem**¹² w 2013 r. była o 1,6% wyższa niż w roku poprzednim (kiedy obserwowano wzrost o 0,5%).

W podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób sprzedaż detaliczna rosła w tempie zbliżonym do notowanego przed rokiem (2,5% wobec 2,3% w 2012 r.). W kolejnych kwartałach 2013 r. dynamika sprzedaży poprawiała się.

¹² W cenach stałych; zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe, łącznie z przedsiębiorstwami o liczbie pracujących do 9 osób.

Spośród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem, w 2013 r. wyższy niż przeciętnie wzrost w skali roku notowano w grupie pojazdy samochodowe, motocykle, części (10,9%) oraz pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (10,7%). W niewielkim stopniu wzrosła sprzedaż w grupie o najwyższym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem, tj. żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 0,3%). Niższa niż w 2012 r. była sprzedaż w jednostkach handlujących paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi (o 3,5%).

W grudniu 2013 r. obserwowano dalsze przyspieszenie tempa wzrostu sprzedaży detalicznej do 5,9% (wobec spadku w grudniu 2012 r.). Wpłynęło na to umocnienie dynamiki m.in. w grupie pojazdy samochodowe, motocykle, części (zwiększenie sprzedaży o 28,8% wobec spadku o 13,0% w grudniu 2012 r.) oraz meble, rtv, agd (wzrost o 11,4%). Zwiększyła się w skali roku sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych – o 1,1% (wobec wzrostu w listopadzie 2013 r. o 3,0% oraz spadku o 3,6% w grudniu 2012 r.). Utrzymał się obserwowany od lutego 2013 r. spadek w skali roku sprzedaży paliw stałych, ciekłych i gazowych (który wyniósł 3,1%).

Dynamika sprzedaży detalicznej kształtowała się następująco:

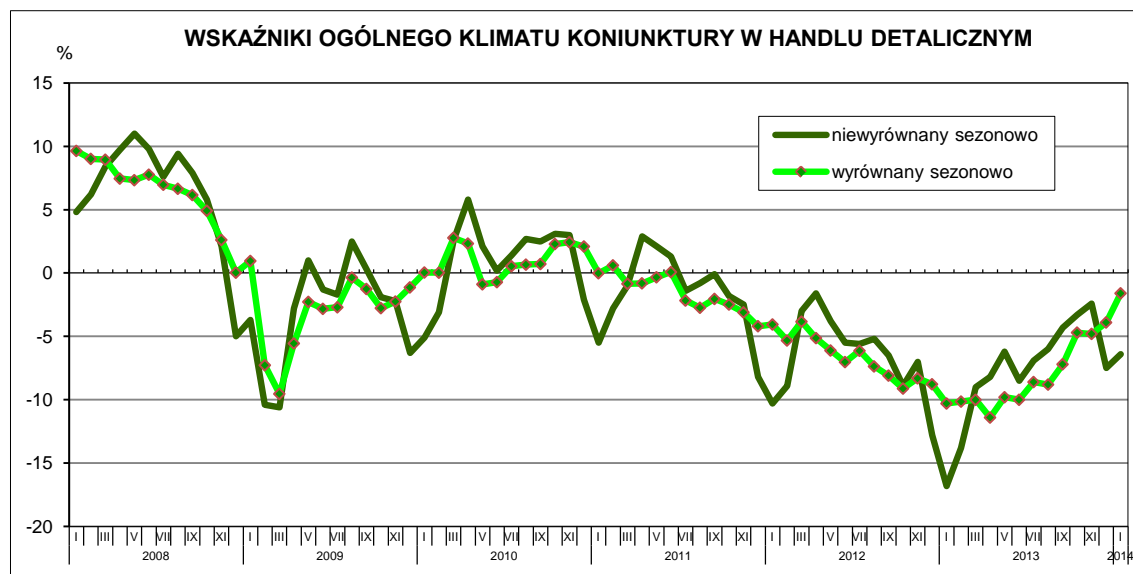
Wyszczególnienie	2012						2013						2012	
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-XII	XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-XII	XII	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100												struktura w %	
Ogółem^a	108,4	102,7	101,9	98,0	102,3	96,4	100,0	101,5	103,9	104,2	102,5	105,9	100,0	100,0
tym:														
Pojazdy samochodowe, motocykle, części ..	123,8	105,3	99,2	92,2	104,1	87,0	100,1	108,2	113,2	122,5	110,9	128,8	9,3	8,6
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	105,7	99,3	100,2	96,6	100,1	94,7	95,3	95,3	99,1	96,6	96,5	96,9	18,6	20,2
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe.....	104,9	100,6	98,5	97,0	100,1	96,4	100,9	99,2	101,2	99,7	100,3	101,1	25,4	25,3
Pozostała sprzedaż detaliczna														
w niewyspecjalizowanych sklepach.....	115,3	111,5	112,6	111,3	112,6	109,7	113,0	108,3	110,9	110,6	110,7	108,1	10,5	9,8
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt														
ortopedyczny	105,3	108,6	102,8	101,0	104,2	100,8	109,5	109,2	108,8	106,7	108,5	106,0	5,1	4,8
Włókno, odzież, obuwie	111,3	103,4	118,1	103,1	108,4	105,0	104,2	117,4	112,0	116,3	112,9	113,5	5,1	4,8
Meble, rtv, agd	119,3	121,5	116,6	109,6	116,1	105,7	101,0	109,3	104,6	108,3	106,0	111,4	7,7	7,5
Prasa, książki, pozostała sprzedaż														
w wyspecjalizowanych sklepach	94,9	89,1	80,7	79,7	85,3	81,4	92,3	97,2	105,5	103,7	99,9	104,3	4,6	4,7
Pozostałe.....	104,0	98,7	100,6	96,1	99,5	92,0	91,9	94,9	100,0	98,1	96,5	104,1	13,0	13,7

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa¹³ w przedsiębiorstwach handlowych w 2013 r. wzrosła w skali roku o 3,5%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych zwiększyła się o 1,3% (wobec wzrostu odpowiednio o 3,0% i 6,4% w roku poprzednim). Wysoki wzrost obserwowano m.in. w grupie kosmetyki i wyroby farmaceutyczne (o 16,4% wobec spadku o 3,0% w 2012 r.); obniżenie sprzedaży notowano natomiast m.in. w grupie o największym

¹³ W cenach bieżących, w przedsiębiorstwach handlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

udziale w sprzedaży hurtowej, tj. półprodukty i odpady pochodzenia rolniczego oraz złom – o 3,9% (wobec wzrostu w 2012 r. o 9,6%). W grudniu 2013 r. sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych zwiększyła się o 10,3%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych – o 7,2%.

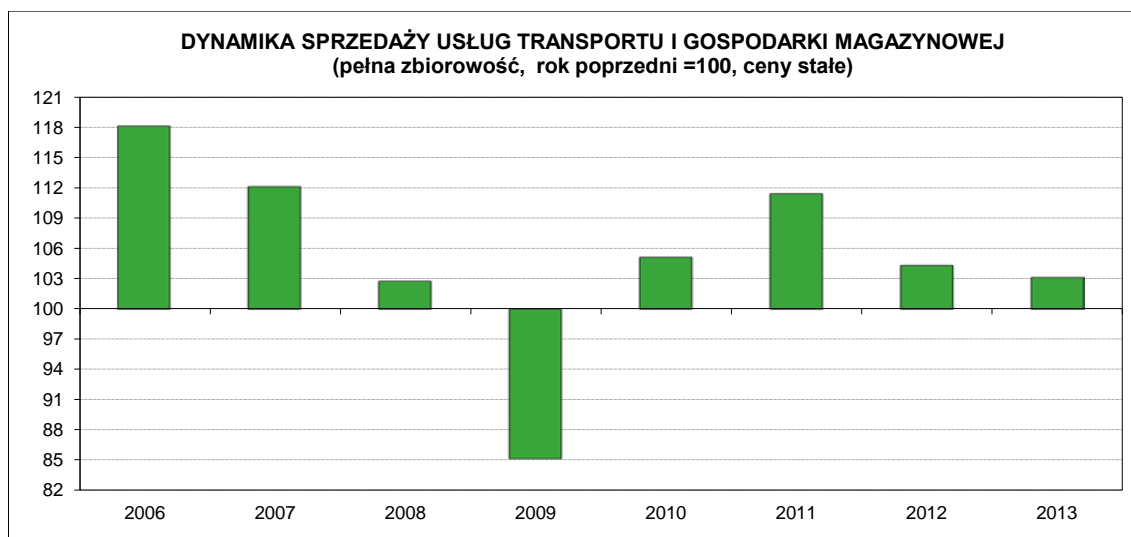

W styczniu br. **ogólny klimat koniunktury** w handlu detalicznym jest oceniany mniej pesymistycznie niż przed miesiącem. Mniej niekorzystnie oceniają koniunkturę przedsiębiorstwa małe. Utrzymują się negatywne oceny koniunktury formułowane przez przedsiębiorstwa mikro oraz pozytywne wskazania jednostek dużych; nieco pogarszają się pesymistyczne oceny podmiotów średnich. Nieznacznie pozytywnie oceniają koniunkturę jednostki z branży włókno, odzież, obuwiu (wobec niekorzystnych wskazań przed miesiącem). Poprawiły się negatywne wskazania przedsiębiorstw z branży pojazdy samochodowe. Utrzymują się natomiast pesymistyczne oceny koniunktury w branży żywność, a pogarszają się w branży artykuły gospodarstwa domowego ogółem. Przedsiębiorstwa ogółem sygnalizują poprawę niekorzystnej bieżącej sytuacji gospodarczej, sprzedaży oraz sytuacji finansowej, przy pogorszeniu negatywnych przewidywań w tym zakresie. Bardziej pesymistyczne niż w grudniu 2013 r. są przewidywania dotyczące popytu na towary. Skala możliwych redukcji zatrudnienia może być nieznacznie mniejsza niż przed miesiącem. Przedsiębiorcy przewidują nieco szybszy niż prognozowano w grudniu 2013 r. wzrost cen towarów.

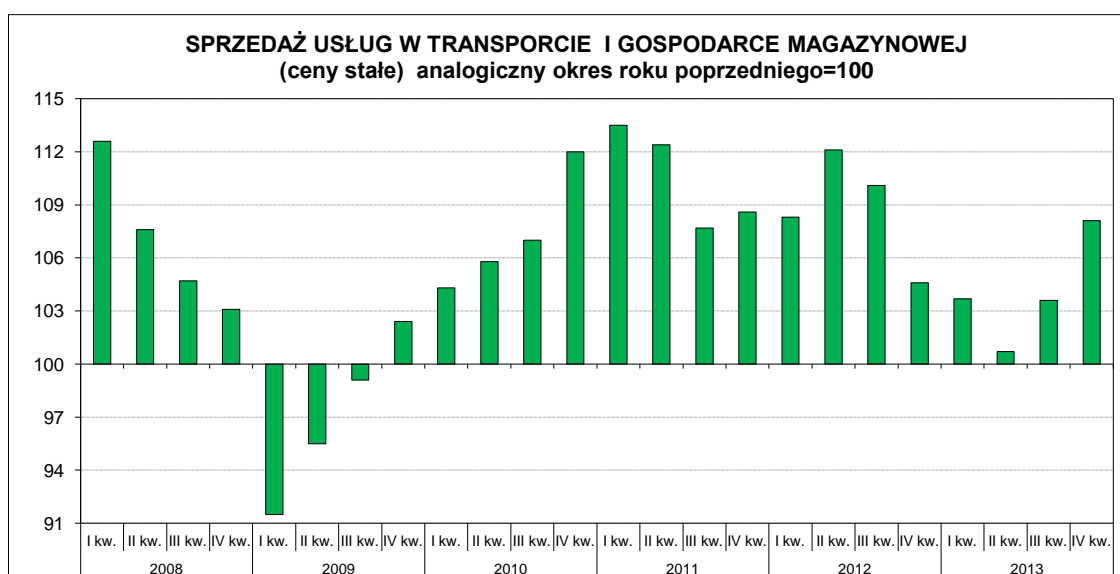
Wśród barier ograniczających działalność przedsiębiorstw w styczniu br. nadal najbardziej uciążliwe pozostają: konkurencja na rynku, koszty zatrudnienia, wysokie obciążenia na rzecz budżetu oraz niedostateczny popyt. W ujęciu rocznym najbardziej wzrosło znaczenie bariery związanej z niejasnymi i niespójnymi przepisami prawnymi, a obniżyło się – dotyczącej niepewności ogólnej sytuacji gospodarczej.

Transport

Szacuje się, że w 2013 r. **sprzedaż usług**¹⁴ w jednostkach transportu ogółem¹⁵ zwiększyła się o ponad 3% w stosunku do roku poprzedniego (w 2012 r. notowano wzrost o 4,3%).

W jednostkach transportu o liczbie pracujących powyżej 9 osób sprzedaż w cenach stałych w 2013 r. była o 4,8% wyższa niż przed rokiem (w 2012 r. notowano wzrost o 6,4%). W IV kwartale 2013 r. tempo wzrostu sprzedaży usług było znacznie szybsze niż w poprzednich okresach i wyniosło 8,1%. Sprzedaż usług transportowych zrealizowana w grudniu 2013 r. była o 13,2% wyższa niż przed rokiem.

¹⁴ Obejmująca wpływy za przewozy ładunków, pasażerów, bagażu i poczty, przeładunki, spedycję, składowanie i magazynowanie ładunków oraz inne usługi związane z obsługą transportu.

¹⁵ W cenach stałych; łącznie z przedsiębiorstwami transportowymi o liczbie pracujących do 9 osób.

W 2013 r. spośród grup o największym udziale w transporcie ogółem, wzrost sprzedaży usług obserwowano w magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport (7,0%) oraz w transporcie samochodowym (3,8%). Spadek sprzedaży, w skali podobnej do obserwowanej w 2012 r., notowano w transporcie kolejowym (o 4,7%).

Przewozy ładunków ogółem (w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w 2013 r. wyniosły 462,5 mln ton, tj. o 0,4% więcej niż w 2012 r. Wzrost przewozów obserwowano w transporcie kolejowym, samochodowym i wodnym śródlądowym; natomiast spadek – w transporcie morskim i rurociągowym. W grudniu 2013 r. przewieziono 37,7 mln ton ładunków, tj. o 7,9% więcej niż odpowiednio przed rokiem.

Transportem kolejowym w 2013 r. przewieziono 232,6 mln ton ładunków (o 0,8% więcej niż przed rokiem). W komunikacji międzynarodowej przewozy ładunków wzrosły o ok. 6% (w tym notowano wzrost przewozów ładunków eksportowanych o ok. 16% oraz tranzytowych – o ok. 5%; natomiast przewozy ładunków importowanych zmniejszyły się o ok. 2%). Niższe niż w 2012 r. były przewozy w komunikacji wewnętrznej – o ok. 1%. W grudniu 2013 r. transportem kolejowym przewieziono 19,6 mln ton ładunków (wzrost o 9,3% w skali roku). Średniodobowe przewozy ładunków w grudniu 2013 r. były o 8,0% mniejsze niż przed miesiącem.

Transportem samochodowym zarobkowym w 2013 r. przewieziono 167,8 mln ton ładunków, tj. o 0,6% więcej niż w roku poprzednim. W grudniu 2013 r. przewieziono 13,0 mln ton ładunków (wzrost o 7,7% w skali roku). Potencjał przewozowy transportu samochodowego zarobkowego zwiększył się o 5,7% w stosunku do grudnia 2012 r.

Transportem rurociągowym w 2013 r. przetłoczono 50,7 mln ton ropy i produktów naftowych (o 4,3% mniej niż w 2012 r.), w tym w grudniu – 4,4 mln ton (o 0,1% mniej niż w analogicznym miesiącu 2012 r.).

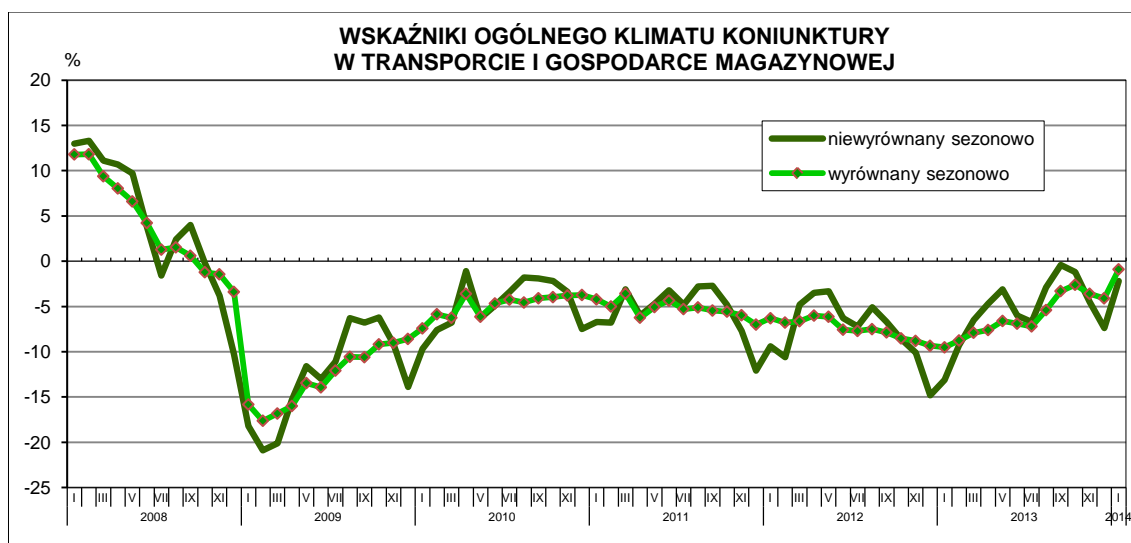
Przewozy ładunków **transportem morskim** w 2013 r. wyniosły 6,5 mln ton, tj. o 12,0% mniej niż w roku poprzednim (w grudniu 2013 r. – 0,5 mln ton, tj. spadek o 2,2%).

W **portach morskich** w 2013 r. przeładowano 64,1 mln ton ładunków, tj. o 9,0% więcej niż rok wcześniej. Wpłynął na to wzrost w skali roku przeładunków kontenerów (o 21,0%), przeładunków w grupie ładunków masowych suchych (o 10,7%), przeładunków w grupie ładunków masowych ciekłych (o 3,1%) oraz ładunków tocznych (o 2,2%). Obniżyły się natomiast przeładunki pozostałych ładunków drobnicowych (o 4,0%). W grudniu 2013 r. w portach morskich przeładowano 5,2 mln ton ładunków (wzrost o 5,4% w skali roku).

W 2013 r. w porównaniu z poprzednim rokiem wzrosły przeładunki w portach: Gdynia (o 14,2% do 15,1 mln ton), Gdańsk (o 11,4% do 27,2 mln ton), Świnoujście (o 6,5% do 12,0 mln ton) oraz Szczecin (o 3,5% do 7,9 mln ton). Spadek odnotowano natomiast w Policach (o 14,8% do 1,5 mln ton).

Środkami komunikacji publicznej w 2013 r. przewieziono 695,9 mln pasażerów, tj. o 10,6% mniej niż rok wcześniej, co było związane ze zmniejszeniem przewozów w transporcie samochodowym (o 16,2% do 416,9 mln osób) oraz w transporcie

kolejowym (o 1,2% do 269,8 mln osób). Wzrosła natomiast wielkość przewozów w transporcie lotniczym (o 17,0% do 8,4 mln osób).

W styczniu br. **ogólny klimat koniunktury** w sekcji transport i gospodarka magazynowa jest oceniany mniej negatywnie niż w dwóch poprzednich miesiącach. Poprawiły się pesymistyczne prognozy popytu, sprzedaży i sytuacji finansowej, ale oceny bieżące w tym zakresie są nieco gorsze niż notowane w grudniu ub. roku. W najbliższych miesiącach spodziewane jest mniejsze niż planowano przed miesiącem ograniczenie zatrudnienia i niewielki spadek cen usług transportowych.

Łączność

Szacuje się, że w 2013 r. **sprzedaż usług łączności ogółem**¹⁶, obejmująca wpływy za usługi pocztowe i kurierskie oraz telekomunikacyjne, była wyższa niż przed rokiem o ponad 2% (w 2012 r. notowano wzrost o 3,0%).

W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób sprzedaż usług w 2013 r. zwiększyła się o 2,4%, przy czym wzrost obserwowano w telekomunikacji, natomiast spadek w działalności pocztowej i kurierskiej.

W końcu grudnia 2013 r. liczba abonentów i użytkowników (usługi z przedpłatą) **telefonii ruchomej (komórkowej)** wyniosła 56,5 mln (w tym ok. 54% to użytkownicy) i była o 4,1% większa niż w końcu grudnia 2012 r. Na 100 mieszkańców przypadało 146,8 abonentów i użytkowników wobec 140,9 przed rokiem. W 2013 r. przybyło ponad 2 mln abonentów i użytkowników (wobec ponad 3 mln przed rokiem).

Utrzymał się spadek liczby **telefonicznych łączy głównych**¹⁷, zapoczątkowany w 2005 r. Na koniec grudnia 2013 r. ich liczba w sieci publicznej telefonii przewodowej wyniosła ok. 5,8 mln i była ok. 6% niższa niż przed rokiem. Na 100 mieszkańców przypadało 15,2 łączy (w końcu poprzedniego roku – 16,0). Liczba łączy w dostęпах **ISDN**¹⁸ w końcu grudnia 2013 r. wyniosła 1,0 mln (w tym ok. 93% – w miastach) i była ponad 1% mniejsza niż w końcu 2012 r.

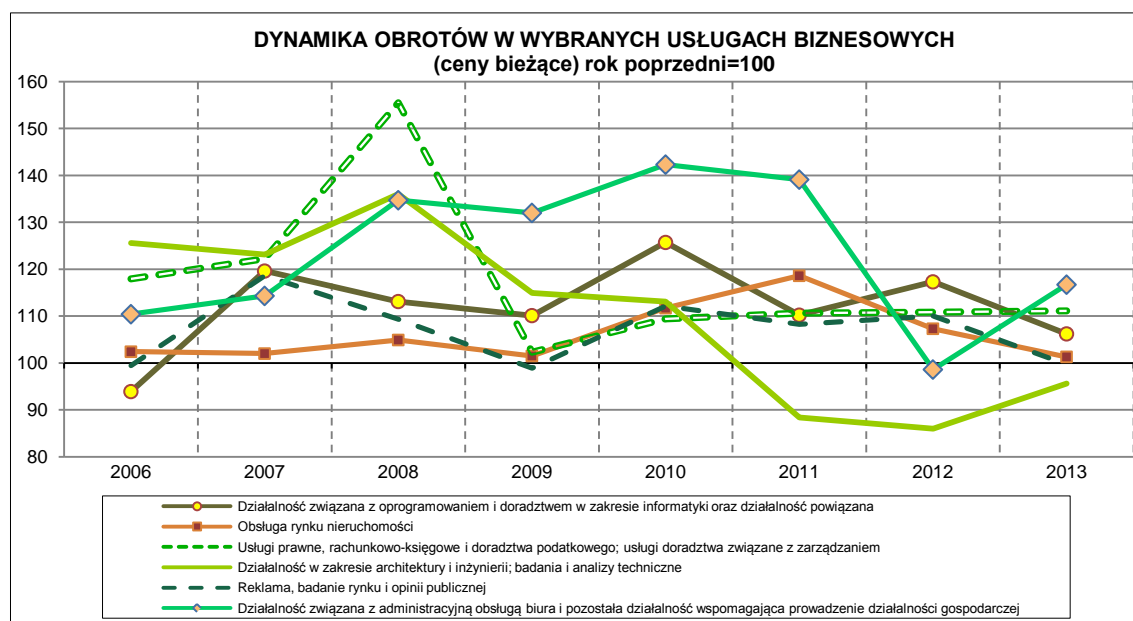
¹⁶ W cenach stałych; łącznie z jednostkami łączności o liczbie pracujących do 9 osób.

¹⁷ Standardowe łączy główne (abonenci telefonii przewodowej) powiększone o liczbę łączy w dostęпах ISDN.

¹⁸ ISDN – telefoniczna sieć cyfrowa z integracją usług, umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci do transferu głosu, obrazu, faksów, danych.

Usługi biznesowe

W 2013 r. obserwowano wzrost obrotów¹⁹ w większości badanych grupowań z obszaru **usług biznesowych**²⁰.

Wysokie zwiększenie obrotów w skali roku w 2013 r. notowano w działalności związanej z administracyjną obsługą biura i pozostałą działalnością wspomagającą prowadzenie działalności gospodarczej – o 16,7% (po spadku przed rokiem o 1,4%). Znacząco, chociaż wolniej niż w 2012 r., wzrosły również obroty m.in. w podmiotach prowadzących działalność związaną z zatrudnieniem (wzrost o 13,8%) oraz w zakresie usług prawnych, rachunkowo-księgowych i doradztwa podatkowego; usług doradztwa związanych z zarządzaniem (o 11,1%). Po wysokich wzrostach przed rokiem, w mniejszym stopniu zwiększyły się obroty m.in. w działalności związanej z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalności powiązanej (o 6,2%), w działalności detektywistycznej i ochroniarskiej (wzrost o 4,4%) oraz działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości (o 1,3%).

Podobnie jak w 2012 r., spadek obrotów obserwowano w działalności w zakresie architektury i inżynierii, badań i analiz technicznych (o 4,4 %). Po znaczącym wzroście w 2012 r., obniżyły się także obroty w działalności usługowej w zakresie usług reklamowych, badania rynku i opinii publicznej (o 0,3 %).

¹⁹ W cenach bieżących, w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

²⁰ Usługi biznesowe to usługi związane z obsługą działalności gospodarczej. Badaniem objęto wybrane grupowania Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007: z sekcji Informacja i komunikacja działły: działalność wydawnicza, działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana, działalność usługowa w zakresie informacji; sekcję Obsługa rynku nieruchomości; z sekcji Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna: dział działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa i doradztwo podatkowe, grupę doradztwo związane z zarządzaniem oraz działły: działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne; reklama, badanie rynku i opinii publicznej; pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; z sekcji Administracja i działalność wspierająca działły: działalność związana z zatrudnieniem; działalność detektywistyczna i ochroniarska, grupę sprzątanie obiektów oraz dział działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej.

Bilans płatniczy

Według wstępnych danych, **saldo rachunku bieżącego bilansu płatniczego**²¹ w listopadzie 2013 r. wyniosło minus 984 mln EUR i w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego wzrosło o 331 mln EUR. Było to głównie wynikiem poprawy **salda obrotów towarowych**, które w listopadzie 2013 r. ukształtowało się na dodatnim poziomie 7 mln EUR (wobec minus 259 mln EUR rok wcześniej). Eksport zwiększył się o 1,2% do 13594 mln EUR, a import obniżył się o 0,8% do 13587 mln EUR. **Saldo usług** wyniosło 343 mln EUR (wobec 334 mln EUR rok wcześniej), a na jego wartość wpłynęły: dodatnie saldo usług transportowych (293 mln EUR) i podróży zagranicznych (112 mln EUR) oraz ujemne saldo pozostałych usług (62 mln EUR). Przychody z tytułu eksportu usług ukształtowały się na poziomie 2638 mln EUR (wzrost o 3,7%), a rozchody z tytułu importu usług wyniosły 2295 mln EUR (wzrost o 3,8%). Ujemne **saldo dochodów** wyniosło w listopadzie 2013 r. 1394 mln EUR i nieznacznie pogłębiło się w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego (o 6 mln EUR). Na wysokość salda dochodów w znacznym stopniu wpłynęło saldo dochodów z inwestycji (minus 1587 mln EUR). Dochody uzyskane przez bezpośrednich inwestorów zagranicznych z tytułu ich zaangażowania kapitałowego w polskich podmiotach ukształtowały się na poziomie 964 mln EUR. **Saldo transferów bieżących** w listopadzie 2013 r. było dodatnie i wyniosło 60 mln EUR (wobec minus 2 mln EUR przed rokiem), przy czym wartość przychodów zwiększyła się o 29 mln EUR do 351 mln EUR, a wartość rozchodów zmniejszyła się o 33 mln EUR do 291 mln EUR.

Rachunek kapitałowy zamknął się dodatnim saldem w wysokości 229 mln EUR (wobec 925 mln EUR w listopadzie 2012 r.), a kwoty przychodów i rozchodów ukształtowały się odpowiednio na poziomie 265 mln EUR oraz 36 mln EUR (wobec 964 mln EUR oraz 39 mln EUR rok wcześniej).

Saldo rachunku finansowego bilansu płatniczego w listopadzie 2013 r. wyniosło 2642 mln EUR (wobec 1987 mln EUR w analogicznym okresie roku poprzedniego). **Saldo inwestycji zagranicznych w Polsce** ukształtowało się na poziomie 1226 mln EUR, przy czym wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych była ujemna i wyniosła 291 mln EUR. **Polskie inwestycje za granicą** wyniosły 1397 mln EUR, w tym polskie inwestycje bezpośrednie za granicą ukształtowały się na poziomie 103 mln EUR. Na wielkość salda rachunku finansowego wpływały również **inwestycje portfelowe**: aktywa w wysokości 848 mln EUR, pasywa w kwocie 327 mln EUR oraz **pozostałe inwestycje**, gdzie aktywa wyniosły 446 mln EUR, a pasywa 1190 mln EUR. Saldo pochodnych instrumentów finansowych ukształtowało się na poziomie 19 mln EUR.

²¹ Opracowano na podstawie danych NBP.

Wartość **oficjalnych aktywów rezerwowych** w listopadzie 2013 r. zmniejszyła się o 1791 mln EUR,²² a ich stan na koniec listopada ub. roku wyniósł 78623 mln EUR.

Bilans płatniczy kształtował się następująco:

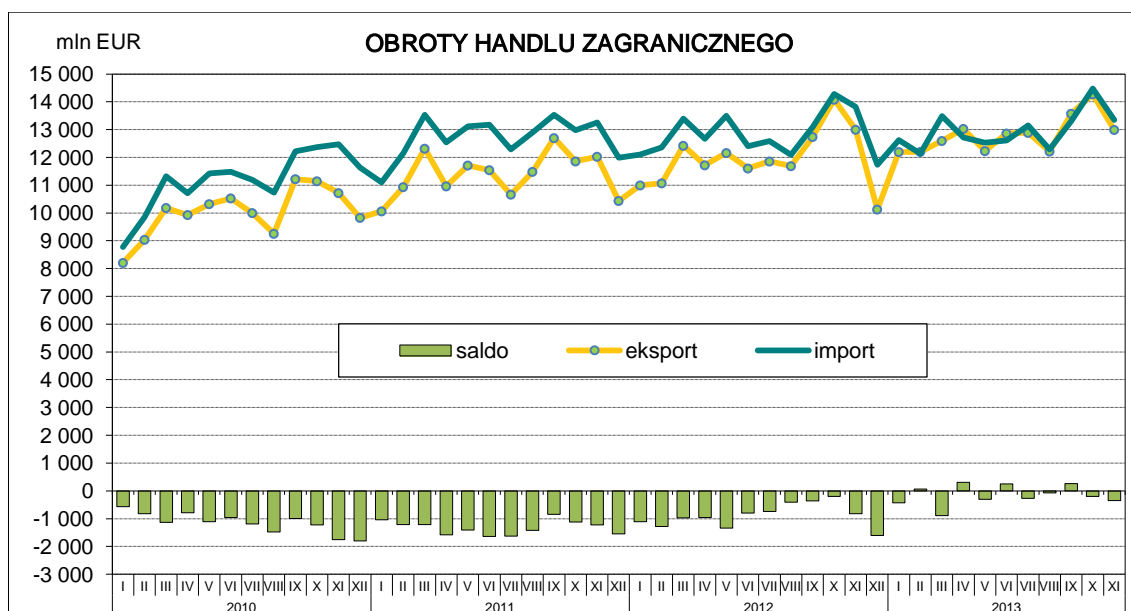
Wyszczególnienie	XI 2012	XI 2013	XII 2012– XI 2013 ^a
	w mln EUR		
A. RACHUNEK BIEŻĄCY	-1315	-984	-6795
Saldo obrotów towarowych	-259	7	999
Eksport.....	13434	13594	153957
Import.....	13693	13587	152958
Saldo usług	334	343	5060
Przychody	2545	2638	30312
Rozchody	2211	2295	25252
Saldo dochodów	-1388	-1394	-17362
Przychody	547	447	5707
Rozchody.....	1935	1841	23069
Saldo transferów bieżących	-2	60	4508
Przychody	322	351	9642
Rozchody.....	324	291	5134
B. RACHUNEK KAPITAŁOWY	925	229	8597
Przychody	964	265	9036
Rozchody.....	39	36	439
C. RACHUNEK FINANSOWY	1987	2642	4589
Polskie inwestycje bezpośrednie za granicą	-1012	103	2131
Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce	1731	-291	-1481
Inwestycje portfelowe – aktywa	19	848	-1392
Udziałowe papiery wartościowe	-51	900	-301
Dłużne papiery wartościowe.....	70	-52	-1091
Inwestycje portfelowe – pasywa	1806	327	616
Udziałowe papiery wartościowe	0	-454	1088
Dłużne papiery wartościowe.....	1806	781	-472
Pozostałe inwestycje – aktywa	-613	446	195
NBP	0	0	0
Sektor rządowy	-5	3	-250
Monetarne Instytucje Finansowe.....	-653	370	1096
Pozostałe sektory.....	45	73	-651
Pozostałe inwestycje – pasywa	37	1190	3886
NBP	51	1949	1687
Sektor rządowy	-16	-50	2217
Monetarne Instytucje Finansowe.....	-53	-385	1455
Pozostałe sektory.....	55	-324	-1473
Pochodne instrumenty finansowe	19	19	634
D. SALDO BŁĘDÓW I OPUSZCZEŃ	-327	-96	-3733
Razem A-D	1270	1791	2658
E. OFICJALNE AKTYWA REZERWOWE	-1270	-1791	-2658

^a Dane skumulowane są prezentowane krocząco w ujęciu 12 miesięcy.

²² Po uwzględnieniu różnic kursowych i zmian wyceny wartość aktywów rezerwowych wzrosła o 1531 mln EUR.

Handel zagraniczny

W okresie jedenastu miesięcy 2013 r. dynamika obrotów towarowych handlu zagranicznego wyrażonych w złotych była słabsza niż rok wcześniej. W wyniku wzrostu eksportu i niewielkiego spadku importu, wyraźnie poprawiło się ujemne saldo wymiany ogółem. Wzrósł eksport do wszystkich grup krajów, w tym znacznie do krajów rozwijających się. Po stronie importu odnotowano głęboki spadek wartości dostaw z krajów Europy Środkowo-Wschodniej i niewielki – z krajów UE. Korzystnie kształtowały się relacje cenowe wymiany ogółem. W cenach stałych w okresie styczeń–październik 2013 r. zarówno eksport, jak i import były wyższe niż przed rokiem.

Eksport w cenach bieżących (liczony w złotych) był wyższy niż w okresie styczeń–listopad 2012 r. o 5,0% i wyniósł 589,5 mld zł, natomiast import zmniejszył się o 0,6% do 596,3 mld zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 6,8 mld zł (wobec minus 38,1 mld zł rok wcześniej). Obroty wyrażone w euro zwiększyły się po stronie eksportu o 5,8% do 141,0 mld EUR, a po stronie importu o 0,3% do 142,7 mld EUR. Ujemne saldo wyniosło 1,7 mld EUR (po jedenastu miesiącach 2012 r. minus 9,0 mld EUR). Eksport w dolarach USA wyniósł 187,3 mld USD, a import – 189,5 mld USD, tj. odpowiednio o 9,1% i o 3,3% więcej. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 2,2 mld USD (wobec minus 11,8 mld USD rok wcześniej).

Eksport w cenach stałych w okresie styczeń–październik 2013 r. był wyższy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego o 4,7%, a import – o 1,0%. W obrotach z krajami UE wolumen eksportu zwiększył się o 2,8%, z krajami Europy Środkowo-Wschodniej o 8,4%, a z krajami rozwijającymi się wzrósł o 11,5%. Po stronie importu wzrósł wolumen towarów sprowadzanych z krajów rozwijających się – o 9,0%, a zmniejszył się z krajów UE – o 1,2% oraz z krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 4,5%.

Ceny transakcyjne (liczone w złotych) towarów eksportowanych w porównaniu z okresem styczeń–październik 2012 r. były wyższe o 0,7%, a towarów importowanych – niższe o 1,4%. **Wskaźnik terms of trade** ogółem kształtował się na poziomie 102,1 (wobec 98,0 w okresie dziesięciu miesięcy 2012 r.).

W obrotach towarowych z krajami UE wskaźnik terms of trade wyniósł 99,3 (wobec 100,2 rok wcześniej). Ceny towarów eksportowanych wzrosły o 0,2%, a towarów importowanych – o 0,9%.

W wymianie handlowej z krajami Europy Środkowo-Wschodniej wskaźnik terms of trade kształtował się na poziomie 109,2 (wobec 91,4 w okresie styczeń–październik 2012 r.), co spowodowane było dużym spadkiem cen towarów importowanych – o 8,3%, przy niewielkim wzroście cen towarów eksportowanych – o 0,1%.

W obrotach z krajami rozwijającymi się wskaźnik terms of trade wyniósł 108,2 (wobec 93,7 rok wcześniej), na co wpłynął wzrost cen towarów eksportowanych (o 4,1%), przy spadku cen towarów importowanych (o 3,8%).

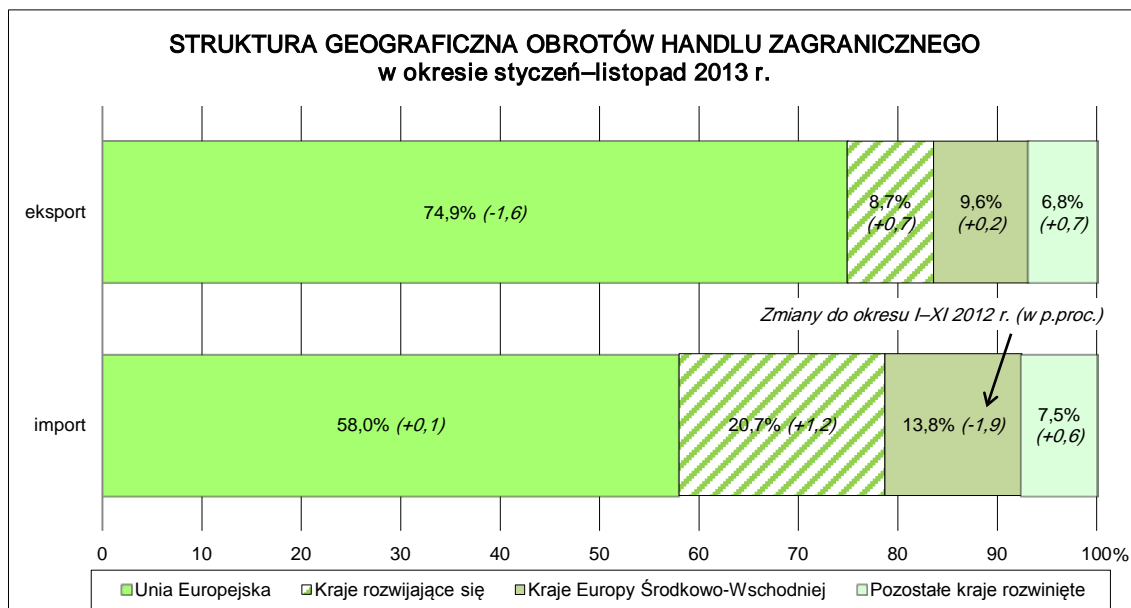
Obroty handlu zagranicznego kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-XI 2013						I-XI 2012	I-XI 2013
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I-XI 2012=100				
				zł	EUR	USD		
EKSPORT	589513,0	141049,3	187312,6	105,0	105,8	109,1	100,0	100,0
Kraje rozwinięte.....	481536,3	115224,4	153098,6	103,8	104,6	107,9	82,6	81,7
w tym Unia Europejska	441546,3	105653,3	140418,8	102,7	103,6	106,9	76,5	74,9
w tym strefa euro	298135,4	71341,5	94818,4	101,8	102,6	105,9	52,2	50,6
Kraje rozwijające się.....	51601,9	12347,6	16365,8	114,7	115,5	118,8	8,0	8,7
Kraje Europy Śr.-Wsch.....	56374,8	13477,3	17848,2	107,3	107,9	110,9	9,4	9,6
IMPORT^a	596259,3	142681,5	189467,8	99,4	100,3	103,3	100,0	100,0
Kraje rozwinięte.....	390531,6	93444,9	12165,5	100,5	101,4	104,5	64,8	65,5
w tym Unia Europejska	345705,1	82714,6	109935,3	99,6	100,4	103,6	57,9	58,0
w tym strefa euro	269169,0	64401,7	85599,2	99,0	99,8	103,0	45,3	45,1
Kraje rozwijające się.....	123484,1	29549,8	39233,8	105,4	106,2	109,5	19,5	20,7
Kraje Europy Śr.-Wsch.....	82243,6	19686,8	26068,5	87,4	88,2	90,3	15,7	13,8
SALDO	-6746,3	-1632,2	-2155,2	x	x	x	x	x
Kraje rozwinięte.....	91004,7	21779,5	28933,1	x	x	x	x	x
w tym Unia Europejska	95841,2	22938,7	30483,5	x	x	x	x	x
w tym strefa euro	28966,4	6939,8	9219,2	x	x	x	x	x
Kraje rozwijające się.....	-71882,2	-17202,2	-22868,0	x	x	x	x	x
Kraje Europy Śr.-Wsch.....	-25868,8	-6209,5	-8220,3	x	x	x	x	x

^a Dane dot. importu w podziale na grupy krajów prezentowane są **wg kraju pochodzenia**. Dane dot. importu **wg kraju wysyłki** dostępne są w Informacji bieżącej o wynikach wstępnych *Obroty handlu zagranicznego ogółem i wg krajów I-XI 2013 r.* na stronie internetowej GUS: http://www.stat.gov.pl/gus/5840_obroty_handlu_zagr_PLK_HTML.htm

U w a g a: Dane o strukturze i dynamice dla obrotów Polski z krajami rozwiniętymi, w tym UE oraz krajami Europy Środkowo-Wschodniej podano w warunkach porównywalnych, tj. uwzględniono wartość obrotów handlu zagranicznego Chorwacji, która przystąpiła do Unii Europejskiej w dniu 1.07.2013 r., a wcześniej była zaliczana do krajów Europy Środkowo-Wschodniej.

W okresie styczeń–listopad 2013 r. w **strukturze geograficznej** obrotów towarowych zwiększył się udział krajów rozwijających się i krajów Europy Środkowo-Wschodniej, przy spadku znaczenia krajów rozwiniętych (w tym krajów UE). W imporcie odnotowano wzrost udziału krajów rozwiniętych (w tym krajów UE) i krajów rozwijających się. Zmniejszył się natomiast udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej.

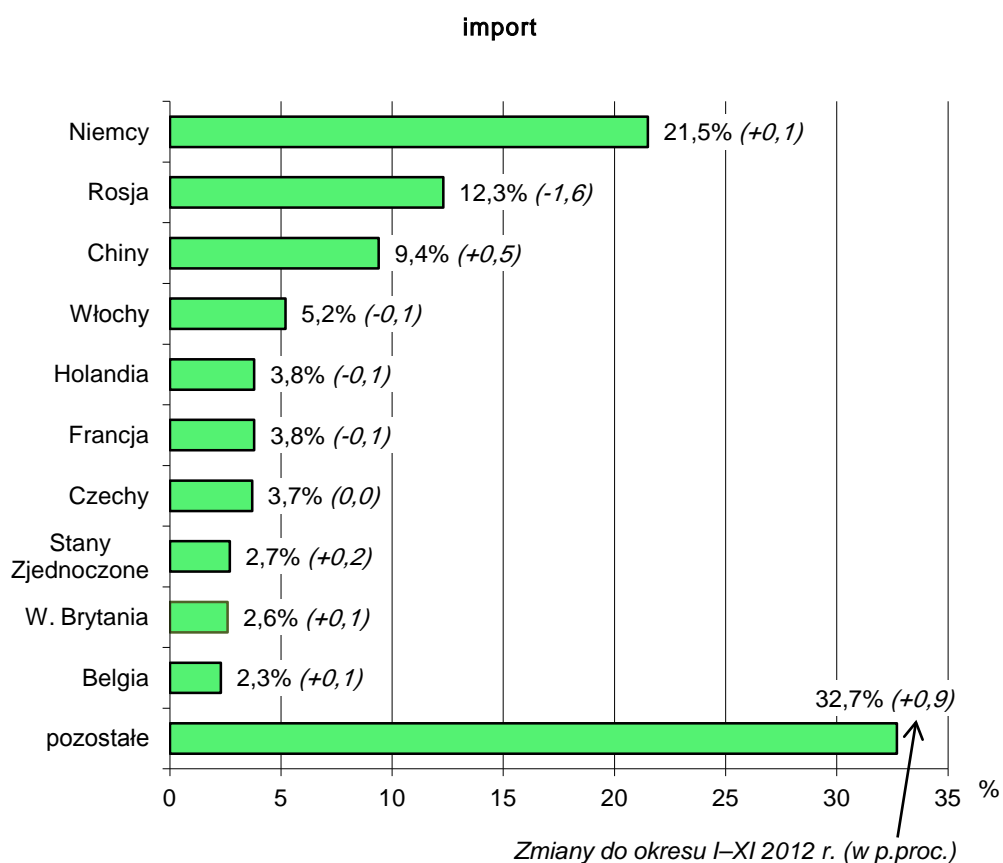
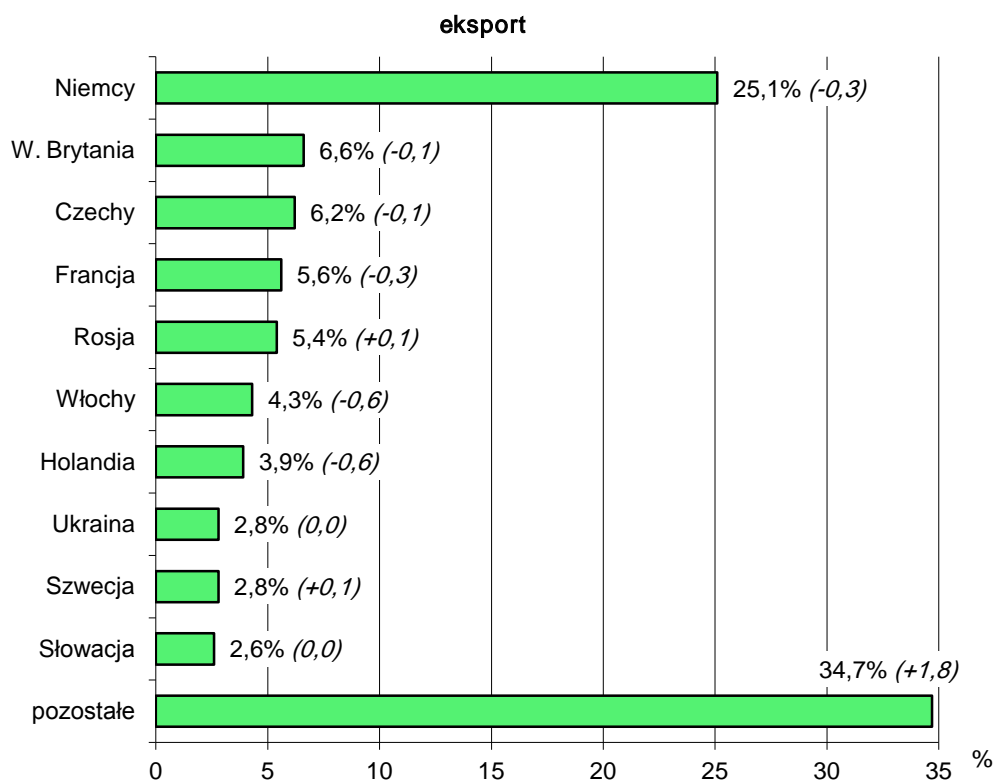

W obrotach z krajami **Unii Europejskiej** wartość eksportu w okresie jedenastu miesięcy 2013 r. wyniosła 441,5 mld zł, tj. o 2,7% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, natomiast importu – 345,7 mld zł, tj. odpowiednio o 0,4% mniej. Dodatkowo saldo wymiany wzrosło z 82,6 mld zł do 95,8 mld zł. Obroty wyrażone w euro zwiększyły się po stronie eksportu o 3,6% do 105,7 mld EUR, a po stronie importu – o 0,4% do 82,7 mld EUR. Dodatkowo saldo poprawiło się z 19,6 mld EUR przed rokiem do 23,0 mld EUR. Eksport w dolarach USA był wyższy niż w okresie jedenastu miesięcy 2012 r. o 6,9%, a import – większy o 3,6%. Saldo wyrażone w tej walucie wyniosło 30,5 mld USD (wobec 25,2 mld USD rok wcześniej). Eksport do krajów Unii Europejskiej stanowił 74,9% wartości eksportu ogółem, a import z tych krajów – 58,0% wartości importu ogółem (wobec odpowiednio 76,5% i 57,9% w okresie jedenastu miesięcy 2012 r.).

Wartość eksportu do **Niemiec** wzrosła w porównaniu z okresem styczeń–listopad 2012 r. o 3,9% do 147,9 mld zł, natomiast wartość importu obniżyła się o 0,3% do 128,3 mld zł. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 19,6 mld zł (wobec 13,8 mld zł w analogicznym okresie roku poprzedniego). Eksport wyrażony w euro zwiększył się o 4,7%, a import wzrósł o 0,6%. Dodatkowo saldo wyniosło 4,7 mld EUR (wobec 3,3 mld EUR rok wcześniej). Udział Niemiec w obrotach ogółem obniżył się w eksporcie z 25,4% do 25,1%, a w imporcie nieznacznie wzrósł – z 21,4% do 21,5%.

W obrotach z Niemcami wśród najważniejszych grup towarowych SITC odnotowano wzrost eksportu m.in. samochodów osobowych, urządzeń do rozdzielania energii elektrycznej, części i akcesoriów do pojazdów, artykułów z tworzyw sztucznych oraz mebli i ich części, a spadek – m.in. spalinowych silników tłokowych i ich części oraz miedzi. W imporcie m.in. zwiększyła się wartość artykułów z tworzyw sztucznych, papieru i tektury, spalinowych silników tłokowych i ich części, a także części i akcesoriów do pojazdów, natomiast obniżyła się głównie wartość dostaw samochodów osobowych.

**STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO
w okresie styczeń–listopad 2013 r.**

Wśród naszych partnerów handlowych, kolejne pozycje po Niemczech zajmowały w eksporcie – W. Brytania (6,6%), Czechy (6,2%), Francja (5,6%), Rosja (5,4%), Włochy (4,3%), Holandia (3,9%), Ukraina i Szwecja (po 2,8%) oraz Słowacja (2,6%), a w imporcie – Rosja (12,3%), Chiny (9,4%), Włochy (5,2%), Holandia i Francja (po 3,8%), Czechy (3,7%), Stany Zjednoczone (2,7%), W. Brytania (2,6%) oraz Belgia (2,3%).

Obroty towarowe z krajami **Europy Środkowo-Wschodniej** w eksporcie zwiększyły się w porównaniu z okresem styczeń–listopad 2012 r. o 7,3% do 56,4 mld zł, natomiast w imporcie obniżyły się o 12,6% do 82,2 mld zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem 25,8 mld zł (wobec minus 41,6 mld zł rok wcześniej). Obroty wyrażone w euro w eksporcie wyniosły 13,5 mld EUR i były wyższe o 7,9%, a w imporcie – 19,7 mld EUR, tj. o 11,8% mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 6,2 mld EUR (wobec minus 9,8 mld EUR w okresie styczeń–listopad 2012 r.). Eksport w dolarach USA był wyższy niż przed rokiem o 10,9%, natomiast import obniżył się o 9,7%. Ujemne saldo wyniosło 8,2 mld USD (wobec minus 12,8 mld USD rok wcześniej). Udział tej grupy krajów w eksporcie ogółem wzrósł z 9,4% w okresie styczeń–listopad 2012 r. do 9,6%, natomiast w imporcie – zmniejszył się z 15,7% do 13,8%.

Po jedenastu miesiącach 2013 r. **Rosja** zajmowała, podobnie jak rok wcześniej, piąte miejsce wśród naszych partnerów handlowych w eksporcie i drugie w imporcie. Eksport do Rosji w porównaniu z okresem styczeń–listopad 2012 r. zwiększył się o 5,6% i wyniósł 31,7 mld zł, natomiast import obniżył się o 11,6% do 73,5 mld zł. Ujemne saldo obrotów poprawiło się z 53,2 mld zł do minus 41,8 mld zł. Obroty z Rosją wyrażone w euro zwiększyły się o 6,3% w eksporcie, a w imporcie zmniejszyły się o 10,8%. W rezultacie ujemne saldo wyniosło 10,0 mld EUR (wobec minus 12,6 mld EUR po jedenastu miesiącach 2012 r.). Wartość wymiany liczonej w dolarach USA zwiększyła się w eksporcie o 9,2%, a w imporcie obniżyła się o 8,7%. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 13,3 mld USD (wobec minus 16,3 mld USD rok wcześniej). Udział Rosji w eksporcie wzrósł z 5,3% w okresie styczeń–listopad 2012 r. do 5,4%, natomiast w imporcie obniżył się z 13,9% do 12,3%.

W obrotach z Rosją wg grup towarowych SITC odnotowano wzrost eksportu m.in. leków, elektrycznych i nieelektrycznych urządzeń domowych oraz owoców i orzechów świeżych lub suszonych, natomiast zmniejszył się eksport m.in. preparatów perfumeryjnych, kosmetycznych i toaletowych, części i akcesoriów do pojazdów oraz wyrobów z papieru i tektury. W imporcie odnotowano spadek wartości dostaw ropy naftowej, a spośród pozostałych towarów – m.in. propanu i butanu skroplonego oraz węgla.

W obrotach ogółem **wg nomenklatury SITC** w porównaniu z okresem styczeń–listopad 2012 r. zwiększył się eksport we wszystkich sekcjach towarowych, natomiast w imporcie odnotowano m.in. wzrost wartości dostaw żywności i zwierząt żywych,

maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego oraz chemikaliów i produktów pokrewnych. Najbardziej obniżył się import paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych. W strukturze towarowej eksportu odnotowano m.in. wzrost udziału żywności i zwierząt żywych oraz różnych wyrobów przemysłowych, przy spadku udziału m.in. towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca. W imporcie w największym stopniu zwiększył się udział maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego, a obniżył się – paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych.

Dynamika i struktura obrotów ogółem wg sekcji SITC kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-XI 2013		I-XI 2012	
	w mln zł	I-XI 2012=100	struktura w %	
EKSPORT	589513,0	105,0	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	63080,8	108,5	10,7	10,4
Napoje i tytoń	7954,5	106,5	1,4	1,3
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	14606,4	110,1	2,5	2,4
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	27380,9	100,6	4,6	4,9
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	1686,9	132,5	0,3	0,2
Chemikalia i produkty pokrewne	54528,8	106,9	9,3	9,1
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	120945,8	101,3	20,5	21,3
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	221253,3	105,3	37,5	37,4
Różne wyroby przemysłowe	76469,3	107,1	13,0	12,7
IMPORT	596259,3	99,4	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	43295,8	104,6	7,3	6,9
Napoje i tytoń	3763,8	101,7	0,6	0,6
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	19850,6	94,7	3,3	3,5
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	69873,1	89,6	11,7	13,0
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	2429,9	90,4	0,4	0,5
Chemikalia i produkty pokrewne	85947,8	102,6	14,4	14,0
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca.	104027,1	98,7	17,5	17,6
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	198728,9	103,4	33,3	32,1
Różne wyroby przemysłowe	53487,4	97,2	9,0	9,2

Eksport **produktów rolno-spożywczych** w okresie styczeń–listopad 2013 r. był wyższy od notowanego w analogicznym okresie 2012 r. o 9,7% i wyniósł 75988,6 mln zł (18177,6 mln EUR), natomiast import wzrósł o 2,6% do 53785,2 mln zł (12874,7 mln EUR). Obroty zamknęły się większym niż przed rokiem dodatnim saldem w wysokości 22203,4 mln zł (5302,9 mln EUR) wobec 16818,7 mln zł (4009,9 mln EUR) rok wcześniej. W porównaniu z okresem styczeń–listopad 2012 r. wzrósł udział produktów rolno-spożywczych w obrotach ogółem – w eksporcie z 12,3% do 12,9%, a w imporcie z 8,7% do 9,0%.

Zwiększyła się wartość eksportu towarów rolno-spożywczych do krajów rozwiniętych – o 10,1% (w tym do krajów UE o 10,5%), do krajów rozwijających się – o 9,2% oraz do krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 7,2%. Import z krajów rozwiniętych wzrósł o 5,4% (w tym z krajów UE o 3,0%), natomiast z krajów rozwijających się i z krajów Europy Środkowo-Wschodniej obniżył się odpowiednio o 1,4% i o 26,3%.

Obroty towarowe produktami rolno-spożywczymi (wg CN) przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	I-XI 2013							
	eksport				import			
	w mln zł	w mln EUR	I-XI 2012= =100	struktura w %	w mln zł	w mln EUR	I-XI 2012= =100	struktura w %
Produkty rolno-spożywcze	75988,6	18177,6	109,7	100,0	53785,2	12874,7	102,6	100,0
Przetwory spożywcze.....	33983,2	8128,8	107,8	44,7	21775,0	5211,1	101,3	40,5
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	24579,3	5881,0	109,1	32,4	16049,7	3839,7	115,1	29,8
Produkty pochodzenia roślinnego	15424,8	3689,6	113,3	20,3	13080,9	3135,0	94,9	24,3
Oleje i tłuszcze.....	2001,3	478,2	125,6	2,6	2879,6	688,9	89,2	5,4

Ekspert **zbóż** w porównaniu z okresem jedenastu miesięcy 2012 r. zwiększył się o 35,1% i wyniósł 3467,4 tys. ton o wartości 3012,1 mln zł (719,5 mln euro). Na rynki zagraniczne dostarczano głównie pszenicę, kukurydzę i żyto, a największym ich odbiorcą były Niemcy. Import zbóż był o 38,3% niższy niż rok wcześniej i wyniósł 951,9 tys. ton o wartości 1150,0 mln zł (275,6 mln EUR), z czego ponad połowę stanowiła pszenica. Ponadto sprowadzano m.in. kukurydzę, ryż i jęczmień. Dostawy zbóż pochodziły głównie ze Słowacji, Czech i Węgier.

W strukturze **rozdysponowania importu według głównych kategorii ekonomicznych** w porównaniu z okresem styczeń-listopad 2012 r. wzrósł udział towarów przeznaczonych na cele konsumpcyjne – z 19,5% do 20,4% oraz dóbr inwestycyjnych – z 15,0% do 15,5%. Udział towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie obniżył się natomiast z 65,5% do 64,1%. Odnotowano spadek importu towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie – o 2,8%, przy jednoczesnym wzroście importu towarów konsumpcyjnych – o 4,0% oraz dóbr inwestycyjnych – o 2,9%.

Pieniądz

W końcu grudnia 2013 r. **подаż pieniądza M3²³** wyniosła 977290,1 mln zł, tj. więcej o 6,1% niż w końcu grudnia 2012 r. i o 2,5% – niż przed miesiącem.

Komponenty podaży pieniądza M3 oraz aktywa systemu bankowego^a kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2012		2013			
	XI	XII	XI	XII	zmiana w stosunku do	
					XI 2013	XII 2012
w mln zł						
Podaż pieniądza (M3)	901845,5	921412,5	953446,3	977290,1	23843,8	55877,6
pieniądz gotówkowy w obiegu.....	101715,3	102470,5	113718,4	114431,1	712,7	11960,6
depozyty i inne zobowiązania	780359,4	797866,2	820994,8	846350,1	25355,3	48483,9
pozostałe składniki M3.....	19770,8	21075,7	18733,0	16508,9	-2224,1	-4566,8
Aktywa zagraniczne netto	174716,3	169184,6	148701,7	146839,1	-1862,6	-22345,5
Aktywa krajowe netto.....	727129,2	752227,9	804744,6	830451,1	25706,5	78223,2
należności	901975,0	901117,0	936471,7	937726,5	1254,8	36609,5
zadłużenie netto instytucji						
rządowych szczebla centralnego...	83523,0	108380,1	122819,3	145286,2	22466,9	36906,1
saldo pozostałych pozycji netto	-258368,8	-257269,2	-254546,5	-252561,6	1984,9	4707,6

^a Stan w końcu okresu.

Zasoby pieniądza gotówkowego w obiegu (poza kasami banków) w końcu grudnia 2013 r. wyniosły 114431,1 mln zł i zwiększyły się w porównaniu z końcem grudnia 2012 r. o 11,7%, a w stosunku do listopada 2013 r. – o 0,6%.

Depozyty i inne zobowiązania, stanowiące główną pozycję w strukturze podaży pieniądza (M3), w końcu grudnia 2013 r. wyniosły 846350,1 mln zł i wzrosły o 6,1% w stosunku do końca grudnia 2012 r. Zwiększyły się depozyty i inne zobowiązania wobec funduszy ubezpieczeń społecznych – o 38,3%, przedsiębiorstw – o 9,9%, gospodarstw domowych – o 5,6% oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 4,8%. Obniżył się natomiast stan depozytów i innych zobowiązań wobec instytucji samorządowych – o 0,8%. Depozyty i inne zobowiązania wobec niemonetarnych instytucji finansowych pozostały na poziomie sprzed roku.

W stosunku do poprzedniego miesiąca depozyty i inne zobowiązania zwiększyły się o 3,1%, w tym wobec funduszy ubezpieczeń społecznych – o 51,7%, niemonetarnych instytucji finansowych – o 11,5%, przedsiębiorstw – o 6,7% oraz gospodarstw domowych – o 1,9%. Obniżył się natomiast stan depozytów i innych zobowiązań wobec instytucji samorządowych – o 12,1% oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 3,0%.

²³ Opracowano na podstawie danych NBP.

Pozostałe składniki M3 na koniec grudnia 2013 r. wyniosły 16508,9 mln zł. Wartość tej pozycji zmniejszyła się w stosunku do końca grudnia 2012 r. o 21,7%, a w porównaniu ze stanem na koniec listopada 2013 r. – o 11,9%.

Kolejnym czynnikiem wpływającym na stan zasobów pieniądza były **aktywa zagraniczne netto**, które w końcu grudnia 2013 r. wyniosły 146839,1 mln zł. Ich wartość w stosunku do końca grudnia 2012 r. roku zmniejszyła się o 13,2%, a w porównaniu z końcem listopada 2013 r. obniżyła się o 1,3%.

Aktywa krajowe netto na koniec grudnia 2013 r. wyniosły 830451,1 mln zł i były wyższe o 10,4% w stosunku do końca grudnia 2012 r., a w porównaniu ze stanem na koniec listopada 2013 r. – o 3,2%.

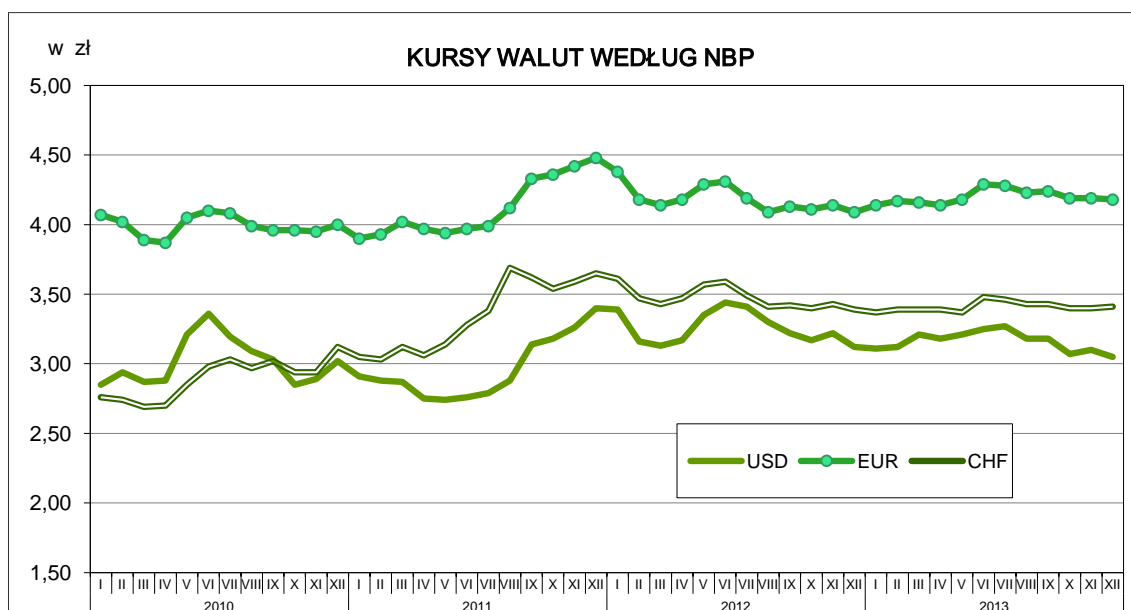
Należności, stanowiące największy udział w strukturze aktywów krajowych netto, na koniec grudnia 2013 r. ukształtowały się na poziomie 937726,5 mln zł i wzrosły w porównaniu z końcem grudnia 2012 r. o 4,1%. Zwiększyły się należności od niemonetarnych instytucji finansowych – o 22,5%, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 9,5%, od gospodarstw domowych – o 4,5% oraz od przedsiębiorstw – o 1,8%. Zmniejszyły się natomiast nieznacznie należności od instytucji samorządowych – o 0,1%, a należności od funduszy ubezpieczeń społecznych zmalały z 840,2 mln zł do 0,2 mln zł.

W stosunku do końca listopada 2013 r. należności zwiększyły się o 0,1%, w tym od niemonetarnych instytucji finansowych – o 5,0%, instytucji samorządowych – o 2,7% oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 1,0%. Zmniejszyły się natomiast należności od przedsiębiorstw – o 0,5% oraz gospodarstw domowych – o 0,2%.

Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego na koniec grudnia 2013 r. wyniosło 145286,2 mln zł. Zadłużenie to zwiększyło się o 34,1% w porównaniu z końcem 2012 r., a w stosunku do stanu na koniec listopada 2013 r. – o 18,3%.

Czynnikiem obniżającym stan zasobów pieniądza było ujemne **saldo pozostałych pozycji netto** w kwocie 252561,6 mln zł, które zmniejszyło się o 4707,6 mln zł w porównaniu ze stanem na koniec grudnia 2012 r., a w stosunku do miesiąca poprzedniego pogłębiło się o 1984,8 mln zł.

Podstawowe stopy procentowe Narodowego Banku Polskiego w grudniu 2013 r. nie uległy zmianie w stosunku do obowiązujących od 4 lipca 2013 r. i wyniosły odpowiednio: stopa lombardowa – 4,00%, stopa redyskonta weksli – 2,75%, stopa referencyjna – 2,50%, stopa depozytowa – 1,00%.

Średni miesięczny **kurs dolara amerykańskiego** w Narodowym Banku Polskim w grudniu 2013 r. wyniósł 304,81 zł/100 USD i obniżył się w stosunku do grudnia 2012 r. o 2,4%, a wobec listopada 2013 r. – o 1,7%.

Średni miesięczny **kurs euro** w Narodowym Banku Polskim w grudniu 2013 r. ukształtował się na poziomie 417,57 zł/100 EUR i zwiększył się w porównaniu z grudniem 2012 r. o 2,0%, a wobec listopada 2013 r. zmniejszył się o 0,3%.

Średni miesięczny **kurs franka szwajcarskiego** w Narodowym Banku Polskim w grudniu 2013 r. wyniósł 340,88 zł/100 CHF i zwiększył się w stosunku do analogicznego miesiąca 2012 r. o 0,6%, a w porównaniu z listopadem 2013 r. – o 0,3%.

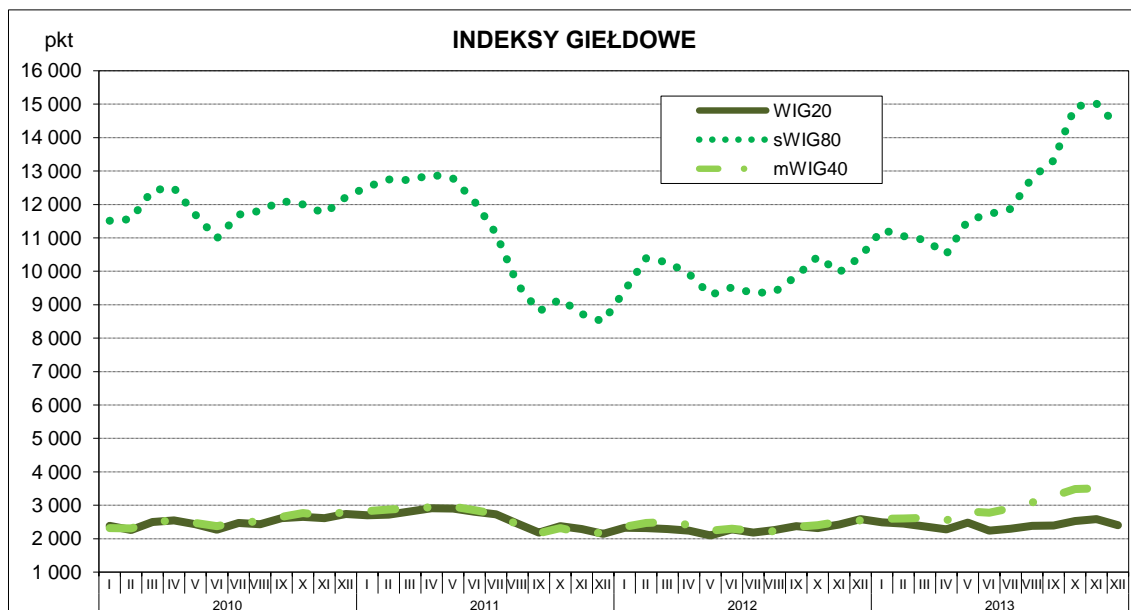
Giełdowy rynek papierów wartościowych

W 2013 r. na **Rynku Głównym** Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie debiutowały 23 spółki, wycofało się 11 i w rezultacie liczba spółek notowanych w końcu grudnia 2013 r. wyniosła 450. **Kapitalizacja** na ostatniej sesji w grudniu 2013 r. wyniosła 840,8 mld zł (wzrost o 106,7 mld zł, tj. o 14,5% w stosunku do ostatniej sesji w grudniu 2012 r.).

Obroty w segmencie kasowym Rynku Głównego Giełdy Papierów Wartościowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2012					2013					2012= =100
	I-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-XII	
	w mln zł										
Akcje											
Sesyjne.....	187448,0	54876,9	42134,4	45097,4	45339,3	55704,9	56058,5	53543,0	54595,5	219901,9	117,3
Pozasesyjne.....	20526,0	4452,8	3782,7	9445,5	2845,0	15965,7	5332,1	8141,4	8534,7	37973,9	185,0
Prawa do akcji											
Sesyjne.....	106,8	14,4	36,8	43,0	12,6	19,8	11,5	1,6	218,1	251,0	235,0
Pozasesyjne.....	327,0	0,0	6,9	0,1	320,0	0,4	0,0	0,0	3,3	3,7	x
Prawa poboru											
Sesyjne.....	77,5	36,2	14,7	7,0	19,6	0,0	0,0	0,0	3,6	3,6	4,6
Pozasesyjne.....	40,7	0,6	0,0	0,0	40,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	x
Certyfikaty inwestycyjne											
Sesyjne.....	56,0	16,6	14,5	11,2	13,7	12,8	9,9	11,4	13,0	47,1	84,1
Pozasesyjne.....	1,2	0,0	0,8	0,1	0,3	0,5	4,9	0,0	0,9	6,3	5-krotnie więcej
Produkty strukturyzowane											
Sesyjne.....	164,3	41,8	39,5	35,2	47,8	66,5	62,8	75,6	75,6	280,5	170,7
Pozasesyjne.....	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	50,0
ETF											
Sesyjne.....	217,3	89,6	63,1	43,9	20,7	33,4	49,0	44,1	42,8	169,3	77,9
Pozasesyjne.....	6,0	0,0	0,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	x

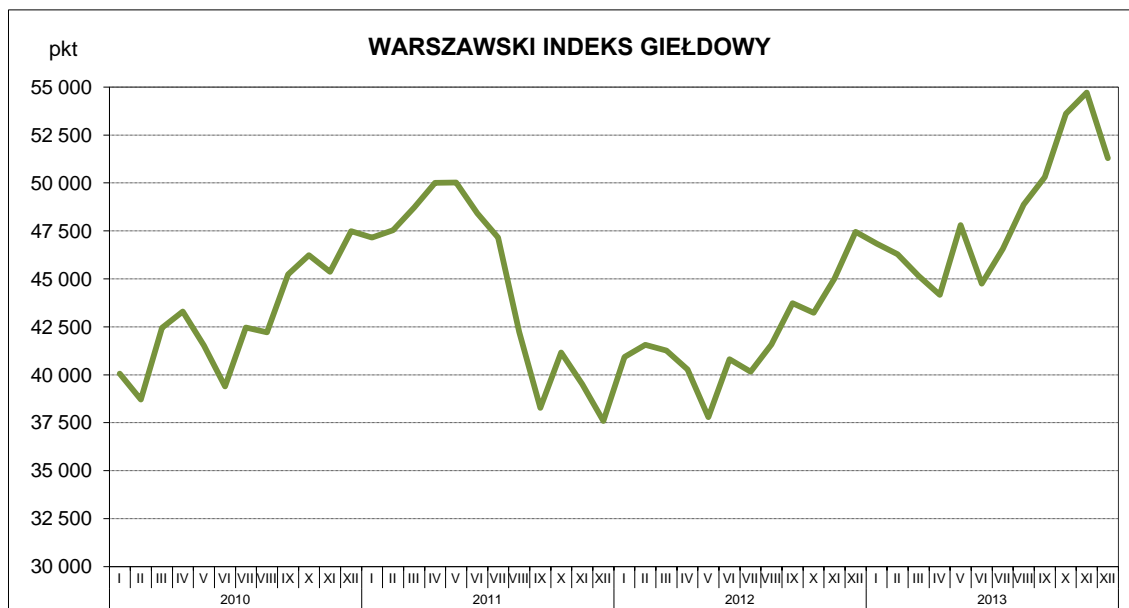
W 2013 r. łączna wartość obrotów **akcjami** wyniosła 257875,8 mln zł (wzrost o 24,0% w stosunku do 2012 r.). W systemie transakcji sesyjnych obroty wzrosły o 17,3%, a w systemie transakcji pakietowych o 85,0%. Wartość obrotów **prawami do akcji** na koniec 2013 r. wyniosła 254,7 mln zł (spadek o 41,3%). Obroty prawami do akcji w systemie transakcji sesyjnych wyniosły 251,0 mln zł (wobec 106,8 mln zł przed rokiem). Znacznie zmniejszyły się obroty prawami do akcji w transakcjach pozasesyjnych – z 327,0 mln zł do 3,7 mln zł. Obroty **prawami poboru** w transakcjach sesyjnych wyniosły 3,6 mln zł i w porównaniu z 2012 r. spadły o 95,4%. Obroty **certyfikatami inwestycyjnymi** w systemie transakcji sesyjnych ukształtowały się na poziomie 47,1 mln zł (spadek o 15,9% w porównaniu z 2012 r.). Zwiększyły się obroty transakcji sesyjnych **produktami strukturyzowanymi** do 280,5 mln zł (tj. o 70,7%). Obroty **ETF-ami** w 2013 r. wyniosły w transakcjach sesyjnych 169,3 mln zł (spadek o 22,1%).

Na zamknięciu ostatniej sesji w grudniu 2013 r. większość indeksów giełdowych zanotowała wzrost w relacji do stanu na ostatniej sesji w 2012 r., w tym WIG – o 8,1%, a WIG-Poland – o 9,8%. Największy wzrost odnotowano w sektorze budowlanym (o 33,5%), medialnym (o 31,0%) i informatycznym (o 21,9%). Spadek wystąpił w sektorze surowcowym (o 32,1%), spożywczym (o 11,4%) oraz paliwowym (o 10,0%). Zwiększyły się indeksy w sektorze małych spółek sWIG80 (o 37,3%) i średnich spółek mWIG40 (o 31,1%), zmniejszył się natomiast indeks dużych spółek WIG-20 (o 7,0%).

Wartość indeksów giełdowych kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2012				2013				2012=100
	III	VI	IX	XII	III	VI	IX	XII	
	w pkt								
WIG.....	41267,2	40810,9	43739,8	47460,6	45147,6	44747,8	50301,9	51284,3	108,1
WIG-POLAND.....	40908,0	40721,4	43697,7	47709,6	45528,9	45442,5	51191,5	52377,6	109,8
WIG-UKRAINE.....	798,8	649,8	712,1	644,9	621,3	521,1	575,8	493,9	76,6
WIG-BANKI.....	5894,3	6021,1	6279,7	6648,5	6369,2	6598,4	7692,6	8014,2	120,5
WIG-BUDOW.....	2371,6	1602,2	1661,8	1690,7	1677,2	1851,4	2010,1	2257,1	133,5
WIG-CHEMIA.....	7944,1	8491,3	9218,9	9658,4	10595,4	11447,8	11595,8	11645,9	120,6
WIG-DEWEL.....	1408,4	1236,7	1265,1	1446,1	1335,6	1476,1	1435,3	1486,7	102,8
WIG-ENERG.....	3666,1	3612,1	3832,0	3748,0	3441,5	3207,6	3605,4	3453,7	92,1
WIG-INFO.....	1184,4	1137,4	1065,9	1118,9	1091,1	1160,4	1344,5	1363,9	121,9
WIG-MEDIA.....	2625,8	2424,6	2276,9	2654,1	2642,7	2875,1	3527,0	3476,8	131,0
WIG-PALIWA.....	2747,0	2744,1	3094,2	3571,1	3693,7	3524,1	3571,0	3215,1	90,0
WIG-SPOŻYW.....	3747,4	3284,7	3624,5	3666,4	3478,6	3103,4	3494,4	3249,3	88,6
WIG-SUROWC.....	4236,6	4266,2	5086,1	6063,7	5156,6	3881,0	4345,1	4118,5	67,9
WIG-TELKOM.....	1460,8	1429,8	1499,7	1106,2	691,7	797,0	887,0	1005,4	90,9
RESPECT.....	2204,8	2182,0	2391,8	2591,2	2399,3	2334,2	2599,9	2559,2	98,8
WIG 30.....	.	.	.	2583,0	2430,7	2357,0	2547,7	2537,5	98,2
WIG-20.....	2286,5	2275,3	2371,4	2583,0	2370,1	2245,6	2391,5	2401,0	93,0
WIG20lev.....	936,1	906,6	965,3	1128,3	937,7	827,1	922,9	918,6	81,4
WIG20short.....	3112,1	3165,2	3084,8	2886,6	3192,0	3385,7	3187,1	3189,7	110,5
mWIG40.....	2503,6	2300,1	2353,2	2552,5	2624,7	2776,9	3275,7	3345,3	131,1
sWIG80.....	10262,5	9520,2	9850,8	10443,7	10938,6	11716,4	13314,7	14336,8	137,3
WIGdiv.....	981,0	979,5	1033,2	1103,3	986,4	962,6	1101,9	1131,4	102,5

W 2013 r. wartość transakcji sesyjnych **kontraktami terminowymi** wyniosła, podobnie jak przed rokiem, 208310,0 mln zł, a wartość transakcji pozasesyjnych tym instrumentem kształtowała się na poziomie 10472,8 mln zł (wzrost o 16,9%). Zwiększyły się obroty w systemie transakcji sesyjnych **opcjami indeksowymi** (o 32,5%), a zmniejszyły **jednostkami indeksowymi** (o 67,7%).

Obroty w segmencie transakcji terminowych Rynku Głównego Giełdy Papierów Wartościowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2012					2013					2012= =100
	I-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-XII	
	w mln zł										
Kontrakty terminowe											
Sesyjne	207476,	55762,2	57665,3	47471,5	46577,8	53678,9	53899,3	50556,6	50175,2	208310,0	100,4
Pozasesyjne.....	8959,1	2432,9	1535,8	2242,0	2748,4	2500,3	2356,8	3035,3	2580,4	10472,8	116,9
Opcje indeksowe											
Sesyjne	179,5	27,8	39,7	47,7	64,3	41,6	59,5	94,1	42,6	237,8	132,5
Pozasesyjne.....	10,4	2,5	1,7	4,0	2,2	6,4	3,0	1,4	7,6	18,4	176,9
Jednostki indeksowe^a											
Sesyjne	6,5	1,2	2,5	1,6	1,2	0,5	0,6	0,5	0,5	2,1	32,3

^a W latach 2012-2013 nie odnotowano transakcji pozasesyjnych.

W 2013 r. na **rynku NewConnect** debiutowały 42 spółki, wycofało się 26, a liczba spółek notowanych na koniec roku wyniosła 445. **Kapitalizacja** tego rynku na ostatniej sesji w 2013 r. ukształtowała się na poziomie 11028,3 mln zł (spadek o 0,5% w stosunku do ostatniej sesji w 2012 r.). Wartość obrotów **akcjami** w systemie transakcji sesyjnych w 2013 r. spadła do 931,1 mln zł (o 15,0%), natomiast obroty w transakcjach pozasesyjnych zwiększyły się do 291,6 mln zł (o 5,6%). Odnotowano znaczny spadek (o 81,1%) obrotów **prawami do akcji**, które w 2013 r. wyniosły 8,6 mln zł. Zmniejszyły

się obroty **prawami poboru** – z 0,5 mln zł w 2012 r. do 0,4 mln zł. Zanotowano wzrost indeksu dochodowego NCIndex do 36,6 pkt (wobec 33,3 pkt przed rokiem).

Obroty na Rynku NewConnect kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2012					2013					2012=100
	I-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-XII	
	w mln zł										
Akcje											
Sesyjne.....	1095,3	407,3	237,7	203,9	246,4	233,1	182,0	228,9	287,1	931,1	85,0
Pozasesyjne	276,1	47,8	162,0	24,3	42,0	27,5	47,4	98,1	118,6	291,6	105,6
Prawa do akcji^a											
Sesyjne.....	45,5	24,5	8,2	7,1	5,7	5,0	1,3	0,2	2,1	8,6	18,9
Prawa poboru											
Sesyjne.....	0,3	0,2	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,0	0,1	0,4	133,3
Pozasesyjne	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	x

^a W latach 2012–2013 nie odnotowano transakcji pozasesyjnych.

W 2013 r. obroty **obligacjami Skarbu Państwa** na GPW w ramach rynku Catalyst wyniosły 564,5 mln zł i były o 7,2% wyższe niż w 2012 r. Obroty **obligacjami korporacyjnymi** wyniosły 1706,2 mln zł (wzrost o 70,2%), a obroty **obligacjami komunalnymi** były ponad dwukrotnie większe i wyniosły 19,6 mln zł. Zwiększyły się obroty **obligacjami spółdzielczymi** do 173,3 mln zł (tj. o 47,4% w porównaniu z 2012 r.). Obroty **listami zastawnymi** wyniosły 417,2 mln zł (wobec 248,4 mln zł w 2012 r.).

W 2013 r. w ramach rynku Catalyst nie odnotowano obrotów **obligacjami Skarbu Państwa** oraz **komunalnymi** na BondSpot. Obroty **obligacjami korporacyjnymi** zmniejszyły się z 1095,0 mln zł w 2012 r. do 1089,2 mln zł. Obroty **listami zastawnymi** wyniosły 360,1 mln zł.

Obroty^a na Rynku Catalyst kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2012					2013					2012=100
	I-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-XII	
	w mln zł										
GPW											
Obligacje Skarbu											
Państwa	526,5	148,7	87,9	164,0	125,9	108,0	212,6	146,6	97,3	564,5	107,2
Obligacje Korporacyjne..	1002,5	423,3	114,3	224,0	240,9	829,4	200,9	339,5	336,4	1706,2	170,2
Obligacje Komunalne.....	9,4	2,5	1,3	2,9	2,7	1,6	7,6	9,2	1,2	19,6	208,5
Obligacje Spółdzielcze....	117,6	35,5	31,3	25,5	25,3	54,3	20,8	31,3	66,9	173,3	147,4
Listy zastawne.....	248,4	0,1	0,3	0,0	248,0	324,3	50,4	0,0	42,5	417,2	168,0
BondSpot^b											
Obligacje Skarbu											
Państwa	21,2	15,5	1,0	2,7	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	x
Obligacje Korporacyjne..	1095,0	12,7	1029,3	32,7	20,3	55,6	803,6	57,2	172,8	1089,2	99,5
Obligacje Komunalne.....	1,6	0,6	0,7	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	x
Listy zastawne.....	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	268,2	41,3	0,0	50,6	360,1	x

^a Suma wartości obrotów dla rynku regulowanego i alternatywnego systemu obrotów. ^b W latach 2012–2013 nie odnotowano transakcji obligacjami spółdzielczymi.

Ruch graniczny z krajami spoza strefy Schengen

Według danych Straży Granicznej, w 2013 r. dokonano 41,9 mln odpraw osób w ruchu granicznym między Polską a krajami spoza obszaru Schengen (o 4,4 mln więcej niż w 2012 r.). **Odprawy osobowego ruchu granicznego**²⁴ rejestrowano na 60 przejściach zlokalizowanych na granicy z Rosją, Białorusią i Ukrainą oraz na lotniskach i w portach morskich.

W 2013 r. **poza granicę strefy Schengen** różnymi drogami (lądową, powietrzną i morską) **wyjechało 6,9 mln Polaków**, tj. o 9,1% więcej niż rok wcześniej. Wyjeżdżając poza strefę Schengen Polacy najczęściej korzystali z transportu lotniczego – 3,7 mln osób i z przejść drogowych – 3,1 mln osób (w roku poprzednim odpowiednio – 3,5 mln osób i 2,7 mln osób). Drogę morską wybrało 45,9 tys. osób, a z przejść kolejowych skorzystało 43,7 tys. osób (przed rokiem odpowiednio – 54,5 tys. oraz 50,9 tys. wyjeżdżających Polaków). Najwięcej obywateli polskich w ub. roku wyjechało przez lądowe przejścia graniczne z Rosją – 1,4 mln osób (wobec 1,0 mln rok wcześniej). Przez przejścia z Ukrainą wyjechało 1,2 mln osób (w 2012 r. 1,3 mln), a w ruchu granicznym z Białorusią liczba wyjeżdżających Polaków pozostała na tym samym poziomie co przed rokiem – 0,5 mln osób.

W 2013 r. na granicy wschodniej oraz na lotniskach i w portach morskich zarejestrowano 14,1 mln **cudzoziemców wjeżdżających do Polski spoza strefy Schengen**, tj. o 13,5% więcej niż w roku poprzednim. Straż Graniczna zarejestrowała 7,1 mln przyjazdów obywateli Ukrainy (o 16,8% więcej niż rok wcześniej), 3,3 mln obywateli Białorusi (wzrost o 1,1%) oraz 2,1 mln obywateli Rosji (wzrost o 41,2%). Obcokrajowcy przyjeżdżający do Polski korzystali głównie z przejść drogowych – 12,3 mln przyjazdów (wobec 10,6 mln w 2012 r.). Wzrosła również liczba korzystających z transportu lotniczego z (1,1 mln osób w 2012 r. do 1,3 mln), natomiast liczba przyjeżdżających koleją obniżyła się (z 0,7 mln do 0,5 mln). Mniej niż w 2012 r. przyjazdów cudzoziemców odnotowano również na przejściach morskich (64,6 tys. wobec 87,2 tys. rok wcześniej).

²⁴ Liczba przekroczeń granicy to suma wjazdów i wyjazdów z Polski. Jedna osoba wjeżdżająca do lub wyjeżdżająca z Polski jest ujmowana w danych Straży Granicznej tyle razy, ile razy granicę tę przekracza.

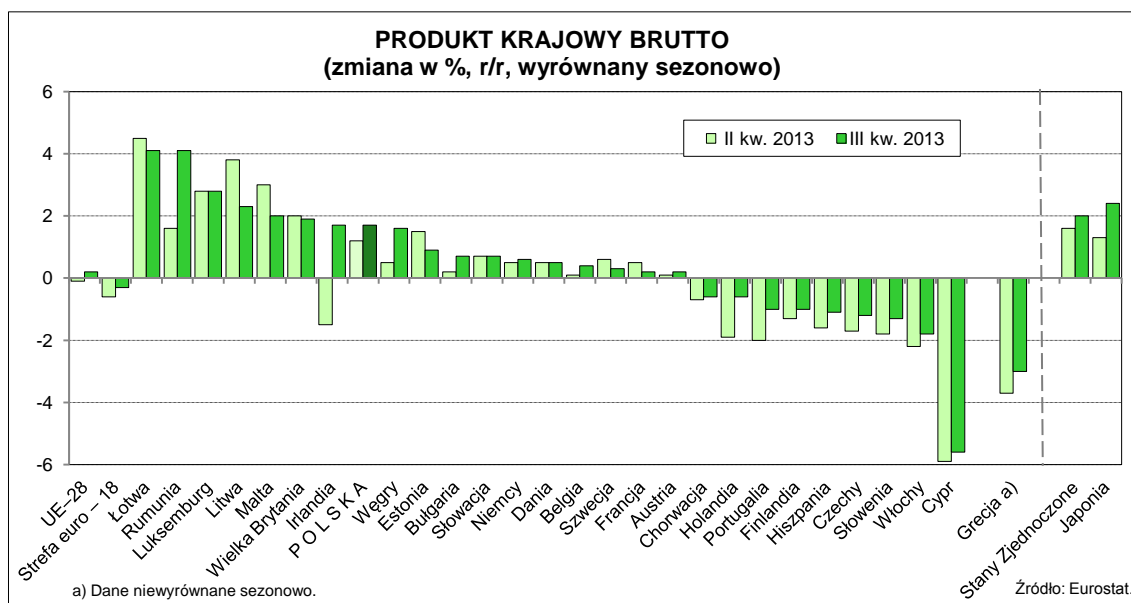
Na wschodniej granicy Polski (z wyłączeniem granicy z Litwą) w 2013 r. dokonano 31,8 mln odpraw, tj. o 13,8% więcej niż w roku poprzednim. Ruch lądowy na granicy wschodniej stanowił 75,7% rejestrowanych przyjazdów i wyjazdów (wobec 74,4% rok wcześniej). W porównaniu z 2012 r. liczba przyjeżdżających cudzoziemców na tej granicy zwiększyła się o 14,2%, a liczba wyjeżdżających Polaków wzrosła o 12,6%. Najbardziej intensywny ruch graniczny odnotowano na przejściach lądowych z Ukrainą – 16,8 mln osób, przy czym odprawy cudzoziemców stanowiły 86,1%. Granicę z Białorusią przekroczyło 8,8 mln osób, głównie cudzoziemców, (tj. 88,6%). W ruchu granicznym z Rosją odprawiono 6,2 mln osób, z czego 53,1% stanowili cudzoziemcy.

W 2013 r. na **granicy morskiej**, w ruchu pomiędzy portami polskimi a portami na terenie państw spoza strefy Schengen, odprawiono 227,6 tys. osób (284,7 tys. osób w roku poprzednim), natomiast na **polских lotniskach** w ruchu pomiędzy Polską a krajami spoza obszaru Schengen odprawiono 9,9 mln osób (wobec 9,3 mln rok wcześniej).

Sytuacja gospodarcza na świecie i w wybranych krajach

Według wstępnych szacunków, zarówno Banku Światowego, jak i Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW)²⁵, w 2013 r. dynamika produktu krajowego brutto na świecie nie odbiegała od notowanej przed rokiem. MFW podaje, że realny wzrost PKB wyniósł 3,0% (wobec 3,1% w 2012 r.), a na 2014 r. przewidywany jest wzrost o 3,7%. Szacuje się, że w strefie euro w 2013 r. produkt krajowy brutto zmniejszył się 0,4% w skali roku (wobec spadku o 0,7% w 2012 r.), a w 2014 r. oczekiwany jest wzrost o 1,0%. W Stanach Zjednoczonych w 2013 r. PKB zwiększył się o 1,9% (o 0,9 p.proc. mniej niż przed rokiem), a w bieżącym roku oczekuje się przyspieszenie tempa wzrostu PKB do 2,8%. W Japonii w 2014 r. utrzyma się dynamika produktu krajowego brutto z roku poprzedniego (wzrost o 1,7%).

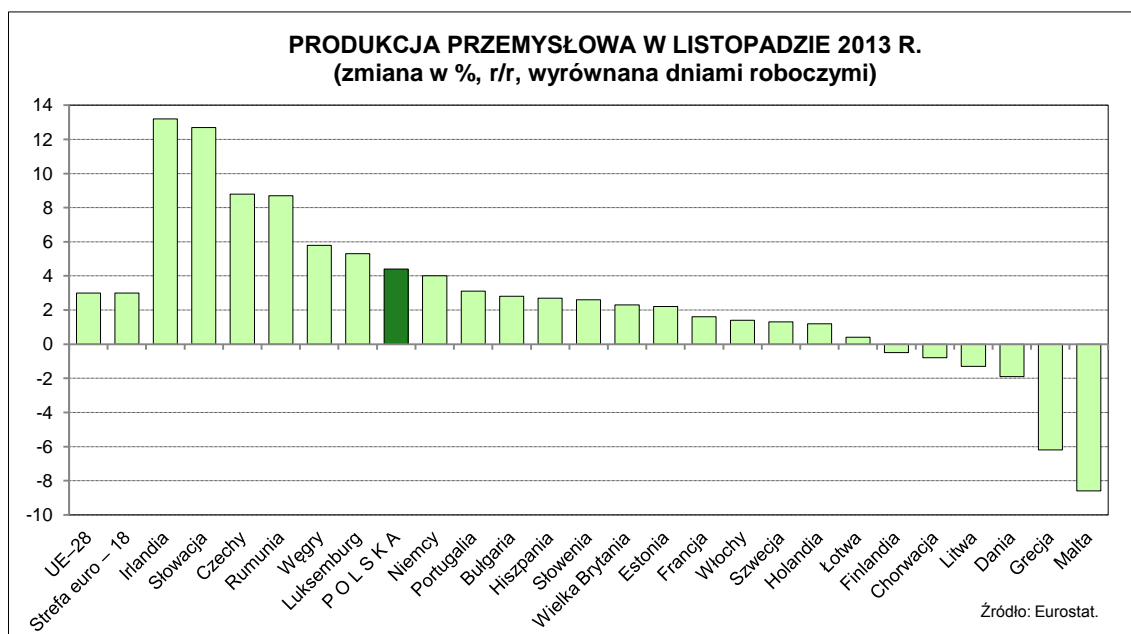
Według prognoz Komisji Europejskiej²⁶ **produkt krajowy brutto w UE ogółem** w 2013 r. pozostał na poziomie sprzed roku (wobec zmniejszenia o 0,4% w 2012 r.). Na lata 2014-2015 prognozy Komisji Europejskiej zakładają, że gospodarka europejska będzie stopniowo odbudowywać się (wzrost produktu krajowego brutto Unii Europejskiej ogółem wyniesie odpowiednio 1,4% i 1,9%).

²⁵ World Economic Outlook Update, January 2013, IMF.

²⁶ „European Economic Forecast” – Autumn 2013.

Według danych Eurostatu, w kolejnych kwartałach 2013 r. obserwowano poprawę dynamiki **produktu krajowego brutto**²⁷ w skali roku w Unii Europejskiej ogółem. W III kwartale 2013 r. PKB był wyższy niż przed rokiem o 0,2% (wobec spadku o 0,1% w poprzednim kwartale oraz o 0,7% w I kwartale). Spośród krajów członkowskich, w największym stopniu zwiększył się PKB na Łotwie i Rumunii (po 4,1%), przy czym na Łotwie tempo wzrostu było wolniejsze niż przed kwartałem, a w Rumunii notowano jego znaczne przyspieszenie (z 1,6% w II kwartale 2013 r.). Stosunkowo wysoką dynamiką charakteryzowały się również Luksemburg (wzrost o 2,8%), Litwa (o 2,3%), Malta (o 2,0%), Wielka Brytania (o 1,9%) oraz Polska i Irlandia (po 1,7%), ale tylko w dwóch ostatnich spośród wymienionych krajów obserwowano poprawę tempa wzrostu w porównaniu z poprzednim kwartałem. W III kwartale 2013 r. w Niemczech i we Francji notowano niewielki wzrost PKB w skali roku (odpowiednio o 0,6% i 0,2%). Najgłębszy spadek PKB w okresie lipiec-wrzesień 2013 r. wystąpił na Cyprze (o 5,6%), w Grecji²⁸ (o 3,0%), we Włoszech (o 1,8%), Słowenii (o 1,3%), Czechach (o 1,2%) oraz Hiszpanii (o 1,1%), przy czym we wszystkich tych krajach skala spadku była mniejsza niż przed kwartałem. W Stanach Zjednoczonych i Japonii odnotowano przyspieszenie tempa wzrostu produktu krajowego brutto (odpowiednio z 1,6% i 1,3% w II kwartale 2013 r. do 2,0% i o 2,4% w III kwartale 2013 r.).

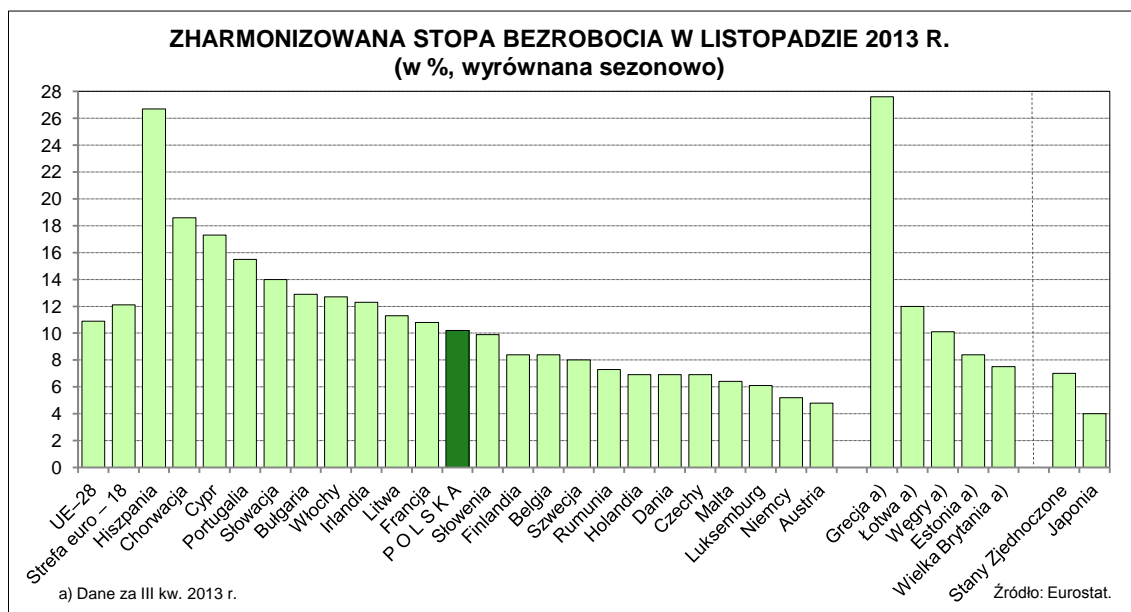
²⁷ Dane wyrównane sezonowo; z uwzględnieniem szacunków dla Grecji.

²⁸ Dane niewyrównane sezonowo.

W Unii Europejskiej ogółem, po spadkach notowanych na początku roku, od września 2013 r. obserwowano wzrost **produkcji przemysłowej**. W listopadzie 2013 r. produkcja zwiększyła się o 3,0% w skali roku (wobec 1,0% wzrostu w poprzednim miesiącu oraz o 0,7% we wrześniu 2013 r.). Do krajów, w których tempo wzrostu było największe należała Irlandia (wzrost o 13,2%) oraz Słowacja (o 12,7%). Znaczne zwiększenie produkcji obserwowano również w Czechach oraz Rumunii (odpowiednio o 8,8% i o 8,7%), jak również w Belgii, na Węgrzech i w Luksemburgu (odpowiednio o 6,0%, 5,8% i 5,3%). W Polsce w listopadzie 2013 r., podobnie jak w poprzednim miesiącu, wzrost produkcji przemysłowej wyniósł 4,3% w skali roku. Wzrost produkcji przemysłowej powyżej przeciętnego dla UE notowano również w Niemczech i Portugalii (odpowiednio 4,0% i 3,1%). Zwiększyła się także produkcja w Bułgarii, Hiszpanii i na Słowacji (od 2,8% do 2,6%) oraz w Wielkiej Brytanii i Estonii (o 2,3% i o 2,2%). Niewielki wzrost w skali roku w listopadzie 2013 r. wystąpił także we Francji, Włoszech, w Szwecji, Holandii oraz na Łotwie (w granicach 1,6%–0,4%). Spadek produkcji notowano w ośmiu krajach – największy na Cyprze (o 13,7%), Malcie (o 8,6%) i w Grecji (o 6,2%). Produkcja przemysłowa zmniejszyła się również w Danii, na Litwie, w Austrii, Chorwacji oraz Finlandii (spadek w granicach 1,9%–0,5%).

Od początku 2013 r. w Unii Europejskiej ogółem obserwowano stabilizację **zharmonizowanej stopy bezrobocia**²⁹, która od siedmiu miesięcy kształtuje się na tym samym poziomie i w listopadzie 2013 r. wyniosła 10,9%, tj. o 0,1 p.proc. więcej niż przed rokiem. Najwyższą stopą bezrobocia nadal charakteryzowały się Grecja, Hiszpania, Chorwacja, Cypr oraz Portugalia, stosunkowo wysoką notowano również na Słowacji, w Bułgarii oraz we Włoszech. Najniższą stopę bezrobocia obserwowano w Austrii, Niemczech oraz Luksemburgu, przy czym jedynie w Niemczech uległa ona obniżeniu w skali roku (o 0,2 p.proc.). W Polsce stopa bezrobocia w listopadzie 2013 r. kształtowała się nieznacznie poniżej przeciętnej dla UE ogółem i wyniosła 10,2% (wobec 10,4% w listopadzie 2012 r.). W skali roku w największym stopniu wskaźnik bezrobocia zmniejszył się w Irlandii (o 2,0 p.proc.), na Litwie (o 1,7 p.proc.) oraz w Portugalii (o 1,5 p.proc.), natomiast najwyższym wzrostem stopy bezrobocia w skali roku charakteryzowały się Cypr, Włochy oraz Holandia (odpowiednio o 4,0 p.proc., 1,4 p.proc. i 1,3 p.proc.). W Stanach Zjednoczonych stopa bezrobocia w listopadzie 2013 r. kształtowała się na poziomie 7,0% i była niższa niż przed miesiącem (o 0,3 p.proc.) oraz przed rokiem (o 0,8 p.proc.). W Japonii stopa bezrobocia wyniosła 4,0%, tj. utrzymała się na poziomie sprzed miesiąca i była niższa o 0,2 p.proc. niż przed rokiem.

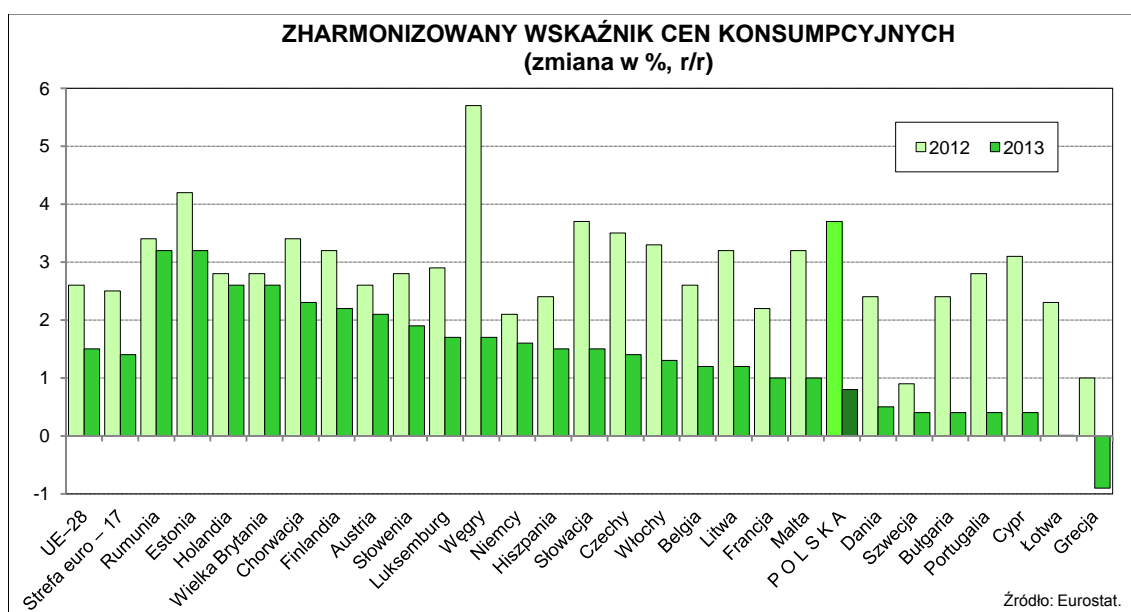
²⁹ Dane wyrównane sezonowo; brak danych dla Estonii, Grecji, Łotwy, Węgier oraz Wielkiej Brytanii, przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tych krajów.

Wśród krajów Unii Europejskiej w okresie styczeń–październik 2013 r. wartość **importu** była wyższa niż przed rokiem w 9 krajach. Największy wzrost w skali roku notowano na Litwie (o 7,6%) oraz w Danii (o 2,3%). Wartość towarów sprowadzanych z zagranicy wzrosła także w Estonii, na Węgrzech, Słowacji, w Bułgarii, Portugalii, Słowenii oraz Rumunii (w granicach 1,6%–0,1%). W pozostałych 19 krajach obserwowano obniżenie wartości importu, najgłębsze na Cyprze (o 18,2%) oraz Malcie (o 14,3%). Relatywnie duży spadek importu wystąpił również w Wielkiej Brytanii, Szwecji, we Włoszech i w Luksemburgu (w granicach 8,9%–5,7%). **Eksport** najbardziej wzrósł w Wielkiej Brytanii (o 11,9%), a także na Cyprze oraz w Rumunii (odpowiednio o 10,6% i o 9,4%). Relatywnie wysoką dynamikę odnotowano na Litwie, w Bułgarii, Polsce, Hiszpanii, Portugalii i Grecji (wzrost w granicach 8,7%–3,5%). Największy spadek wartości towarów eksportowanych wystąpił na Malcie (o 20,5%). Znaczne obniżenie wartości eksportu notowano m.in.: w Chorwacji, Luksemburgu, Szwecji i Irlandii (w granicach od 7,8% do 6,6%). W okresie styczeń–październik 2013 r., podobnie jak w analogicznym okresie 2012 r., najwyższym dodatnim saldem wymiany handlowej charakteryzowały się Niemcy (166,3 mld EUR wobec 159,5 mld EUR), przy czym eksport towarów z tego kraju zmniejszył się o 0,5% w skali roku, a import o 1,5%. Relatywnie wysokie saldo obserwowano ponadto w Holandii (45,5 mld EUR), Irlandii (31,3 mld EUR) i we Włoszech (23,7 mld EUR). Największy deficyt salda wymiany handlowej w okresie styczeń–październik 2013 r. odnotowano w Wielkiej Brytanii, przy czym wynik w handlu zagranicznym znacząco poprawił się (z minus 143,5 mld EUR przed rokiem do minus 66,5 mld EUR). Wysokim ujemnym saldem charakteryzowała się również Francja

(minus 63,5 mld EUR wobec minus 70,3 mld EUR w analogicznym okresie 2012 r.). W Polsce w okresie styczeń–październik 2013 r., przy spadku importu o 0,5% oraz wzroście eksportu o 5,2%, odnotowano poprawę deficytu w obrotach handlowych w porównaniu z okresem styczeń–październik 2012 r. z minus 8,2 mld EUR do minus 1,3 mld EUR.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych (HICP³⁰) w 2013 r. w Unii Europejskiej ogółem wzrosły o 1,5% w skali roku (wobec 2,6% w 2012 r.). Najwyższy wzrost cen notowano w Estonii i Rumunii (po 3,2%) oraz w Holandii i Wielkiej Brytanii (po 2,6%). Szybciej niż przeciętnie w Unii Europejskiej ogółem rosły ceny towarów i usług konsumpcyjnych w Chorwacji, Finlandii, Austrii, Słowenii, Luksemburgu, na Węgrzech i w Niemczech (w granicach 2,3%-1,6%). W Polsce w 2013 r. wzrost cen kształtował się poniżej przeciętnej dla UE i był wyraźnie wolniejszy niż przed rokiem (0,8% wobec 3,7% w 2012 r.). Spadek cen w skali roku notowano jedynie w Grecji (o 0,9%), natomiast na Łotwie ceny konsumpcyjne pozostały na poziomie sprzed roku.

³⁰ Brak danych dla Irlandii.

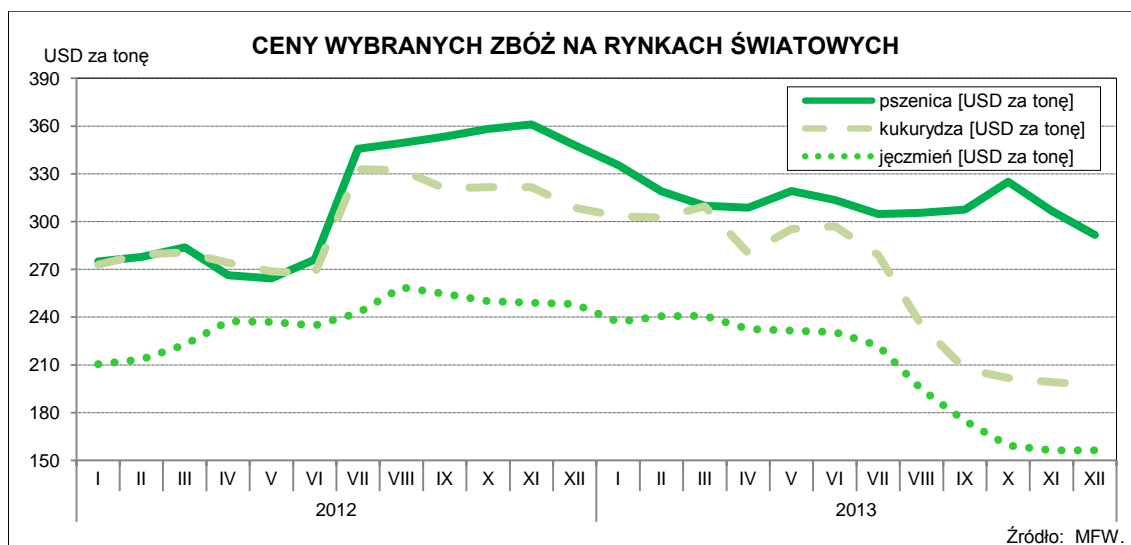
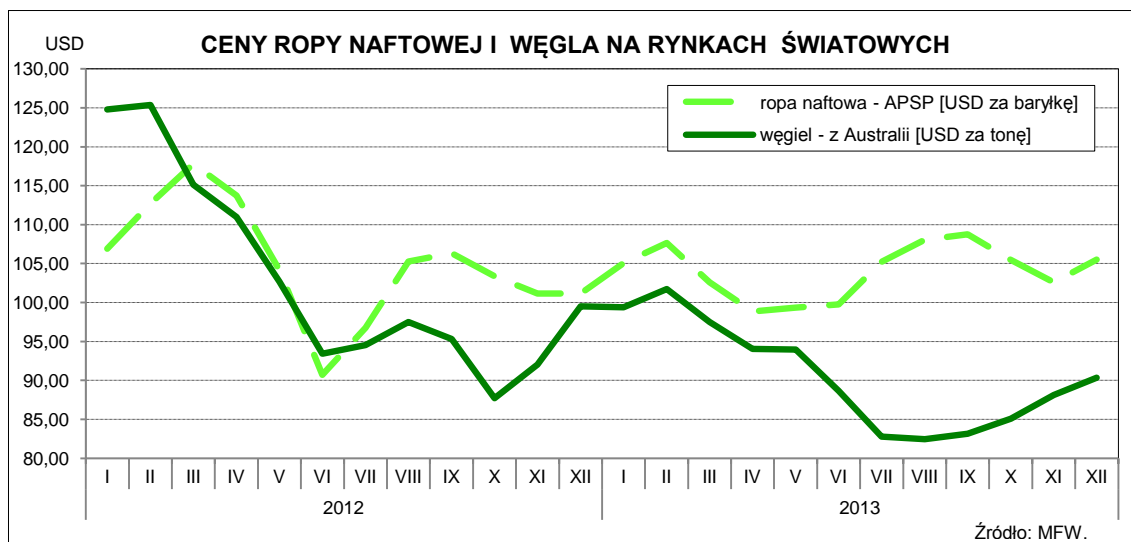
Ceny wybranych surowców na rynkach światowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2012	2013		2012	2013		
				grudzień	listopad	grudzień	
	w dolarach USA	2012=100		w dolarach USA		grudzień	2012=100
Międzynarodowy Fundusz Walutowy – Primary Commodity Indices							
Ropa naftowa – APSP (za baryłkę)	105,0	104,1	99,1	101,2	102,6	105,5	104,3
Gaz ziemny ^a (za mln BTU)....	12,0	11,2	93,4	11,6	11,0	11,0	94,4
Węgiel eksportowany z Australii (za tonę).....	103,2	90,6	87,8	99,5	88,1	90,4	90,8
Bawełna ^b (za funt)	89,2	90,4	101,3	83,4	84,6	87,5	104,9
Miedź (za tonę)	7958,9	7331,5	92,1	7966,5	7070,7	7214,9	90,6
Aluminium (za tonę).....	2022,8	1846,7	91,3	2086,8	1748,0	1739,8	83,4
Rudy żelaza (za tonę)	128,5	135,4	105,3	128,9	136,3	135,8	105,4
Cyna (za tonę).....	21109,4	22281,6	105,6	22880,9	22826,9	22762,1	99,5
Nikiel (za tonę).....	17541,7	15030,0	85,7	17448,5	13684,0	13924,6	79,8
Cynk (za tonę)	1950,0	1910,2	98,0	2040,4	1866,4	1975,0	96,8
Ołów (za tonę).....	2063,6	2139,7	103,7	2279,8	2089,6	2136,7	93,7
Uran (za funt)	48,9	38,9	79,6	43,7	35,8	35,8	81,9
Pszenica (za tonę).....	313,3	312,2	99,7	347,9	306,8	291,6	83,8
Kukurydza (za tonę)	298,4	259,0	86,8	308,7	199,1	197,5	64,0
Ryż (za tonę).....	580,2	518,8	89,4	565,5	448,8	447,5	79,1
Jęczmień (za tonę)	238,2	206,4	86,6	248,2	156,3	156,3	63,0
Bank Światowy – Commodity Price Data							
Złoto (za uncję)	1669,5	1411,7	84,6	1684,8	1275,9	1224,4	72,7
Srebro (za uncję).....	31,1	23,8	76,6	31,9	20,8	19,6	61,5

^a W tysiącach USD za milion BTU (British Thermal Unit – brytyjska jednostka ciepła). ^b W centach.

W 2013 r. **ceny** większości **podstawowych surowców** na rynkach światowych były niższe niż w 2012 r. Baryłka **ropy naftowej** kosztowała 104,1 USD, tj. o 0,9% mniej niż przed rokiem. Cena **gazu ziemnego** kształtowała się na poziomie 11,2 USD za mln BTU (spadek o 6,6% w skali roku). Mniej płacono również za **węgiel**, którego tona kosztowała 90,6 USD (spadek o 12,2% w skali roku). W porównaniu z 2012 r. odnotowano znaczny spadek cen **złota** i **srebra**. Według danych Banku Światowego, w ub. roku za uncję **złota** płacono przeciętnie 1411,7 USD (tj. o 15,4% mniej), natomiast za uncję **srebra** 23,8 USD (o 23,4% mniej). W 2013 r. podrożały w skali roku **cyna**, **ruda żelaza** oraz **ołów** – za te metale trzeba było zapłacić odpowiednio o 5,6%, o 5,3% i o 3,7% więcej niż w 2012 r. Znacznie tańszy niż przed rokiem był natomiast **uran** (o 20,4%), mniej płacono też za **nikiel**, **aluminium** i **miedź** (spadek cen w granicach 14,3%-7,9%). Nieznacznemu obniżeniu uległa także cena **cynku** (o 2,0%). W 2013 r. obserwowano spadek cen na rynku

zbóż – za **jęczmień** płacono o 13,4% mniej niż przed rokiem, za **kukurydzę** o 13,2%, a za **ryż** o 10,6%. Nieznacznie tańsza była **pszenica** – spadek o 0,3%. Cena **bawełny** wzrosła w skali roku o 1,3%. W grudniu 2013 r. ceny większości surowców kształtowały się poniżej poziomu sprzed roku, z wyjątkiem rud żelaza, bawełny oraz ropy naftowej, których wartość rynkowa wzrosła w stosunku do grudnia 2012 r. odpowiednio o 5,4%, 4,9% i 4,3%.

Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wyszególnienie												
a - 2012												
b - 2013												
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ¹												
w tys. osób	5551	5543	5539	5531	5530	5531	5529	5522	5514	5510	5497	5474
a	5507	5497	5489	5478	5479	5488	5489	5494	5495	5500	5501	5491
Bezrobotni zarejestrowani (w tys. osób; stan w końcu okresu)	2122	2168	2142	2073	2014	1964	1953	1965	1979	1995	2058	2137
a	2296	2337	2315	2256	2176	2109	2093	2083	2083	2075	2116	2158
b												
Stopa bezrobocia (w %; stan w końcu okresu)	13,2	13,4	13,3	12,9	12,6	12,3	12,3	12,4	12,4	12,5	12,9	13,4
a	14,2	14,4	14,3	14,0	13,6	13,2	13,1	13,0	13,0	13,0	13,2	13,4
b												
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ (w zł)	3666,41	3568,32	3770,66	3719,81	3617,98	3754,48	3700,01	3686,45	3640,84	3718,19	3780,64	4111,69
a	3680,30	3709,99	3832,81	3830,89	3699,67	3808,63	3830,07	3760,45	3770,91	3834,17	3897,88	4221,50
b	91,3	97,3	105,7	98,7	97,3	103,8	98,5	99,6	98,8	102,1	101,7	108,8
a	89,5	100,8	103,3	99,9	96,6	102,9	100,6	98,2	100,3	101,7	101,7	108,3
b	108,1	104,3	103,8	103,4	103,8	104,3	102,4	102,7	101,6	102,8	102,7	102,4
a	100,4	104,0	101,6	103,0	102,3	101,4	103,5	102,0	103,6	103,1	103,1	102,7
b												
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹												
a	103,9	100,1	100,0	99,5	100,3	100,2	98,7	99,0	98,0	99,5	100,0	100,0
b	98,7	102,8	100,6	102,2	101,8	101,1	102,4	100,9	102,6	102,3	102,5	102,1
Przeciętne miesięczne emerytura i renta realna brutto: z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych												
a	100,4	100,0	101,4	101,2	101,8	100,8	101,1	101,3	101,2	101,7	102,4	102,7
b	104,1	104,0	104,3	104,5	104,6	104,9	103,9	104,1	104,0	104,4	104,4	104,8
rolników indywidualnych												
a	98,8	98,5	103,4	103,4	103,7	102,8	103,2	103,3	103,3	103,9	104,5	104,9
b	106,7	107,2	104,7	104,8	105,3	105,5	104,3	104,5	104,4	104,7	105,0	105,0
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych:												
a	100,7	100,4	100,5	100,6	100,2	100,2	99,5	99,7	100,1	100,4	100,1	100,1
b	100,1	100,0	100,2	100,4	99,9	100,0	100,3	99,7	100,1	100,2	99,8	100,1
a	104,1	104,3	103,9	104,0	103,6	104,3	104,0	103,8	103,8	103,4	102,8	102,4
b	101,7	101,3	101,0	100,8	100,5	100,2	101,1	101,1	101,0	100,8	100,6	100,7
a	100,7	101,1	101,7	102,2	102,4	102,6	102,1	101,8	101,9	102,3	102,3	102,4
b	100,1	100,0	100,2	100,6	100,5	100,5	100,8	100,5	100,5	100,7	100,5	100,7
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu:												
a	100,1	99,5	100,1	100,7	100,4	99,5	99,6	100,0	100,5	99,3	99,8	99,4
b	100,0	100,3	99,7	99,3	100,1	100,7	100,2	99,7	100,1	99,3	99,7	100,0
a	107,9	106,0	104,4	104,4	105,2	104,4	103,6	103,0	101,8	101,0	99,9	98,9
b	98,8	99,7	99,3	97,9	97,5	98,7	99,2	98,9	98,6	98,6	98,5	99,1
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej:												
a	99,9	99,9	100,0	100,0	99,9	99,9	99,8	99,8	99,8	99,9	99,9	99,9
b	99,8	99,8	99,8	99,9	99,8	99,9	99,9	99,8	99,9	99,9	99,9	99,9
a	101,5	101,4	101,3	101,1	100,9	100,5	100,1	99,7	99,3	99,1	98,9	98,7
b	98,6	98,4	98,2	98,1	98,0	98,0	98,1	98,1	98,2	98,2	98,3	98,3

¹ Dotyczy podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
(dok.)												
Wyszczególnienie												
a - 2012												
b - 2013												
Produkcja sprzedana przemysłu ¹ (ceny stałe ²):												
poprzedni miesiąc=100	95,0	99,6	110,2	92,4	104,0	98,0	98,1	99,4	105,5	107,8	95,2	87,2
a	105,5	97,2	109,3	97,8	99,3	102,6	101,5	95,6	109,7	106,1	93,8	90,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	108,5	104,6	100,9	102,6	104,2	101,0	105,2	100,2	95,2	104,7	99,5	90,4
b	100,4	97,9	97,1	102,8	98,2	102,8	106,3	102,2	106,3	104,6	102,9	106,6
Produkcja budowlano-montażowa ¹ (ceny stałe ²):												
poprzedni miesiąc=100	35,5	94,5	131,5	114,4	123,3	105,7	92,9	105,7	102,2	112,4	90,9	111,5
a	39,7	99,7	120,9	107,9	116,3	119,1	107,8	99,2	109,4	114,3	91,1	121,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	131,9	111,9	103,2	107,8	105,6	94,8	91,3	94,9	82,1	96,4	94,6	75,1
b	83,9	88,6	81,5	76,9	72,5	81,7	94,8	88,9	95,2	96,8	97,1	105,8
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	12468	23783	36292	47377	57409	67843	79716	92677	104805	120230	135792	152904
b	13979	24937	37125	47745	57464	67977	80950	91425	102151	116583	129588	146122
Sprzedaż detaliczna towarów ¹ (ceny stałe ³):												
poprzedni miesiąc=100	74,9	101,0	115,0	97,0	100,8	100,2	102,2	100,5	98,4	103,7	93,7	115,1
a	79,6	97,4	116,5	97,0	101,9	101,6	103,8	99,8	98,9	103,3	94,2	117,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	109,9	108,9	106,9	101,8	104,3	102,6	103,4	102,3	99,6	100,5	100,7	96,4
b	102,4	98,7	100,0	100,1	101,2	102,6	104,3	103,5	104,1	103,7	104,2	105,9
Wymyk budżetu państwa – od początku roku (w mln zł)	-5301,8	-16515,6	-22968,6	-24819,9	-26981,0	-21085,6	-24338,8	-22911,8	-21128,9	-34206,1	-30477,2	30406,7
b	-8440,9	-21684,6	-24452,7	-31717,0	-30951,2	-25873,7	-25949,6	-26811,1	-29643,4	-39481,2	-38569,1	.
Średnie kursy walut w zł – NBP:												
100 dolarów USA	338,84	316,08	313,20	317,27	334,72	343,99	340,61	330,21	321,54	316,72	322,37	312,30
b	311,45	311,97	320,58	318,25	321,49	325,12	326,88	317,67	317,50	307,04	309,98	304,81
100 euro	437,75	418,40	413,70	417,56	428,84	430,72	418,96	409,12	413,14	410,91	413,54	409,38
b	413,69	417,34	415,81	414,09	417,59	428,65	427,56	422,95	423,76	419,08	418,82	417,57
100 franków szwajcarskich	361,35	346,60	343,00	347,36	357,00	358,65	348,84	340,64	341,68	339,65	343,10	338,71
b	336,79	339,24	339,08	339,46	336,53	347,75	345,82	342,76	343,49	340,33	339,96	340,88
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł:												
eksport	48845,7	48144,7	51992,4	48472,3	50777,6	50567,0	50395,5	48745,1	51874,1	58036,2	53780,4	41787,6
b	49678,7	50731,6	52392,6	54119,2	50262,8	53778,9	54844,3	51408,7	57602,9	60385,4	64308,2	.
import	53761,2	53733,0	56073,5	52420,9	56373,6	54050,7	53524,0	50452,5	53337,0	58855,8	57160,1	48385,3
b	51438,4	50437,1	56097,4	52837,9	51519,0	52726,3	55948,7	51738,4	56472,9	61243,2	55800,0	.
saldo	-4915,5	-5588,3	-4081,1	-3948,6	-5596,0	-3483,7	-3128,5	-1707,4	-1462,9	-819,6	-3379,7	-6597,7
b	-1759,7	294,5	-3705,1	1281,3	-1256,2	1052,6	-1104,4	-329,7	1130,0	-857,8	-1491,8	.

¹ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Średnie ceny bieżące z 2010 r. ³ Ceny bieżące z okresu poprzedzającego okres badany. ⁴ W 2013 r. dane wstępne.

Produkcja ważniejszych wyrobów przemysłowych ^{a)}

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2013	
		w liczbach bezwzględnych	2012=100
Węgiel kamienny (z wyłączeniem brykietów i podobnych paliw stałych)	tys. t	76775	96,5
Węgiel brunatny (z wyłączeniem brykietów i podobnych paliw stałych).....	tys. t	65849	102,6
Gaz ziemny w stanie ciekłym lub gazowym	hm ³	5658	97,9
Produkty uboju ^{b)}			
bydła i cieląt.....	tys. t	188	95,2
trzody chlewnej	tys. t	1119	109,4
Mięso drobiowe	tys. t	1849	113,4
Wędliny	tys. t	726	100,9
Konserwy mięsne wołowe i cielęce	tys. t	8,1	100,1
Mleko płynne przetworzone (z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji)	tys. hl	29287	114,4
Masło (łącznie pozostałymi tłuszczami do smarowania).....	tys. t	171	100,1
Sery podpuszczkowe dojrzewające	tys. t	305	99,7
Sery świeże niedojrzewające i twaróg	tys. t	400	106,2
Cukier (w przeliczeniu na cukier biały) ^{c)}	tys. t	1899	95,1
Wódka czysta w przeliczeniu na 100% (o objętościowej mocy alkoholu 45,4% i mniej)	tys. hl	1154	112,1
Piwo otrzymywane ze słodu (o objętościowej mocy alkoholu 0,5% i więcej)	tys. hl	39563	100,7
Papierosy z tytoniu lub mieszanek tytoniu z jego namiastkami.....	mld szt	150511	96,3
Obuwie (łącznie z gumowym)	mln par	34322	117,4
Tarcica iglasta	dam ³	2256	103,1
Tarcica liściasta	dam ³	259	107,1
Płyty wiórowe i podobne płyty z drewna lub pozostałych materiałów drewnopochodnych.....	dam ³	4945	101,6
Płyty pilśniowe z drewna lub innych materiałów drewnopochodnych	tys. m ²	540572	107,7
Papier gazetowy w zwojach lub arkuszach	tys. t	142	94,8
Tektura falista	tys. t	1605	102,4
Koks i półkoks z węgla kamiennego, lignitu lub torfu; węgiel retortowy	tys. t	9213	105,4
Benzyna silnikowa (łącznie z lotniczą)	tys. t	4040	100,3
Oleje napędowe ^{d)}	tys. t	10836	99,8
Oleje opałowe ^{e)}	tys. t	5350	92,2
Nawozy mineralne lub chemiczne ^{f)} (łącznie z wieloskładnikowymi)			
azotowe	tys. t	1832	97,6
fosforowe	tys. t	367	78,6
Pestycydy	tys. t	22648	106,6
Mydło ^{g)}	tys. t	136203	115,2
Włókna chemiczne	tys. t	42345	98,0
Opony ^{h)}	tys. szt	44477	112,0
Cegła wypalana z gliny	mln ceg.	72,4	72,8
Cement ⁱ⁾	tys. t	14538	91,9
Spoiva gipsowe ^{k)}	tys. t	1202	82,9
Stal surowa ^{l)}	tys. t	8198	95,2
Wyroby walcowane na gorąco gotowe (bez półwyrobów) ^{l)}	tys. t	7587	96,4
Rury stalowe ^{l)}	tys. t	590	102,5
Aluminium nieobrobione plastycznie, technicznie czyste – hutnicze	tys. t	2733	37,1
Miedź rafinowana ^{m)}	tys. t	584	99,7
Komputery ⁿ⁾	tys. szt	4548	100,6
Odbiorniki telewizyjne (w tym monitory ekranowe) ^{o)}	tys. szt	18691	91,3
Akumulatory kwasowo-ołowiowe	tys. szt	6017	99,7
Chłodziarki i zamrażarki (typu domowego, łącznie z chłodziarko-zamrażarkami)	tys. szt	2885	129,9
Pralki automatyczne (typu domowego) ^{p)}	tys. szt	5634	113,7
Odkurzacze (typu domowego)	tys. szt	947	60,6
Kuchnie gazowe z piekarnikiem (typu domowego)	tys. szt	574	92,0
Samochody osobowe ^{r)}	tys. szt	475	88,0
Pojazdy do transportu publicznego ^{s)}	szt	4203	104,8
Samochody ciężarowe i ciągniki drogowe do ciągnięcia naczep.....	szt	111073	106,9
Energia elektryczna ^{t)}	GWh	164738	101,6

a) Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b) Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. c) Dane mogą zawierać cukier z surowca z importu. d) Do silników z zapłonem samoczynnym (Diesla), bez komponentów paliwowych. e) Obejmuje oleje opałowe lekkie i ciężkie. f) W przeliczeniu na czysty składnik. g) Włączając produkty organiczne powierzchniowo czynne i preparaty stosowane jako mydło. h) Bez opon rowerowych, motorowerowych, motocyklowych oraz bieźnikowanych. i) Cement portlandzki, cement glinowy, cement żuźlowy i podobne rodzaje cementu hydraulicznego. k) Włączając do stosowania w budownictwie, do klejenia tkanin lub wyrównywania powierzchni papieru, do stosowania w stomatologii. l) Dane ze specjalistycznych badań Ministerstwa Gospodarki, obejmujących podmioty gospodarcze, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. m) Nieobrobiona plastycznie, niestopowa, z wyłączeniem spiekanych wyrobów walcowanych, wytłaczanych, kutych; obejmuje głównie katody i części katod z miedzi rafinowanej. n) Maszyny cyfrowe do automatycznego przetwarzania danych z jednostkami wejścia i wyjścia (włączając komputery osobiste, laptopy, notebooki, palmtopy itp.). o) Z wyjątkiem monitorów stosowanych do komputerów. p) Włączając pralko-suszarki. r) Z wyłączeniem samochodów kempingowych, pojazdów śniegowych, do golfa i podobnych. s) Wyposażone w silniki spalinowe tłokowe, do przewozu 10 osób i więcej. t) Dane dotyczą produkcji energii elektrycznej w elektrowniach zawodowych, niezależnych i przemysłowych; pochodzą ze specjalistycznych badań (obejmujących jednostki bez względu na liczbę pracujących) prowadzonych przez Ministerstwo Gospodarki i Urząd Regulacji Energetyki.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

A. Unia Europejska	PKB		Handel zagraniczny			Zharmonizowana stopa bezrobocia ^e			Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych			Produkcja przemysłowa ^b			Produkcja w budownictwie ^b			
	2012	II kw. ^a 2013	III kw. ^a 2013	eksport	import	saldo	XI 2012	2013		XII 2012	XI 2012	XII 2012	XI 2012	X 2012	XI 2012	X 2012	XI 2012	X 2012
								X	XI									
	zmiana w % w skali roku																	
w %																		
UE-28	-0,4	-0,1	0,2	.	.	.	10,8	10,9	10,9	2,4	1,0	1,0	-3,7	1,0	3,0	-4,6	-1,0	-1,6
Strefa euro - 17	-0,7	-0,6	-0,3	.	.	.	11,8	12,1	12,1	2,2	0,8	0,9	-4,1	0,5	3,0	-4,4	-2,3	-1,7
Austria	0,9	0,1	0,2	1,1	-1,7	-4,6	4,5	4,8	4,8	2,9	1,5	2,0	0,0	0,7	-1,0	1,6	2,4	-1,5
Belgia	-0,1	0,1	0,4	1,6	-0,1	11,9	8,0	8,4	8,4	2,1	0,9	1,2	-3,8	6,0	6,0	2,8	-0,4	-5,9
Bulgaria	0,8	0,2	0,7	7,7	0,9	-2,9	12,6	12,9	12,9	2,8	-1,0	-0,9	0,0	3,6	2,8	1,1	-7,9	-9,1
Chorwacja	-2,0	-0,7	-0,6	.	.	.	17,7	18,4	18,6	4,4	0,7	0,5	-4,2	-3,4	-0,8	-12,7 ^c	-4,6 ^d	-2,8 ^e
Cypr	-2,4	-5,9	-5,6	10,6	-18,2	-2,7	13,3	17,3	17,3	1,5	-0,8	-1,3	-10,3	-10,6	-13,7	-12,8 ^c	-30,4 ^d	-32,9 ^e
Czechy	-1,0	-1,7	-1,2	-1,5	-3,1	11,9	7,2	6,8	6,9	2,4	1,0	1,5	-7,0	6,0	8,8	-5,1	0,2	-8,3
Dania	-0,4	0,5	0,5	1,6	2,3	9,0	7,1	7,0	6,9	1,9	0,3	0,4	1,4	2,7	-1,9	-7,0	-14,8	.
Estonia	3,9	1,5	0,9	-1,4	1,6	-1,2	9,7	9,0	.	3,6	2,1	2,0	1,2	6,9	2,2	14,6 ^c	0,3 ^d	4,5 ^e
Finlandia	-0,8	-1,3	-1,0	-2,5	-2,8	-1,8	7,9	8,3	8,4	3,5	1,8	1,9	-1,2	-3,2	-0,5	-4,6	2,2	.
Francja	0,0	0,5	0,2	-1,4	-2,7	-63,5	10,6	10,8	10,8	1,5	0,8	0,8	-5,1	0,0	1,6	-4,4	-0,8	-0,2
Grecja	-6,4	-3,7 ^f	-3,0 ^f	3,5	-3,8	-16,2	26,2	27,8	.	0,3	-2,9	-1,8	-3,6	-4,8	-6,2	-39,6 ^c	19,8 ^d	-8,3 ^e
Hiszpania	-1,6	-1,6	-1,1	4,4	-3,7	-12,8	26,2	26,7	26,7	3,0	0,3	0,3	-8,0	-1,4	2,7	10,6	-4,1	-0,1
Holandia	-1,2	-1,9	-0,6	-1,8	-3,4	45,5	5,6	7,0	6,9	3,4	1,2	1,4	0,5	-0,6	1,2	-8,1	1,9	-0,4
Irlandia	0,2	-1,5	1,7	-6,6	-2,0	31,3	14,3	12,5	12,3	1,7	0,3	.	-5,3	-0,6	13,2	-5,3 ^c	14,1 ^d	16,7 ^e
Litwa	3,7	3,8	2,3	8,7	7,6	-1,7	13,0	11,1	11,3	2,9	0,5	0,4	7,1	-1,0	-1,3	-10,7 ^c	6,9 ^d	15,3 ^e
Luksemburg	-0,2	2,8	2,8	-7,0	-5,7	-5,3	5,2	6,0	6,1	2,5	1,1	1,5	-7,3	0,7	5,3	-6,7	-0,9	.
Łotwa	5,2	4,5	4,1	0,9	-0,3	-2,0	14,0 ^c	11,6 ^d	12,0 ^e	1,6	-0,3	-0,4	3,7	1,3	0,4	8,3 ^c	5,3 ^d	11,6 ^e
Malta	0,9	3,0	2,0	-20,5	-14,3	-1,6	6,6	6,5	6,4	2,8	0,3	1,0	14,9	-13,4	-8,6	-2,7 ^c	-4,1 ^d	-5,1 ^e
Niemcy	0,7	0,5	0,6	-0,5	-1,5	166,3	5,4	5,2	5,2	2,0	1,6	1,2	-2,7	1,2	4,0	-4,3	0,4	0,0
Polska	1,9	1,2	1,7	5,2	-0,5	-1,3	10,4	10,2	10,2	2,2	0,5	0,6	-1,7	4,3	4,3	-9,0	-4,2	-1,5
Portugalia	-3,2	-2,0	-1,0	4,1	0,4	-7,8	17,0	15,6	15,5	2,1	0,1	0,2	-4,1	3,0	3,1	-16,0	-14,8	-13,0
Rumunia	0,7	1,6	4,1	9,4	0,1	-4,8	6,7	7,3	7,3	4,6	1,3	1,3	2,8	10,7	8,7	2,3	6,5	-7,3
Słowacja	1,8	0,7	0,7	3,0	0,9	3,4	14,4	14,2	14,0	3,4	0,5	0,4	7,7	7,0	12,7	-13,0	-5,0	1,9
Słowenia	-2,5	-1,8	-1,3	2,3	0,3	0,5	9,3	9,7	9,9	3,1	1,2	0,9	-4,3	-0,6	2,6	-26,1	28,8	30,7
Szwecja	0,9	0,6	0,3	-6,6	-6,1	6,2	8,3	7,9	8,0	1,0	0,3	0,4	-1,2	-6,5	1,3	4,2	4,7	5,9
Węgry	-1,7	0,5	1,6	0,3	1,2	5,4	10,9	9,5	.	5,1	0,4	0,6	-7,3	6,1	5,8	-13,5	10,7	18,9
Wielka Brytania	0,3	2,0	1,9	11,9	-8,9	-66,5	7,7	7,2	.	2,7	2,1	2,0	-3,1	3,0	2,3	-6,3	5,5	0,2
Włochy	-2,5	-2,2	-1,8	-0,2	-5,9	23,7	11,3	12,5	12,7	2,6	0,7	0,7	-7,8	-0,4	1,4	-15,7	-10,2	-10,8

a Dane wyrównane sezonowo. b Dane wyrównane dniami roboczymi. c III kw. 2012 r. d II kw. 2013 r. e III kw. 2013 r. f Dane niewyrównane sezonowo.

B. OECD i wybrane kraje świata

Wyszczególnienie	PKB ^a			Handel zagraniczny			Zharmonizowana stopa bezrobocia ^c			Wskaźnik cen konsumpcyjnych (CPI)			Produkcja przemysłowa ^e			Produkcja w budownictwie ^e			
	2012	2013		I-X 2013	I-X 2012	2013		XI 2012	XII 2012	2013		XI 2012	X	XI	2013		XI 2012	X	XI
		II kw.	III kw.			eksport	import			saldo	X				XI	XI			
	zmiana w % w ujęciu rocznym																		
OECD	1,5	1,0	1,4	.	.	-636,2	8,0	7,9	7,8	1,9	1,5	.	0,0	2,5	.	3,0	0,8	.	
w tym:																			
Australia	3,6	2,4	2,3	-1,8	15,8	6,5	5,3	5,7	5,8	2,2 ^b	2,2 ^c	2,7 ^d	5,0 ^e	5,0 ^f	2,6 ^c	2,0 ^e	-1,2 ^f	0,8 ^e	
Chile	5,6	4,0	4,7	1,0	2,6	2,6	6,5	5,9	.	1,5	2,4	3,0	8,1	-3,8	1,2	-10,4	-32,5	-29,0	
Islandia	1,4	1,9	3,9	-1,4	1,3	0,3	5,6	5,5	5,4	1,2	0,3	0,2	4,3 ^g	3,6 ^h	-2,8 ^f	4,9 ^g	20,9 ^h	14,6 ^f	
Izrael	3,3	3,8	3,3	3,9	-4,4	-16,5	6,9	5,8	5,5	1,6	1,9	1,8	8,1	-1,5	-4,1	2,5 ^e	.	.	
Japonia	1,4	1,3	2,4	-11,3	-91,4	-66,1	4,2	4,0	4,0	-0,1	1,5	.	-5,4	5,2	5,9	.	.	.	
Kanada	1,7	1,4	1,9	0,7	-0,1	-6,2	7,2	6,9	6,9	0,8	0,9	1,2	-0,1	2,9	.	5,5	-0,1	.	
Korea Południowa	2,0	2,3	3,3	1,9	-1,3	23,9	3,0	3,0	2,9	1,4	1,2	1,1	2,2	1,0	-1,0	.	.	.	
Meksyk	3,9	0,5	1,3	2,4	3,6	0,2	5,3	4,9	4,6	3,6	3,6	4,0	.	.	.	1,0	-6,8	-5,5	
Norwegia	2,9	0,0	1,9	-4,7	3,4	53,4	3,5	3,3	.	1,4	2,5	2,0	-3,5	-7,1	-1,9	.	.	.	
Nowa Zelandia	2,6	2,3	3,5	4,1	2,8	-0,7	7,2 ^e	6,4 ^f	6,2 ^c	0,9 ^b	1,4 ^c	1,6 ^d	-1,6 ^e	-0,5 ^f	0,5 ^c	15,8 ^e	15,5 ^f	9,5 ^c	
Stany Zjednoczone	2,8	1,6	2,0	1,5	-0,4	-592,6	7,8	7,2	7,0	1,7	1,2	1,5	3,3	3,4	3,2	9,1	7,2	5,9	
Szwajcaria	1,0	2,1	1,9	1,3	0,4	22,9	4,3 ^e	4,2 ^f	4,7 ^c	-0,4	0,1	0,1	2,8 ^e	-1,1 ^f	0,4 ^c	-0,7 ^e	-0,1 ^f	2,0 ^e	
Turcja	2,2	4,1	4,7	-1,7	5,2	-82,5	8,1 ^e	8,6 ^f	9,1 ^c	6,2	7,3	7,4	12,0	-0,7	
Brazylia	1,0	3,3	2,2	-1,0	9,1	18,0	5,4 ^e	5,5 ^f	5,4 ^c	5,8	5,8	5,9	-0,9	0,9	1,9	0,2	3,7	2,4	
Chiny	7,8	7,5	7,8	8,4	7,3	221,3	.	.	.	2,5	3,0	2,5	
Indie	3,8	3,3	5,3	6,8	-1,7	-136,7	.	.	.	11,2	11,5	.	-1,2	-1,8	-1,8	.	.	.	
Rep. Pd. Afryki	2,5	1,9	1,8	-1,6	0,2	-12,6	24,7 ^g	25,0 ^h	25,4 ^f	5,7	5,3	5,3	.	.	.	9,4	25,7	2,8	
Rosja	3,4	1,3	0,6	-1,6	2,7	147,0	5,6 ^e	5,6 ^f	5,5 ^c	6,5	6,5	6,5	1,8	-0,2	-0,7	8,5 ^e	11,3 ^f	7,0 ^e	

^a Dane wyróżnane sezonowo. ^b IV kw. 2012 r. c III kw. 2013 r. ^d IV kw. 2013 r. ^e III kw. 2012 r. ^f II kw. 2013 r. ^g II kw. 2012 r. ^h I kw. 2013 r.

Uwaga do części B: przeliczeń danych dotyczących handlu zagranicznego w oparciu o dane zawarte w bazie OECD dokonano w Departamencie Analiz i Opracowań Zbiorczych GUS.

Źródło: EUROSTAT, OECD, GUS — dane pobrano w dn. 28.01.2014 r.